

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA POWIATU
ŚWIDWIŃSKIEGO**

NA LATA 2008-2015

Świdwin, czerwiec - 2008 r.

Zleceniodawca:

Powiat Świdwiński

ul. Mieszka I 16
78 – 300 Świdwin
tel. 094 36 50 301-303
fax 094 36 50 300
e-mail: starostwo@powiatswidwinski.pl

Autor:

Business Mobility International Spółka z o.o.
ul. Drewsa 4E
61 – 606 Poznań
tel/fax (061) 825 78 60
e-mail: office@bm-intl.2com.pl

Siedziba:

Business Mobility International NV-SA
Square de Meeûs 38-40
B-1000 Brussels, Belgium
tel. [32-2] 644 36 89
fax [32-2] 648 07 80
[http: www.bmintl.com](http://www.bmintl.com)

SPIS TREŚCI:

SŁOWNICZEK - WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW	5
WPROWADZENIE DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO DO ROKU 2015	6
1. METODOLOGIA	9
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	11
2.1. UWARUNKOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYNIKAJĄCE Z CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ	12
2.2. UWARUNKOWANIA STRATEGII WYNIKAJĄCE Z POLITYKI SPOŁECZNEJ REALIZOWANEJ NA SZCZEBLU KRAJU	14
2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBLU REGIONU	22
2.4. OCENA UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE	26
3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	27
3.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBLU POWIATU	27
3.2. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE	30
3.2.1. STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI	30
3.2.2. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI	34
3.3. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE	37
3.3.1. BEZROBOCIE W POWIECIE ŚWIDWIŃSKIM	37
3.3.1.1. Przedsiębiorczość	44
3.4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE	46
3.4.1. DOSTĘP DO EDUKACJI	46
3.4.2. DOSTĘP DO USŁUG ZDROWOTNYCH	47
3.4.3. WYKLUCZENIE SPOŁECZNE	49
3.4.3.1. Osoby niepełnosprawne.....	49
3.4.3.2. Ubóstwo.....	54
3.4.3.3. Bezdomność	55
3.4.3.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.....	56
3.4.3.5. Alkoholizm.....	57
3.4.3.6. Narkomania.....	58
3.4.3.7. Starość.....	58
3.4.3.8. Przemoc w rodzinie.....	60
3.4.4. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	61
3.4.5. BEZPIECZEŃSTWO.....	63
3.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	65
3.6. OCENA UWARUNKOWAŃ WEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE	67
4. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	70
4.1. ANALIZA SWOT	70
Analiza SWOT – obszar edukacja.....	71
Analiza SWOT – obszar problemy społeczne	72
Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna	73
Analiza SWOT – obszar infrastruktura	74
Analiza SWOT – obszar finanse	75
4.1.1. DIAGNOZA	76
CZĘŚĆ STRATEGICZNA	81
5. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO	82
6. MISJA	83
7. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA	86
8. WARUNKI REALIZACJI STRATEGII	97
9. ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	98

9.1. FUNDUSZE STRUKTURALNE UE NA LATA 2007 – 2013	98
9.1.1. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI.....	98
9.1.2. PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007 - 2013.....	98
9.1.3. NORWESKI MECHANIZM FINANSOWY I MECHANIZM FINANSOWEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO.....	99
9.1.4. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2007-2013.....	99
10. MONITORING STRATEGII	101
10.1. WSTĘP	101
11. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	114

SŁOWNICZEK - WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

Art.	- artykuł
CIS	- Centrum Integracji Społecznej
DPS	- Dom Pomocy Społecznej
Dz.U.	- Dziennik Ustaw
EOG	- Europejski Obszar Gospodarczy
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
MFEQG	- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
MPiPS	- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MPS	- Ministerstwo Polityki Społecznej
MRR	- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
NGO	- Non-Governmental Organizations
NMF	- Norweski Mechanizm Finansowy
NSRO	- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
OPS	- Ośrodek Pomocy Społecznej
PCPR	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON	- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PO KL	- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
ppp	- partnerstwo publiczno-prywatne
PROW	- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
ROPS	- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RP	- Rzeczpospolita Polska
SWZ	- Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego
SZMF	- Szwajcarski Mechanizm Finansowy
ŚDS	- Środowiskowy Dom Samopomocy
UE	- Unia Europejska
UMWZ	- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
RPOWZ	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
WUP	- Wojewódzki Urząd Pracy
WUS	- Wojewódzki Urząd Statystyczny

WPROWADZENIE DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO DO ROKU 2015

Polityka społeczna której bazą jest społeczność zamieszkała na terenie powiatu świdwińskiego, określona została dokumentem pod nazwą „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego na lata 2008 - 2015”.

Społeczność to skupisko ludzi i instytucji, w obrębie którego jednostki i grupy mają możliwość wykonania pełnego obrotu koła życiowych działań, zrealizowania różnicowanych form indywidualnej aktywności życiowej, tj. nauka, praca, rozrywka i wypoczynek, kontakty społeczne, zainteresowania itp.

Istotą funkcjonowania społeczności jest jej zdolność stawiania i realizowania celów oraz potrzeb w taki sposób, by zapewnić przeżycie i samorealizację jej członków.

Aby jakaś społeczność była funkcjonalną z punktu widzenia oczekiwań jej członków musi posiadać:

- pewne formy organizacyjne na użytek różnicowanych funkcji oraz
- sieć wyspecjalizowanych instytucji umożliwiających wyjście naprzeciw potrzebom swych członków.

Każda społeczność wypracowuje także właściwe dla siebie systemy wsparcia uruchamiane w wypadku pojawienia się problemów społecznych lub wówczas, gdy jednostka lub grupa znajduje się w trudnej sytuacji życiowej, której przezwyciężenie wykracza poza ich własne środki, możliwości i uprawnienia. W sferze działań socjalnych celem głównym jest zatem dbałość o to, by jednostki i rodziny (zwłaszcza żyjące w trudnych warunkach) miały dostęp do systemu wsparcia społecznego i zasobów społecznych umożliwiających osiągnięcie potencjału koniecznego do samodzielnego funkcjonowania.

Zasoby społeczne mogą być zarówno bardzo namacalnymi w swej istocie – pieniądze, mieszkanie, żywność, opieka domowa i instytucjonalna, transport, odzież, jak również walorami niematerialnymi, takimi jak wiedza, odwaga, pomysłowość, inicjatywa, zachęta, humanizm, miłość itp. Na zasoby składają się, zatem zarówno konkretne jednostki z ich osobowościami i materialnymi walorami oraz ich najbliższe społeczne otoczenie (rodzina, przyjaciele, znajomi, sąsiedzi), jak też formalne i nieformalne grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także to, co dała ludziom natura (przyroda, kopaliny).

Pod pojęciem bezpieczeństwa socjalnego jednostki lub grupy rozumie się na ogół możliwość i gwarancje zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych.

Inaczej mówiąc społeczność dąży do zbudowania w miarę spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa swych obywateli, by dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań pojedynczych ludzi i grup.

To zaś, co zostanie uznane za potrzeby podstawowe jednostek i grup oraz kryteria ich hierarchizacji jest zawsze wpisane w tło historyczne, kulturowe, ustrojowe i warunki ekonomiczne konkretnego społeczeństwa, konkretnej zbiorowości.

Podstawą polityki społecznej w powiecie świdwińskim jest strategia, która określa, misję, cele i kierunki działania oraz wskazuje na sposób ich monitorowania. Dokument ten poddany ocenie radnych powiatu oraz środowisk związanych bezpośrednio z polityką społeczną, a następnie przyjęty przez Zarząd i Radę Powiatu Świdwińskiego określa opcje rozwoju poszczególnych instrumentów prowadzenia polityki społecznej na rzecz skutecznego rozwiązywania problemów społecznych.

Dodatkowym elementem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest zamieszczony Raport o Stanie Pomocy Społecznej w Powiecie Świdwińskim (Bilans Otwarcia) opracowany przy merytorycznym udziale pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, jak również miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu.

Dokument ten zawiera podstawowe informacje o polityce społecznej w powiecie świdwińskim, uwzględniając stan jednostek polityki społecznej o charakterze lokalnym.

W tworzenie strategii rozwoju polityki społecznej zostało włączonych kilkadziesiąt osób, będących reprezentantami środowisk społecznych i samorządowych, zajmujących się na co dzień

problematyką polityki społecznej i biorących czynny udział w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie powiatu świdwińskiego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego do roku 2015 stanowi integralną część Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego oraz jest próbą odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć, by społeczność zamieszkująca powiat świdwiński mogła w sposób jak najpełniejszy zaspokajać swoje potrzeby i realizować własne scenariusze życiowe w nawiązaniu do przyjętych kierunków rozwoju powiatu.

Obszar strategii powiatowej w zakresie pomocy społecznej określa Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz.593 z 2004 r.) w art. 19 ust. 1. Strategia według zapisów tej ustawy powinna obejmować w szczególności programy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W raporcie (Bilansie Otwarcia) omawiającym uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne polityki społecznej i działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w powiecie świdwińskim wykorzystano następujące źródła danych i informacji:

a) pierwotnych:

1. dane zebrane podczas spotkań z przedstawicielami administracji samorządowej szczebla powiatowego i poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu,
2. wyniki rozmów i dyskusji podczas spotkania konsultacyjnego oraz rozmów bezpośrednich z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, środowisk naukowych, organizacji pozarządowych w tym związków wyznaniowych i instytucji pomocy społecznej,

b) wtórnych:

1. Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 - 2013 - (MRR¹ 2006),
2. Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2013, (MRR, 2006),
3. Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013, (MPiPS² 2005),
4. Narodowa Strategia Integracji Społecznej, (MPiPS, 2004),
5. Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013, (MRR, 2007),
6. Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 – 2013, (MPS³, 2005),
7. Program "Solidarność pokoleń" Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+(MPiPS 2008).
8. Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia, (MPiPS, przygotowywany każdego roku),
9. Rocznik Statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego 2006, (WUS⁴, 2005,2006)
10. Biuletyny Informacyjne Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Szczecinie (WUS, 2005, 2006),
11. Publikacje Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie (GUS⁵, 2006, 2007),
12. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, (SWZ⁶, 2005),
13. Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 - 2013 (UMWZ⁷,2007),
14. Strategia Sektorowa w Zakresie Ochrony Zdrowia, (UMWZ, 2001),
15. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2006 - 2015, (UMWZ, 2007),
16. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2006 -2015 (UMWZ, 2006),
17. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego (Świdwin, 2004)

¹ MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

² MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

³ MPS – Ministerstwo Polityki Społecznej

⁴ WUS – Wojewódzki Urząd Statystyczny

⁵ GUS – Główny Urząd Statystyczny

⁶ SWZ – Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego

⁷ UMWZ – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

18. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie za rok 2007,
19. Informacje z działalności Gminnych, Miejsko – Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu świdwińskiego oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdwinie za rok 2007,
20. Sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2007 opracowane przez gminy wchodzącego w skład powiatu świdwińskiego,
21. Raporty, materiały pilotażowe, badania stanu obszaru polityki społecznej (MPiPS, 2006, 2007),
22. Oficjalne strony internetowe jednostek samorządu terytorialnego i wojewódzkiego, administracji rządowej, instytucji publicznych, podmiotów prywatnych i in.,

1. METODOLOGIA

Na całość opracowania pn. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego do roku 2015 składają się wyniki prac będących kompilacją wniosków powstałych po dokonanej diagnozie stanu opartej na bilansie otwarcia i autorskiego uporządkowania wyników prac uczestników warsztatu strategicznego, który odbył się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Świdwinie w dniu 24 kwietnia 2008 roku z udziałem reprezentantów administracji samorządowej szczebla powiatowego i gmin wchodzących w skład powiatu, organizacji pozarządowych, służby zdrowia, edukacji, kultury, wymiaru sprawiedliwości i policji.

Zaproponowane sformułowania celów i kierunków działania są spójne z dokumentami określającymi politykę społeczną na szczeblu krajowym i regionalnym, ale przede wszystkim uwzględniają propozycje uczestników debat strategicznych – beneficjentów instytucjonalnych tej strategii, mających bezpośrednie przełożenie w swoich codziennych działaniach na rzecz beneficjentów pomocy społecznej.

Głównym elementem mającym wpływ na ostateczny kształt strategii jest zamieszczony w pierwszej części dokumentu Bilans Otwarcia opracowany przy merytorycznym udziale Starostwa Powiatowego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie.

Bilans ten zawiera podstawowe informacje o polityce społecznej i działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w powiecie świdwińskim, uwzględniając czynniki społeczne i gospodarcze w całym regionie i poszczególnych jego obszarach. Czynniki te mają pośrednie lub bezpośrednie oddziaływanie na poziom i jakość życia, skalę i rodzaj problemów społecznych w powiecie świdwińskim.

Założeniem pierwszej konsultacji społecznej było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach pomocy społecznej.

Uczestnicy debaty pracując nad analizą SWOT brali pod uwagę pięć obszarów istotnych z punktu widzenia problematyki społecznej:

- EDUKACJA,
- INFRASTRUKTURA,
- PROBLEMY SPOŁECZNE,
- SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA,
- FINANSE.

Na podstawie wcześniej opracowanej analizy SWOT:

- mocne strony (wewnętrzne) polityki rozwiązywania problemów społecznych w powiecie świdwińskim,
- słabe strony (wewnętrzne) (tej polityki),
- szanse (zewnętrzne),
- zagrożenia (zewnętrzne),

odpowiadano w trakcie debaty strategicznej na następujące pytanie: „*Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony i zniwelować zagrożenia?*”.

Na podstawie tak postawionego pytania składano propozycje celów strategicznych polityki społecznej opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans.

Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach polityki społecznej, przy jednoczesnym wskazywaniu na potrzebę realizacji niezbędnych inwestycji w obszarze pomocy społecznej powiatu świdwińskiego.

W ten sposób wynikiem konsultacji było wypracowanie kilkudziesięciu celów w pięciu założonych obszarach polityki społecznej.

Założenia do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego do roku 2015 sformułowano na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu, w tym również posługując się analizą SWOT przeprowadzoną w trakcie konsultacji społecznych.

Część strategiczna została oparta na przyjętych założeniach do strategii wynikających z bilansu otwarcia i diagnozy oraz na podstawie wniosków powstałych po konsultacjach i złożonych propozycjach zmian do zaprezentowanych celów i kierunków działania.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Uwarunkowań zewnętrznych dla realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego do roku 2015 należy upatrywać w Unii Europejskiej, polityce społecznej państwa oraz w wyznaczonych celach i kierunkach działania w tym sektorze na szczeblu regionalnym. Po podpisaniu przez Rząd RP Traktatu Akcesyjnego wszelkie prawa w tym zakresie obowiązujące w UE przed przystąpieniem naszego kraju do Unii stały się dla Polski obowiązujące. W pierwszej kolejności kierunki polityki społecznej dla tej części Europy określa od 2000 roku Strategia Lizbońska oraz Europejski Model Społeczny Unii Europejskiej i Rady Europy. Natomiast Traktat Konstytucyjny Unii Europejskiej obecnie przejęty przez Traktat Lizboński, wprowadza Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która ma również stanowić podstawy dla prowadzenia polityki społecznej i działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w krajach członkowskich. Bliższymi, aczkolwiek również zaliczającymi się do zewnętrznych uwarunkowań są dokumenty strategiczne obowiązujące w kraju, w tym przede wszystkim Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz.593 z 2004 r.) w art. 19 ust. 1.

W kolejności znaczenia i wpływu na rozwiązania regionalne w tym obszarze ma Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 – 2013 utworzona w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, podobnie jak Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który w latach 2008-2013 jest jednym z głównych donatorów środków wspierających realizację polityki społecznej i integracji na poziomie województw, powiatów i gmin. W Unii Europejskiej stosunkowo niedawno narodziła się koncepcja otwartej koordynacji polityki społecznej. To z kolei oznacza, że istnieje koncepcja pożądanej drogi rozwoju, a także koncepcja europejskiego modelu socjalnego, do której kraje europejskie będą się zbliżać.⁸

Polityka społeczna w województwie zachodniopomorskim to przede wszystkim zwiększony nacisk na wzrost znaczenia samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego, dowartościowanie wolontariatu, podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego, wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych w tym łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych oraz działania aktywizujące całe społeczności lokalne. Koordynatorem tej polityki na szczeblu województwa jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, dla którego narzędziem realizacji polityki społecznej jest przyjęta przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie Polityki Społecznej do roku 2015. Uwarunkowania zewnętrzne w układzie tabelarycznym w rozbiciu na europejskie, krajowe i regionalne omówiono szerzej w następnych podrozdziałach.

⁸ Europejski model socjalny i otwarta koordynacja polityki społecznej, Stanisława Golimowska, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, W-wa

2.1. Uwarunkowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

Tabela 1 Dokumenty Unii Europejskiej dotyczące polityki społecznej.

1.	Traktat Akcesyjny
	<p>Na mocy niniejszego Aktu nowe Państwa Członkowskie przystępują do decyzji i umów przyjętych przez przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w ramach Rady Wspólnoty. Nowe Państwa Członkowskie zobowiązują się przystąpić od dnia przystąpienia do wszystkich innych umów zawartych przez obecne Państwa Członkowskie i dotyczących funkcjonowania Unii lub związanych z jej działaniami.</p> <p>Co oznacza, że Polska zobowiązuje się do przestrzegania wszystkich norm prawnych i przyjętych strategii rozwojowych dla poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego, w tym polityki społecznej wyrażonej m.in. w Strategii Lizbońskiej przyjętej przez Unię Europejską w 2000 roku.</p>
2.	Strategia Lizbońska
	<p>Celem Strategii Lizbońskiej jest uczynienie z UE obszaru o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, jednocześnie zachowującego wysoką spójność społeczną. Spójność społeczna rozumiana jest tutaj jako zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom oraz minimalizowania rozbieżności między nimi. Polega więc nie tylko na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa, ale przede wszystkim na tworzeniu solidarności w społeczeństwie, tak aby ograniczać zasięg występowania tego zjawiska. Strategia ta opiera się na trzech filarach: konkurencyjności, zatrudnieniu i spójności społecznej.</p> <p>Założeniem europejskiego modelu społecznego Unii Europejskiej i Rady Europy jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpowiedzialność państwa za poziom i jakość życia wszystkich obywateli wyrażająca się m.in. w aktywnym przeciwdziałaniu rosnącemu ubóstwu i nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu, - oparcie polityki społecznej na prawach społecznych i socjalnych, których katalog zawiera Zrewidowana Europejska Karta Społeczna - podstawowy dla Europejskiego Modelu Społecznego dokument Rady Europy, jak i Karta Podstawowych Praw Unii Europejskiej włączona w całości do projektu Traktatu Konstytucyjnego, a następnie Traktatu Reformującego, - wielosektorowość i wielopoziomowość polityki społecznej, w której ważną rolę do odegrania mają sektor obywatelski i rynkowy oraz władze regionalne i lokalne przy aktywnej postawie państwa realizującego interes wspólny i chroniącego najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne, - uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jeden z istotnych czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych i gospodarczych, - uwzględnianie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej, a szczególnie takich zjawisk jak: zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa, zmiany wzorów życia rodzinnego oraz migracje.
3.	Plan społeczny 2005-2010. Europa socjalna w gospodarce światowej. Praca i możliwości dla wszystkich. Zatrudnienie i sprawy społeczne. Komisja Europejska, marzec 2005
	<p>Plan społeczny, który ma wzmocnić założenia europejskiego modelu społecznego wskazuje na kierunki europejskiej polityki społecznej do 2010 r. Plan ten odzwierciedla intencje zawarte w projekcie Traktatu Konstytucyjnego (obecnie Traktatu Reformującego) UE, a jego tłem jest aktualna polityka UE, uzupełniająca działania państw członkowskich w dziedzinie zatrudnienia i polityki społecznej. Zgodnie z postawionymi przez Komisję strategicznymi celami promowania dobrobytu, solidarności i bezpieczeństwa w Europie, plan społeczny ma dwa główne obszary działania: dążenie do pełnego zatrudnienia i promowanie bardziej uczciwego społeczeństwa poprzez zwalczanie biedy i wykluczenia, modernizację systemów zabezpieczenia społecznego i działania na rzecz wyrównywania szans.</p>

4.	Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej
	<p>W obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych poprzez wyszczególnienie tych praw w Karcie i przez to uczynienie ich bardziej widocznymi.</p> <p>Karta Praw Podstawowych zabezpiecza obszar interesów związanych ze skuteczną realizacją polityki społecznej i integracji państw członkowskich UE uznając m.in. następujące prawa, wolności i zasady: godność ludzką, prawo do życia, prawo do integralności osoby, zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karan, zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej, prawo do wolności i bezpieczeństwa, poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego, prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny, prawo do nauki, wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy, równość wobec prawa, niedyskryminacja, równość mężczyzn i kobiet, prawa dziecka, prawa osób w podeszłym wieku, integracja osób niepełnosprawnych, zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna.</p>

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów obowiązujących w Unii Europejskiej

2.2. Uwarunkowania Strategii wynikające z polityki społecznej realizowanej na szczeblu kraju

Tabela 2 Najważniejsze akty prawne odnoszące się do polityki społecznej– obecnie obowiązujące w Polsce.

1.	Konstytucja RP z dn. 2 kwietnia 1997 r., obowiązująca od 17 października 1997 r.
	<p>Art. 32. 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.</p> <p>Art. 33. 1. Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. 2. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń.</p> <p>Art. 35. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury. 2. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej.</p> <p>Art. 67. 1. Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. 2. Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa.</p> <p>Art. 69. Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.</p> <p>Art. 71. 1. Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. 2. Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa.</p> <p>Art. 72. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. 2. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.</p> <p>Art. 75. 1. Władze publiczne prowadzą politykę sprzyjającą zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych obywateli, w szczególności przeciwdziałając bezdomności, wspierają rozwój budownictwa socjalnego oraz popierają działania obywateli zmierzające do uzyskania własnego mieszkania.</p>
2.	Ustawa o pomocy społecznej (Dz. U. 2004, nr 64, poz. 593 ze zm.)
	<p>Art. 19 ust. 1 ustawa określa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zadania w zakresie pomocy społecznej; 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania; 3) organizację pomocy społecznej; 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej. <p>Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.</p> <p>Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem</p>

	<p>Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.</p> <p>Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.</p> <p>Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.</p> <p>Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.</p> <p>Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.</p> <p>Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.</p>
3.	<p style="text-align: center;">Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.</p>
	<p>Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji:</p> <p>Art. 3. 1. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. 2. Organizacjami pozarządowymi są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4 (...).</p> <p>Art. 4. 1. Sfera zadań publicznych, o której mowa w ustawie, obejmuje (<i>między innymi – przyp. aut.</i>) zadania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, • działania na rzecz osób niepełnosprawnych, • promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, • upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, • działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, • porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym, • promocji i organizacji wolontariatu. <p>Art. 5. 1. Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów. 2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. 3. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwala roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3. 4. Zlecenie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - jako zadań zleconych w rozumieniu art. 106 ust. 2 pkt 1 lit. d, art. 131 ust. 1 oraz art. 176 ustawy o finansach publicznych - może mieć formy: 1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub 2) wspierania takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.</p>

4.	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
	<p>Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji:</p> <p>Art. 1. Ustawa określa: 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 2) zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>Art. 3. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się pomocy, w szczególności w formie: 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego, 2) interwencji kryzysowej i wsparcia, 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, 4) zapewnienia na żądanie osoby dotkniętej przemocą, bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.</p> <p>Art. 4. Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w niniejszej ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.</p>
5.	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.
	<p>Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji:</p> <p>Rozdział 3: Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.</p> <p>Art. 7. 1. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.</p> <p>Art. 9. 1. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. 2. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez: 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji, 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.</p>
6.	Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 r.
	<p>Wybrane artykuły ustawy szczególnie istotne dla kreowania polityki społecznej i podejmowania działań na rzecz integracji na poziomie regionu:</p> <p>Art. 2. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, 2) działalność wychowawczą i informacyjną, 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych</p>

	<p>przeznaczanych do spożycia w kraju, 4) ograniczanie dostępności alkoholu, 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie, 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.</p> <p>Art. 21. 1. Leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzą stacjonarne i niestacjonarne zakłady lecznictwa odwykowego oraz inne zakłady opieki zdrowotnej. 2. Poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa. 3. Od osób uzależnionych od alkoholu nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielane w zakładach opieki zdrowotnej.</p>
7.	<p style="text-align: center;">Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.</p>
	<p>Wybrane artykuły ustawy szczególnie istotne dla kreowania polityki społecznej i podejmowania działań na rzecz integracji na poziomie regionu:</p> <p>Art. 2. 1. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności: 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą, 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii, 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.</p> <p>Art. 19. 1. Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza obejmuje: 1) promocję zdrowia psychicznego, 2) promocję zdrowego stylu życia, 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach, 4) edukację psychologiczną i społeczną, 5) edukację prawną, 6) działania interwencyjne.</p> <p>2. Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności: 1) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów wychowawczych jednostek organizacyjnych systemu oświaty, 2) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem oraz profilaktyką w szkołach i innych placówkach systemu oświaty oraz w szkołach wyższych, 3) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów szkolenia żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy zawodowych, 4) prowadzenie działalności zapobiegawczej, w szczególności w środowiskach zagrożonych uzależnieniem, 5) wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych organizacji, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz innych inicjatyw społecznych, 6) uwzględnianie problematyki zapobiegania narkomanii w działalności publicznej radiofonii i telewizji oraz innych środków masowego przekazu, 7) prowadzenie badań naukowych nad problematyką narkomanii.</p>

8.	Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 - 2013
	<p>Celami Strategii Polityki Społecznej Rządu w latach 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.</p> <p>Priorytet 1 - Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.</p> <p>1.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i w środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego.</p> <p>1.2. Tworzenie i wzmacnianie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej i wychowywania dzieci, w celu podniesienia aktywności zawodowej oraz umożliwienia pełniejszej realizacji planów prokreacyjnych.</p> <p>1.3. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.</p> <p>1.4. System pomocy dla rodzin z dziećmi, celem wyrównywania deficytów rozwojowych u dzieci uczących się.</p> <p>1.5. Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne i kulturalne.</p> <p>1.6. Kształtowanie pozytywnego klimatu wobec rodziny, małżeństwa i dzietności.</p> <p>1.7. Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.</p> <p>1.8. Stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez młodzież.</p> <p>Priorytet 2 - Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.</p> <p>2.1. Wspieranie aktywności zawodowej i edukacyjnej poprzez system pomocy społecznej.</p> <p>2.2. Rozwój zatrudnienia socjalnego, w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu.</p> <p>2.3. Rozwój form ekonomii społecznej, na rzecz pobudzenia aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>2.4. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i wsparcie gmin w budowie mieszkań dla osób wymagających pomocy socjalnej.</p> <p>2.5. Stworzenie kompleksowego systemu probacyjnego.</p> <p>2.6. Likwidacja pułapki dochodowej, ograniczenie zachęt do dezaktywizacji zawodowej oraz zwiększenie szans zatrudnienia dla osób o niskich kwalifikacjach.</p> <p>Priorytet 3 - Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.</p> <p>3.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.</p> <p>3.2. Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia.</p> <p>3.3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych.</p> <p>3.4. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności.</p> <p>3.5. Reforma systemu rentowego.</p> <p>3.6. Usprawnienie systemu rehabilitacji, na rzecz utrzymania możliwości aktywności zawodowej.</p> <p>3.7. Rozwijanie całościowych systemów pomocy dla osób obarczonych nietypowymi rodzajami niepełnosprawności, wymagających kompleksowych i systemowych działań ze strony państwa.</p> <p>Priorytet 4 - Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.</p> <p>4.1. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.</p> <p>4.2. Wprowadzenie specjalizacji stacjonarnej opieki, celem budowy systemu specjalistycznego wsparcia dla osób wymagających szczególnej opieki.</p> <p>4.3. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym.</p> <p>4.4. Zapewnienie odpowiednich świadczeń emerytalnych na starość.</p> <p>4.5. Prowadzenie spójnej polityki wobec starości i na rzecz osób starszych.</p> <p>Priorytet 5 - Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.</p> <p>5.1 Wdrożenie strategicznego planowania lokalnej i regionalnej polityki społecznej, celem stworzenia metody koordynacji krajowej polityki społecznej.</p> <p>5.2 Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej, celem zwiększenia samodzielności i aktywizacji zawodowej osób wymagających pomocy socjalnej.</p> <p>5.3 Wdrożenie systemu informacji i poradnictwa obywatelskiego oraz dostępu do lokalnych środków przekazu i Internetu.</p> <p>Priorytet 6 - Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych.</p> <p>6.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych.</p>

	<p>6.2. Budowa partnerstwa publiczno-społecznego w zakresie działalności pożytku publicznego. 6.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. 6.4. Wsparcie postaw obywatelskich. 6.5. Wzmocnienie partycypacji społecznej.</p> <p>Priorytet 7 - Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.</p> <p>7.1. Wdrożenie polityki integracji społecznej i zawodowej imigrantów, celem prowadzenia kompleksowych działań wszystkich instytucji publicznych. 7.2. Wdrożenie polityki antydyskryminacyjnej, celem ograniczenia postaw ksenofobicznych wobec środowisk imigranckich. 7.3. Ustawiczne szkolenie kadr administracji publicznej oraz partnerów społecznych, celem przygotowania do pracy z uchodźcami. 7.4. Zaprojektowanie spójnego systemu współpracy z uchodźcami.</p>
9.	<p align="center">Narodowa Strategia Integracji Społecznej</p>
	<p>Celem prac nad Narodową Strategią Integracji Społecznej jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Konkretnie działania mają przyczynić się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy, • rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy, • modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia, • wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy oraz konkretyzacja Strategii Lizbońskiej w obszarze integracji. <p>Priorytety:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym, • Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim, • Upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, • Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci, • Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, • Ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych, • Ograniczenie bezrobocia długookresowego, • Zmniejszenie bezrobocia młodzieży, • Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych, • Zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy, • Upowszechnienie kształcenia ustawicznego, • Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności, • Powszechne ubezpieczenie zdrowotne, • Kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego, • Wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością, • Dostęp do pracowników socjalnych, • Rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej, • Zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, • Realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne, • Dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa obywatelskiego.
10.	<p align="center">Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013</p>
	<p>Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.</p> <p>Celami horyzontalnymi NSRO są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa, 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej, 3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie

	<p>dla wzrostu konkurencyjności Polski,</p> <p>4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,</p> <p>5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,</p> <p>6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.</p> <p>Bezpośrednio oddziaływującym na politykę społeczną i integracyjną ma cel 2, który w rozwinięciu traktuje między innymi o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawie jakości kapitału ludzkiego i zwiększeniu spójności społecznej, • Przyciągnięciu na rynek pracy i przedłużeniu aktywności zawodowej większej liczby osób modernizacji systemów zabezpieczenia społecznego, • Zwiększeniu zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynków pracy, • Zwiększeniu inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę kwalifikacji <p>Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia pracowników.</p>
11.	<p>Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015</p>
	<p>Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.</p> <p>Przez podniesienie poziomu życia rozumiemy między innymi: wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski.</p> <p>Przez podniesienie jakości życia rozumiemy istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, trwały rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparty na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększaniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki i regionów, w tym na inwestycjach w sferze badań i rozwoju, oraz na uzyskanie stabilnych warunków ekonomiczno-społecznych i środowiskowych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Funkcjonowanie wspólnoty i jej bezpieczeństwo powinno być oparte o zasadę subsydiarności. W sytuacjach zagrożeń przerastających możliwości reagowania społeczności lokalnej powinna ona mieć wsparcie właściwych organów administracji publicznej.</p> <p>Priorytetami strategicznymi są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. 2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej. 3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości. 4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa. 5. Rozwój obszarów wiejskich. 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.
12.	<p>Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013</p>
	<p>Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Wyzwania te obejmują: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Program, poprzez realizację celu ogólnego, jak również określonych w nim celów szczegółowych, przyczyni się do urzeczywistnienia założeń odnowionej Strategii Lizbońskiej na poziomie krajowym.</p> <p>Cele Programu zostały zdefiniowane zgodnie z zasadą strategicznego podejścia (<i>strategic approach</i>). Zasada ta polega na koncentracji wsparcia na kluczowych obszarach i najważniejszych problemach wymagających interwencji w zakresie zatrudnienia oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Jednocześnie, kompleksowy charakter wsparcia został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić odpowiednie rozszerzanie zakresu dostępnej pomocy, zgodnie ze specyfiką problemów występujących na polskim rynku pracy.</p>

Priorytety realizowane centralnie to:

Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna;

Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;

Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty;

Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka;

Priorytet V: Dobre rządzenie.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich;

Priorytet VII: Promocja integracji społecznej;

Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki;

Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Źródła: Opracowanie własne dokumentów strategicznych opracowanych na poziomie krajowym

2.3. Uwarunkowania wynikające z przyjęcia dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu regionu

Tabela 3 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w Województwie Zachodniopomorskim dotyczące obszaru polityki społecznej.

1.	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020
	<p>Poniżej zostały wskazane cele strategiczne bezpośrednio oddziałujące na politykę społeczną w regionie i lokalne strategie rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>Cel strategiczny 5. Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności.</p> <p>Wspierany przez przedstawione cele kierunkowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich. 1.2 Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych. 1.3 Budowanie społeczeństwa uczącego się. 1.4 Wzmacnianie środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji. 1.5 Budowanie społeczeństwa informacyjnego. 1.6 Poprawa przestrzennej i zawodowej struktury rynku pracy, wzrost mobilności zawodowej ludności. 1.7 Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych. 1.8 Współpraca międzynarodowa, transgraniczna i regionalna. <p>Cel strategiczny 6. wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.</p> <p>Wspierany przez przedstawione cele kierunkowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Wzmacnianie tożsamości społeczności lokalnych. 1.2 Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego. 1.3 Wzmacnianie więzi i warunków funkcjonowania rodziny. 1.4 Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności. 1.5 Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym. 1.6 Rozwój sportu i rekreacji, promocja zdrowego stylu życia. 1.7 Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego. 1.8 Wspieranie działań aktywizujących rynek pracy. 1.9 Przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej. 1.10 Stworzenie systemu realizacji zadań polityki socjalnej.
2.	Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015
	<p>Celem strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej jest zaplanowanie i realizowanie w praktyce wyznaczonych założeń rozwiązywania ważnych problemów społecznych w regionie. Należy to rozumieć jako cele strategiczne i operacyjne oraz praktyczne działania, zmierzające do osiągnięcia misji Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w dziedzinie polityki społecznej.</p> <p>Obszar problemowy – Długotrwałe bezrobocie Cel strategiczny: Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.</p> <p>Cel operacyjny 1: Aktywizacja osób długotrwałe bezrobotnych. Cel operacyjny 2: Promocja na rzecz zatrudnienia osób długotrwałe bezrobotnych. Cel operacyjny 3: Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób długotrwałe bezrobotnych. Cel operacyjny 4: Przeciwdziałanie „dziedziczeniu” długotrwałego bezrobocia przez mieszkańców województwa</p> <p>Obszar problemowy – Kryzys rodziny Cel strategiczny: Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych.</p> <p>Cel operacyjny 1: Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin. Cel operacyjny 2: Pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Cel operacyjny 3: Poprawa jakości i dostępu do usług socjalnych.</p> <p>Obszar problemowy - Marginalizacja grup społecznych Cel strategiczny: Przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych</p> <p>Cel operacyjny 1: Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i poza – instytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.</p>

	<p>Cel operacyjny 2: Aktywizacja mieszkańców województwa zagrożonych marginalizacją społeczną ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.</p> <p>Cel operacyjny 3: Edukacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych marginalizacją społeczną ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.</p> <p>Obszar problemowy – Uzależnienia Cel strategiczny: Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa.</p> <p>Cel operacyjny 1: Edukacja społeczna i działalność wychowawcza. Cel operacyjny 2: Lecznictwo odwykowe oraz rehabilitacja osób uzależnionych. Cel operacyjny 3: Przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych.</p> <p>Obszar problemowy – Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego Cel strategiczny: Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego.</p> <p>Cel operacyjny 1: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych we wszystkich grupach wiekowych. Cel operacyjny 2: Integracja zawodowa osób niepełnosprawnych.</p> <p>Obszar problemowy – Starzenie się społeczeństwa Cel strategiczny: Podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych.</p> <p>Cel operacyjny 1: Poprawa bezpieczeństwa socjalnego wśród ludzi starszych. Cel operacyjny 2: Aktywizacja społeczna osób starszych. Cel operacyjny 3: Wzmocnienie roli i miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.</p>
3.	<p align="center">Strategia Sektorowa w Zakresie Ochrony Zdrowia Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015</p>
	<p>Nadrzędnym celem jest podjęcie działań w zakresie zahamowania wzrostu śmiertelności ludności z powodu chorób, a zwłaszcza chorób układu krążenia, nowotworów, urazów, zatruc, zaburzeń psychicznych. Istotne znaczenie ma ograniczenie śmiertelności okołoporodowej i zmniejszenie liczby noworodków o niskiej masie urodzeniowej.</p> <p>Poniżej został wskazany cel, który bezpośrednio związany jest z zakresem polityki społecznej w regionie i prowadzoną polityką rozwiązywania problemów społecznych na poziomie lokalnym.</p> <p>Cel strategiczny 1. Podniesienie jakości życia w regionie Cel pośredni 1. Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa Zdrowotnego</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wypracowanie optymalnego modelu ochrony zdrowia i koordynacja działań w tym zakresie. 2. Zapewnienie wysokiej jakości opieki medycznej w dziedzinie całodobowej podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej opieki ambulatoryjnej i opieki stacjonarnej. 3. Reorganizacja ratownictwa medycznego. 4. Stworzenie systemu rozwoju promocji zdrowia i profilaktyki. 5. Podnoszenie poziomu wykształcenia personelu medycznego. 6. Przekształcenia własnościowe zakładów opieki zdrowotnej. 7. Właściwe zabezpieczenie sanitarno-epidemiologiczne województwa.
4.	<p align="center">Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006-2015</p>
	<p>Cel główny 1 Ograniczenie skutków społecznych nadmiernego używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców Województwa Zachodniopomorskiego.</p> <p>Cele pośrednie: 2.3.1. Zmniejszenie spożycia alkoholu oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki. 2.3.2. Zmniejszenie rozmiarów problemów występujących aktualnie. 2.2.3. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień.</p> <p>Cele operacyjne: 3.1. Zmniejszenie spożycia alkoholu oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki. 3.2. Wspieranie rozwoju, modernizacja i zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych. 3.3. Edukacja społeczeństwa w zakresie konsekwencji zażywania środków psychotropowych, metody</p>

	<p>zapobiegania oraz ograniczania negatywnych skutków takich zachowań. 3.4. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych oraz pod wpływem narkotyków w naruszaniu prawa oraz porządku publicznego. 3.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej. 3.6. Współpraca i wspieranie działań administracji publicznej: samorządowej i państwowej; organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli różnych środowisk zawodowych i lokalnych w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.</p>
5.	<p align="center">Wojewódzki Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2007-2015</p>
	<p>Wojewódzki program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2007-2015 stanowi integralną część Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 i jest spójny ze Strategią Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015. Do opracowania i wdrażania programu zobowiązuje samorząd województwa art. 35 ust 1 pkt.1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych(Dz. U. Nr 123 poz.776 z 1997 r.)</p> <p>Cel strategiczny: Stworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego.</p> <p>Cele Operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyższy poziom świadomości społecznej. 2. Dostęp do diagnozy, leczenia i wszechstronnej rehabilitacji. 3. Dostęp do powszechnej edukacji. 4. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. 5. Niezależne życie i integracja społeczna. 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz i w imieniu osób niepełnosprawnych.
6	<p align="center">Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2015</p>
	<p>Cel główny programu: Ograniczenie skutków społecznych nadmiernego spożycia alkoholu wśród mieszkańców województwa zachodniopomorskiego.</p> <p>Cele pośrednie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.3.1. Zmniejszenie spożycia alkoholu. 2.3.2. Zmniejszenie rozmiarów problemów występujących aktualnie. 2.3.3. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych. <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Zmniejszenie spożycia alkoholu przez młodzież i dorosłych 3.2. Wspieranie rozwoju, modernizacja i zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych. 3.3. Edukacja społeczeństwa w zakresie konsekwencji nadużywania alkoholu, metod zapobiegania oraz ograniczania negatywnych skutków takich zachowań. 3.4. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych w naruszaniu prawa i porządku publicznego 3.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej. 3.6. Współpraca i wspieranie działań administracji Publicznej: samorządowej i państwowej; organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli różnych środowisk zawodowych i lokalnych w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
7.	<p align="center">Program Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich</p>
	<p>Program Integracji Społecznej jest częścią Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich, realizowanego z pożyczki Banku Światowego, a wdrażanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z Regionalnymi Ośrodkami Polityki Społecznej.</p> <p>Celem programu jest podniesienie poziomu integracji społecznej w gminach na terenach wiejskich i miejsko-wiejskich, aktywizacja lokalnych społeczności i przygotowanie ich do korzystania z innych programów. Działania podjęte w ramach Programu Integracji Społecznej przyczynią się do lepszego planowania usług społecznych przez gminy we współpracy z partnerami społecznymi, liderami lokalnymi</p>

i mieszkańcami oraz rozwoju lokalnych organizacji.

Środki finansowe z Programu umożliwią gminom realizowanie usług społecznych dla następujących grup:

- osoby starsze,
- dzieci i młodzież,
- rodziny

Przykładowe usługi to: usługi opiekuńcze, wspieranie różnych form samopomocy, rozwój sieci placówek świetlic środowiskowych, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań, klubów, grup wsparcia doradztwo i interwencja kryzysowa, doradztwo prawne, społeczne, edukacyjne i psychologiczne, opieka instytucjonalna dla dzieci w wieku szkolnym i młodszych, rozwiązywanie problemów rodzinnych oraz związanych z nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od narkotyków, dodatkowe usługi dla osób niepełnosprawnych.

Realizacja projektów finansowanych w ramach Programu Integracji Społecznej powinna stanowić istotny impuls do wzmocnienia i tworzenia lokalnych organizacji. Usługi będą mogły być świadczone przez organizacje pozarządowe (NGO) oraz publicznych i prywatnych usługodawców. Realizacja tych usług wynikać ma z opracowanych gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ponadto kadra realizująca Program w gminach wraz z partnerami społecznymi będzie mogła skorzystać ze wsparcia szkoleniowego i pomocy eksperckiej.

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie regionalnym.

2.4 Ocena uwarunkowań zewnętrznych – podsumowanie

Należy podkreślić wzrastającą tendencję do postrzegania polityki społecznej jako jednego z ważniejszych elementów stanowiących o standardzie i jakości życia. Unia Europejska wyznaczyła główne kierunki polityki społecznej i stała się przyczynkiem do formułowania kolejnych aktów prawnych określających normy społeczne i prawa należne każdemu Europejczykowi w zakresie pomocy społecznej i dostępności do zdobyczy cywilizacyjnych Starego Kontynentu, które sprzyjają wzrostowi komfortu życia. Przekonanie o rosnącym potencjale ekonomicznym państw członkowskich umacnia się, co można wnioskować po rosnącej liczbie opracowań, analiz i dokumentów powstających na różnych szczeblach zarządzania terytorialnego, w tym opracowań, których celem jest integracja i koordynacja wysiłków i działań wielu podmiotów oraz instytucji oddziałujących na politykę społeczną Europy. Pracom tym towarzyszy chęć poznania i zrozumienia prawidłowości w funkcjonowaniu zjawisk społecznych co znajduje wyraz w coraz liczniejszych już wykonanych i planowanych do wykonania w przyszłości opracowaniach i studiach poświęconych tym zjawiskom. Większa znajomość prawidłowości i uwarunkowań, jakim podlega społeczność europejska przyczyni się do poprawy skuteczności dokonywania ocen lub prognoz zmian zachodzących w obszarze społecznym. Wobec złożoności problematyki społecznej taką sytuację należy uznać za szansę dalszego skutecznego rozwiązywania problemów społecznych i prowadzenia działań integracyjnych.

Na szczeblu krajowym polityka społeczna znajduje dobre umocowanie w istniejących aktach prawnych oraz polityce Państwa. Powstające kolejno krajowe strategie, w tym Narodowa Strategia Spójności w ramach NSRO, czy Program Operacyjny Kapitał Ludzki są ważnymi instrumentami sterowania polityką społeczną. Dają one szansę na koordynację, większą spójność, a w efekcie wzajemne wzmocnianie działań Państwa z podejmowanymi na innych szczeblach działaniami zwłaszcza w obszarach zarządzanych przez samorząd wojewódzki i terytorialny. Samorzady te natomiast od lat wspierane są przez liczne organizacje pozarządowe rozwiązujące konkretne problemy społeczne i podejmujące działania integracyjne w lokalnych społecznościach, a zwłaszcza w środowiskach zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wyrazem polityki Państwa w sferze polityki społecznej jest skuteczne sędowanie na rzecz poszczególnych poziomów polskiego samorządu znaczącej odpowiedzialności za politykę społeczną. Warunkiem wzmocnienia przewidywanych korzyści winny być przemyślane i dobrze zorganizowane działania promocyjne i poszerzenie informacji o możliwościach tworzenia projektów w oparciu o środki UE. Działania te winny być skierowane do instytucji zarządzających poszczególnymi segmentami pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i bezpośrednich beneficjentów prowadzonej polityki społecznej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego tylko w niewielkim stopniu wpisuje się w finansowanie infrastruktury pomocy społecznej poprzez Oś priorytetową 7. „Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia”. Natomiast Program Operacyjny Kapitał Ludzki realizowany w obszarach wyznaczonych na poziomie regionalnym powoduje potrzebę reorganizacji punktów odniesienia wykorzystywanych przy tworzeniu planów rozwoju i projektów na niższych szczeblach zarządzania terytorialnego. Istotne znaczenie w latach 2008 - 2013 zyskuje możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej na realizację części zadań polityki społecznej zwłaszcza w sferze tzw. projektów miękkich.

W znacznej części powiatu świdwińskiego mamy do czynienia ze słabą kondycją budżetów poszczególnych gmin, co może być przyczyną niemożności pełnego uczestnictwa w absorpcji środków UE przez te gminy.

Duże niedobory w zakresie infrastruktury technicznej poszczególnych gmin spychają na dalsze pozycje przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej.

Słabość potencjału gospodarczego w większości gmin powiatu świdwińskiego poza miastami Świdwin i Połczyn Zdrój może być poważną przeszkodą w realizacji projektów w ramach partnerstw publiczno – społecznych i publiczno – prywatnych, które są podstawą preferowanych rozwiązań w działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w większości wyżej cytowanych uwarunkowaniach zewnętrznych.

3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

Uwarunkowania wewnętrzne wynikają z przyjętych na szczeblu powiatu świdwińskiego dokumentów strategicznych i programów sektorowych. Najważniejszym dokumentem wyznaczającym kierunki działań dla poszczególnych celów strategicznych jest Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego. Natomiast w zakresie finansowania istniejących już programów sektorowych i tych, które powstaną z inspiracji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Świdwińskiego istotną rolę odgrywa Program Operacyjny Kapitał Ludzki na szczeblu regionalnym oraz wdrożenie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013. Dokumenty te zostały omówione w uwarunkowaniach zewnętrznych. Szczegółowe omówienie dokumentów opracowanych na szczeblu powiatu przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Bardzo istotnym elementem wpływającym na prowadzenie skutecznej polityki społecznej są uwarunkowania wynikające bezpośrednio z oceny bieżącej sytuacji społeczno - gospodarczej Powiatu Świdwińskiego i możliwych do zidentyfikowania trendów w takich obszarach jak m.in. bezrobocie, problemy społeczne i demograficzne, dostęp do edukacji i infrastruktury społecznej oraz świadczeń medycznych.

3.1. Uwarunkowania wynikające z przyjęcia dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu powiatu.

Tabela 4 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w powiecie świdwińskim dotyczące obszaru rozwiązywania problemów społecznych.

1.	Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego
	<p>Poniżej zacytowano cele strategiczne, mające bezpośredni wpływ na kreowanie polityki rozwiązywania problemów społecznych w powiecie świdwińskim.</p> <p>Cel strategiczny: 3 Poprawa konkurencyjności powiatu świdwińskiego wraz z kompleksowym wykorzystaniem potencjału środowiska.</p> <p>Cele pośrednie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu świdwińskiego, 2. Zachęcenie potencjalnych inwestorów zewnętrznych do ulokowania kapitału na terenie powiatu świdwińskiego, 3. Poprawa warunków życia i pracy ludności wiejskiej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów popegeerowskich poprzez aktywizację obszarów wiejskich w kierunku ich wielofunkcyjnego rozwoju oraz wzrostu efektywności rolnictwa. <p>Cel strategiczny: 6 Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</p> <p>Cele pośrednie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja założeń reformy ustroju szkolnego, 2. Tworzenie warunków na rzecz kształcenia i wychowania regionalnego oraz lokalnego, 3. Działania na rzecz wzrostu poziomu kulturalnego społeczeństwa lokalnego, 4. Zapewnienie możliwości uczestnictwa w różnych formach rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży; działania na rzecz zdrowego stylu życia rodziny <p>Cel strategiczny: 7 Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.</p> <p>Cele pośrednie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie warunków do prawidłowych działań w zakresie opieki nad dziećmi, 2. Pomoc osobom niepełnosprawnym,

	<p>3. Pomoc osobom starszym oraz niezaradnym życiowo.</p> <p>Cel strategiczny: 8</p> <p>Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych.</p> <p>Cele pośrednie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaktywizowanie działań profilaktycznych, 2. Osiągnięcie lepszej dostępności do lekarza dla mieszkańców terenów wiejskich, 3. Stworzenie sprawnego systemu pomocy doraźnej, 4. Poprawienie dostępności i jakości świadczonych usług z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, 5. Zabezpieczenie mieszkańcom powiatu opieki stacjonarnej.
<p>2.</p>	<p align="center">Roczny Program Współpracy Powiatu Świdwińskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie na rok 2008</p>
	<p>Celem wprowadzenia programu jest określenie czytelnych zasad w zakresie obszarów i form współpracy powiatu świdwińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz trybu przekazywania środków.</p> <p>Cele Programu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie postaw proobywatelskich, budowanie obszarów aktywności obywatelskiej. 2. Podniesienie skuteczności i efektywności współpracy Powiatu Świdwińskiego z podmiotami Programu poprzez budowanie partnerstw lokalnych. 3. Wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie tym organizacjom równych szans w realizacji zadań publicznych, przez powierzanie i wspieranie coraz większej ilości zadań z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację. <p>W 2008 roku jako priorytetowe dla samorządu Powiatu Świdwińskiego określa się następujące obszary działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; 2) podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; 3) działalności na rzecz mniejszości narodowych; 4) ochrony i promocji zdrowia; 5) działań na rzecz osób niepełnosprawnych; 6) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy; 7) upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn; 8) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości; 9) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; 10) nauki, edukacji, oświaty i wychowania; 11) krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży; 12) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji; 13) upowszechniania kultury fizycznej i sportu; 14) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; 15) porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym; 16) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji; 17) ratownictwa i ochrony ludności; 18) upowszechniania i ochrony praw konsumentów; 19) działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami; 20) promocji i organizacji wolontariatu; 21) działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Zróżdła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie powiatu świdwińskiego.

Podsumowanie

Informacje zebrane w tabeli, przedstawiające wybrane zapisy w dokumentach określających cele strategiczne i cele operacyjne powiatu świdwińskiego oraz wyznaczone kierunki działania w programach sektorowych świadczą o tym, że znaczenie polityki społecznej i rozwiązywanie konkretnych problemów przy wielu priorytetach gospodarczych powiatu jest postrzegane jako jeden z istotnych elementów rozwoju całego powiatu. Dla wielu obszarów powiatu świdwińskiego strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi jeden z istotniejszych elementów przezwyciężenia problemów społecznych oraz integracji lokalnych społeczności i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Współpraca na szczeblu powiatowym jest jednak możliwa szczególnie w zakresie tych zadań, które przyczyniają się do rozwiązywania problemów społecznych w obszarach peryferyjnych powiatu.

Powinno to mieć nie małe znaczenie dla organizacji sprawnego zarządzania wszystkimi instrumentami polityki społecznej na całym obszarze powiatu świdwińskiego tworząc sprzyjające formy integracji sektora publicznego i pozarządowego dla efektywniejszej absorpcji funduszy strukturalnych.

Spójność zamierzeń władz powiatu i wchodzących w jego skład samorządów w obszarze pomocy społecznej pozwala m. in. na tworzenie ponadlokalnych inicjatyw i projektów, koordynacji działań promocyjnych i informacyjnych, a przez to wzmocnienie wysiłków podejmowanych na szczeblu samorządu powiatowego.

3.2. Uwarunkowania demograficzne

3.2.1. Stan i struktura ludności⁹

Powiat świdwiński zamieszkiwało na koniec 2007 r. **50 283** osoby, nieznacznie więcej niż w roku 2006 r. Kobiety w powiecie świdwińskim miały przewagę liczebną nad mężczyznami. W 2007 r., ich udział w ogólnej liczbie ludności kształtował się na poziomie 50,92%, (w województwie zachodniopomorskim 51,38%).

Tabela 5 Podstawowe dane demograficzne – stan na 31 XII w 2006 i 2007 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007	
	POWIAT ŚWIDWIŃSKI		WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE
Stan ludności ogółem, w tym:	48 816	50 283	1 692 838
mężczyźni	23 950	24 680	822 989
kobiety	24 866	25 603	869 849
Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem, w tym:	10 577	10 884	337 451
mężczyźni	5 397	5 586	173 052
kobiety	5 180	5 318	164 399
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem, w tym:	31 545	32 928	1 113 868
mężczyźni	16 491	17 136	573 291
kobiety	15 054	15 792	540 577
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem, w tym:	6 694	6 448	241 519
mężczyźni	2 062	1 955	76 646
kobiety	4 632	4 493	164 873
Urodzenia żywe	518	517	16 411
Zgony ogółem	490	457	15 657
Przyrost naturalny	28	60	754

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie

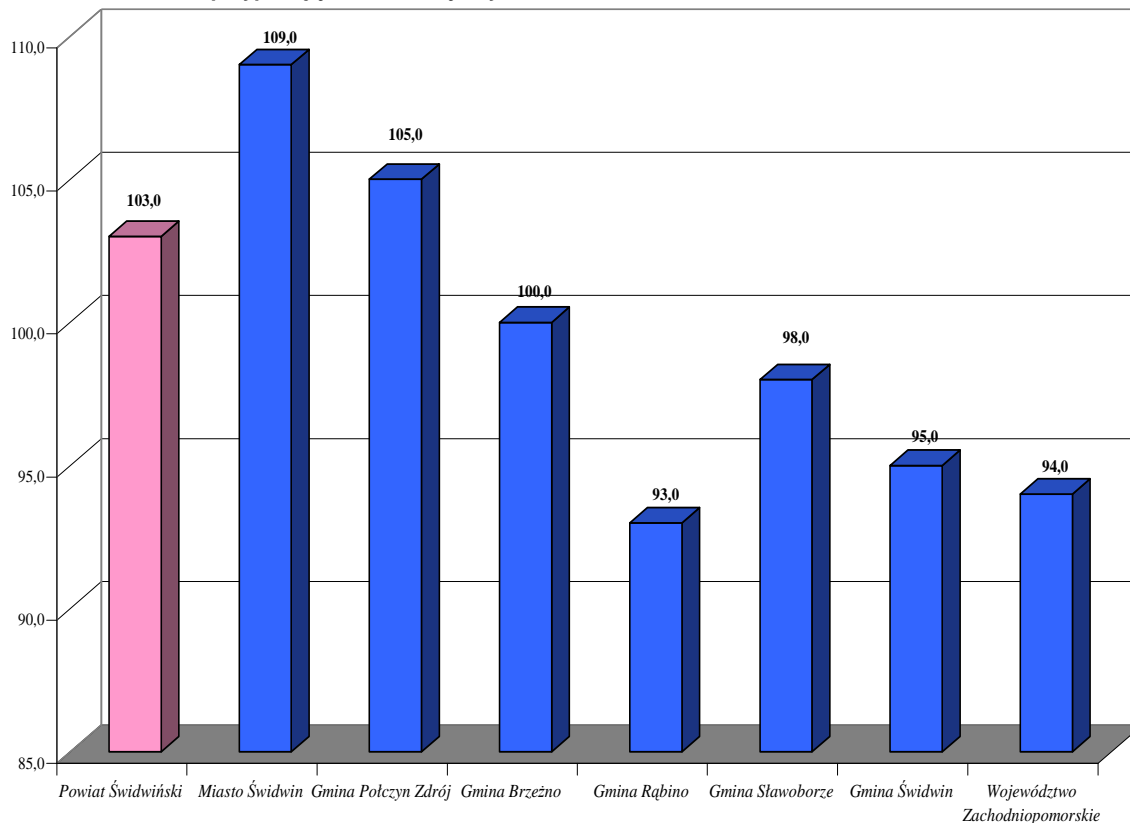
Tabela 6 Ludność w powiecie świdwińskim i gminach powiatu stan na 31.12.2007 roku

Nazwa	Ludność		Ludność w wieku przedprodukcyjnym		Ludność w wieku produkcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Powiat Świdwiński	50 283	25 603	10 884	5 318	32 928	15 792	6 448	4 493
Miasto Świdwin	15 853	8 297	3 331	1 640	10 522	5 262	2 000	1 395
Gmina Połczyn Zdrój	16 576	8 522	3 432	1 684	10 825	5 215	2 319	1 623
Gmina Brzeżno	2 918	1 466	675	347	1 896	882	347	237
Gmina Rąbino	4 220	2 041	822	376	2 854	1 280	544	385
Gmina Sławoborze	4 304	2 137	1 030	505	2 783	1 286	491	346
Gmina Świdwin	6 412	3 140	1 594	766	4 048	1 867	747	507

Źródło :Opracowanie na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Świdwinie

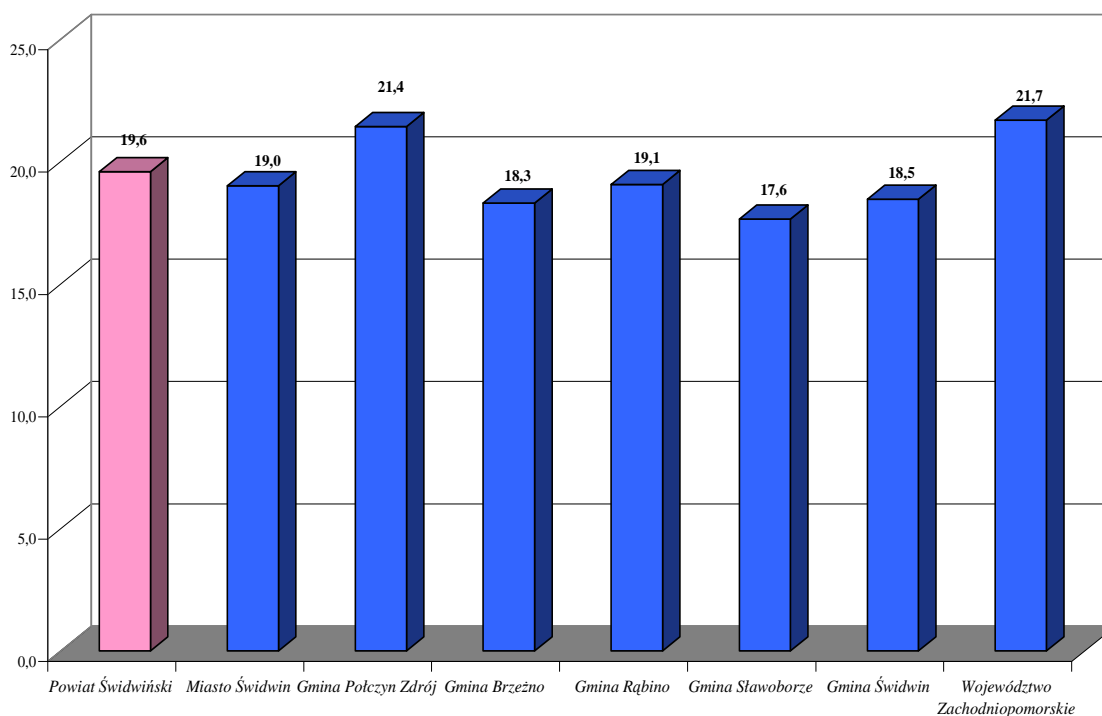
⁹ Opracowano na podstawie danych statystycznych zawartych w Banku Danych Regionalnych oraz informacji otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Świdwinie.

Wykres 1 Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn – stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Świdwinie

Wykres 2 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym – stan na 31.12.07 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Świdwinie

Tabela 7 Ludność według płci: Polska, województwo i powiat - stan na 31.12.06 r.

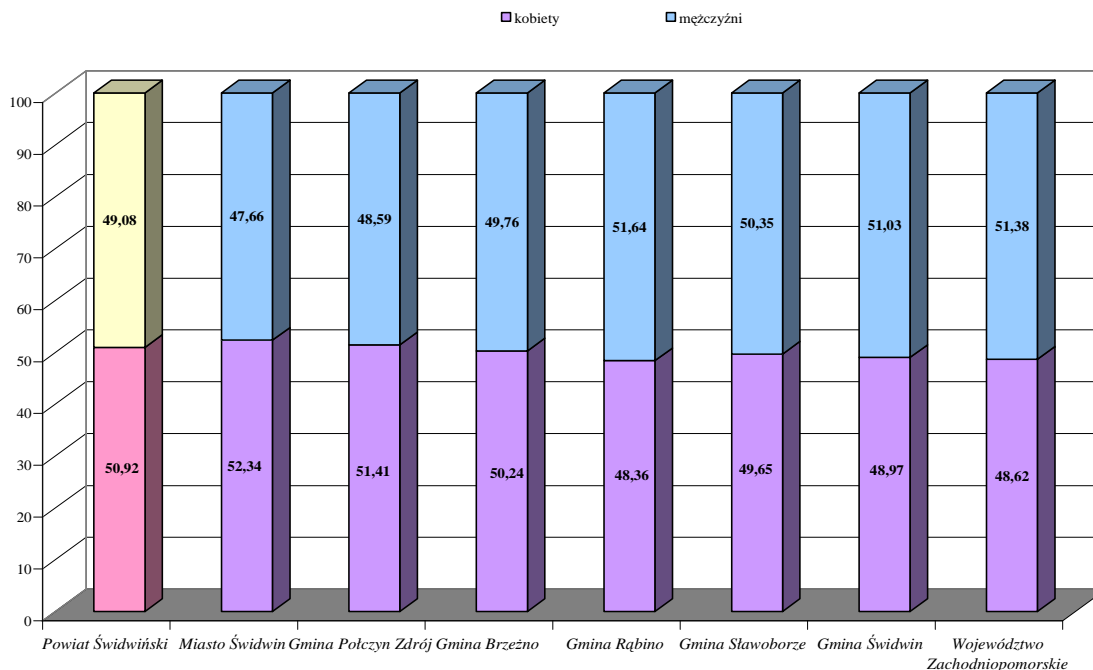
Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta		Wieś	
				mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
P O L S K A	38 125 479	18 426 775	19 698 704	11 083 770	12 285 108	7 343 005	7 413 596
Zachodniopomorskie	1 692 838	822 989	869 849	559 369	608 896	263 620	260 953
Powiat świdwiński	48 816	23 950	24 866	11 433	12 723	12 517	12 143

Źródło: www.stat.gov.pl

W 2007 r. w **powiecie świdwińskim** nie zaobserwowano istotnych przesunięć (w porównaniu z poprzednim rokiem) w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Ludność w wieku poprodukcyjnym zmniejszyła się w ciągu roku o **246** osoby a liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wzrosła w tym czasie o **307** osób. W kraju ludność w wieku produkcyjnym w 2006 r. stanowiła 64,21%, tj. o 0,2 pkt więcej niż w poprzednim roku. W grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym nieznacznie przeważali mężczyźni (odpowiednio: 51,32% i 52,04%), natomiast w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym większość stanowiły kobiety (69,68%). W kraju te udziały przedstawiały się odpowiednio: 51,24%, 51,33% i 67,68%.

Jak wynika z badań zachodzące w Polsce procesy demograficzne w perspektywie najbliższych kilkunastu lat skutkować będą istotnym spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym. Według prognoz Eurostatu począwszy od 2010 r. liczba ludności w wieku 18-59/64 lat w Polsce zacznie się obniżać. Szacuje się, że w 2050 r. populacja tej grupy osób zmniejszy się o 31 proc. czyli o 7,6 mln osób w porównaniu z 2007 r. Proces ten wynikać będzie przede wszystkim ze zmniejszenia się liczebności grupy osób w wieku 0-24 lat przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku emerytalnym. Udział pierwszej z grup w populacji obniży się z 36 proc. w 2007 r. do zaledwie 25 proc. w 2050 r., natomiast udział osób starszych wzrośnie dwukrotnie z 15,7 proc. do 33,8 proc. Jednocześnie znacznym fluktuacjom podlegać będzie liczebność osób w wieku niemobilnym, co bezpośrednio wynikać będzie z wchodzeniem w ten wiek osób urodzonych w wyżu demograficznym z początku lat osiemdziesiątych.¹⁰

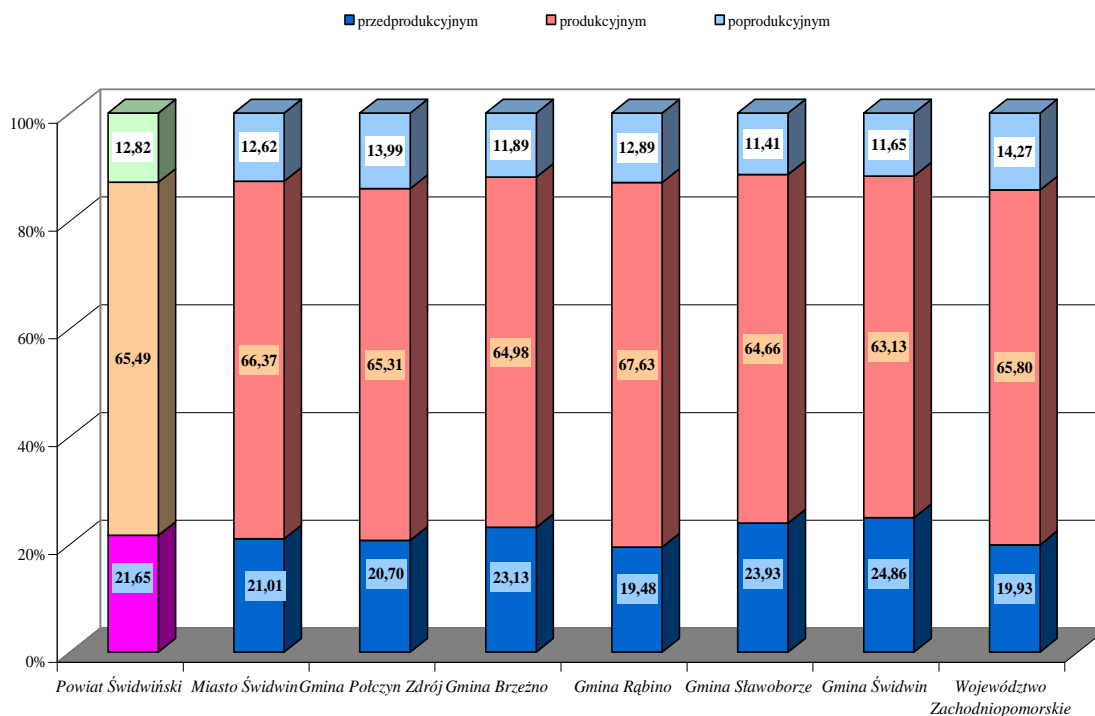
Wykres 3 Struktura procentowa ludności według płci, stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

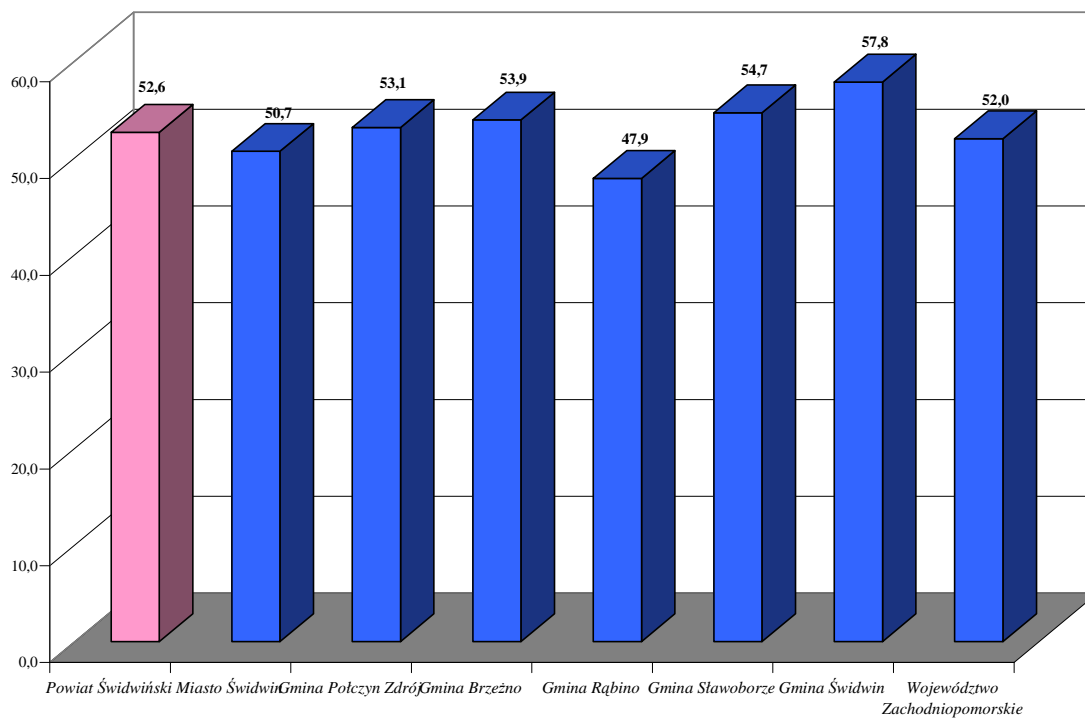
¹⁰ Program "Solidarność pokoleń" Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+ MPiPS 2008 r.

Wykres 4 Struktura procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na terenie powiatu świdwińskiego – stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

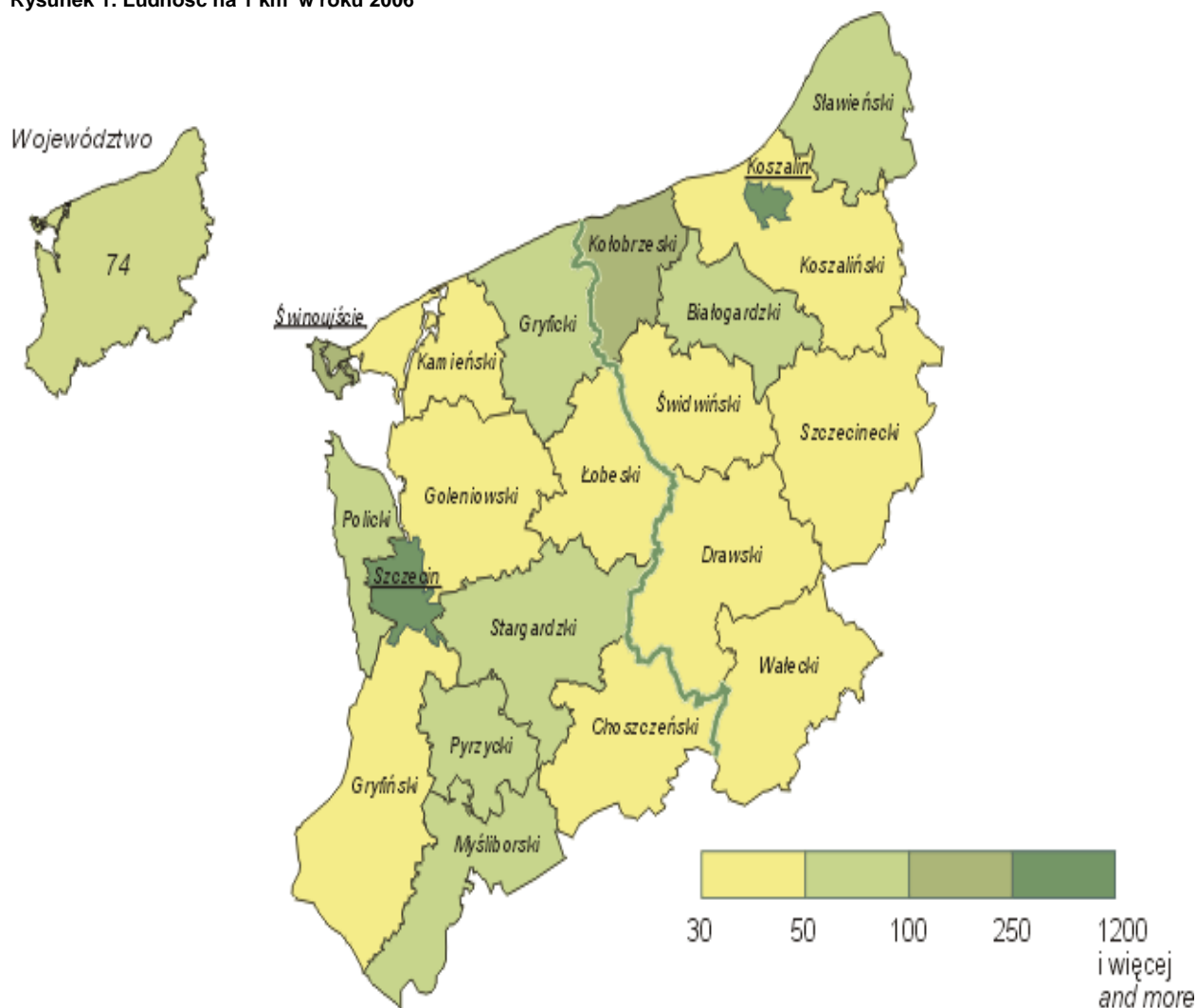
Wykres 5. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Natomiast porównując dane na temat udziału procentowego ludności na tle całego województwa to udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności najwyższy był w gminie Rąbino (odpowiednio: 67,63% tj. o 1,83 pkt więcej od przeciętnej w województwie), natomiast najwięcej ludności w wieku przedprodukcyjnym mieszkało w gminie Świdwin (24,86%, czyli o 4,93 pkt. więcej od średniej wojewódzkiej). Poziom ludności w wieku poprodukcyjnym najwyższy był gminie Połczyn Zdrój (13,99, jednak o 0,3 pkt. mniej niż średnia w województwie). Również wskaźnik obciążenia demograficznego charakteryzował się zróżnicowaniem terytorialnym. Najwyższe wartości przyjmował on w gminie Sławoborze, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało blisko 58 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast najniższe – w gminie Rąbino (48 osób). Poniższy rysunek obrazuje liczbę ludności na jeden kilometr kwadratowy na tle całego regionu.

Rysunek 1. Ludność na 1 km² w roku 2006

Źródło: www.stat.gov.pl

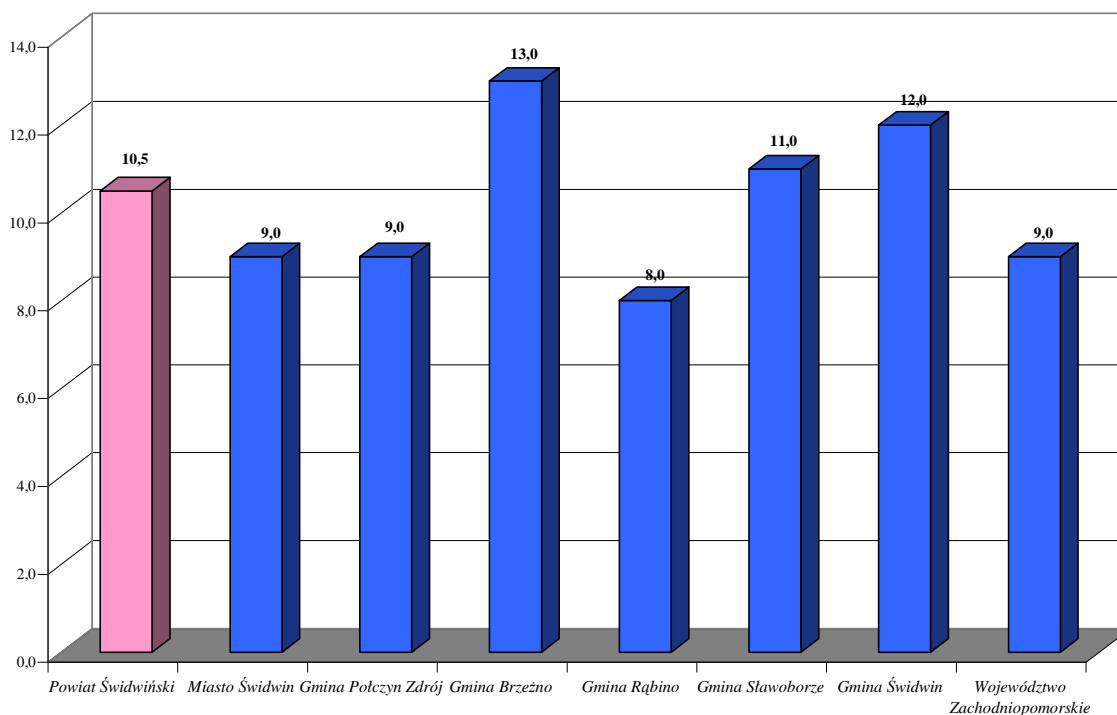
3.2.2. Ruch naturalny ludności ¹¹

Na stan i strukturę ludności powiatu świdwińskiego duży wpływ miały zjawiska demograficzne określane jako ruch naturalny ludności.

W porównaniu z poprzednim rokiem, w 2007 r. w powiecie świdwińskim nie zaobserwowano znacznych zmian w wielkości współczynników demograficznych liczonych na 1000 ludności. Współczynnik urodzeń żywych, który w 2006 r. wynosił 10,4‰, w 2007 r. wynosił 10,5‰ (w kraju 9,81‰ wobec 9,55‰ w 2006 r.).

¹¹ Opracowano na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz danych zawartych w Banku Danych Regionalnych.

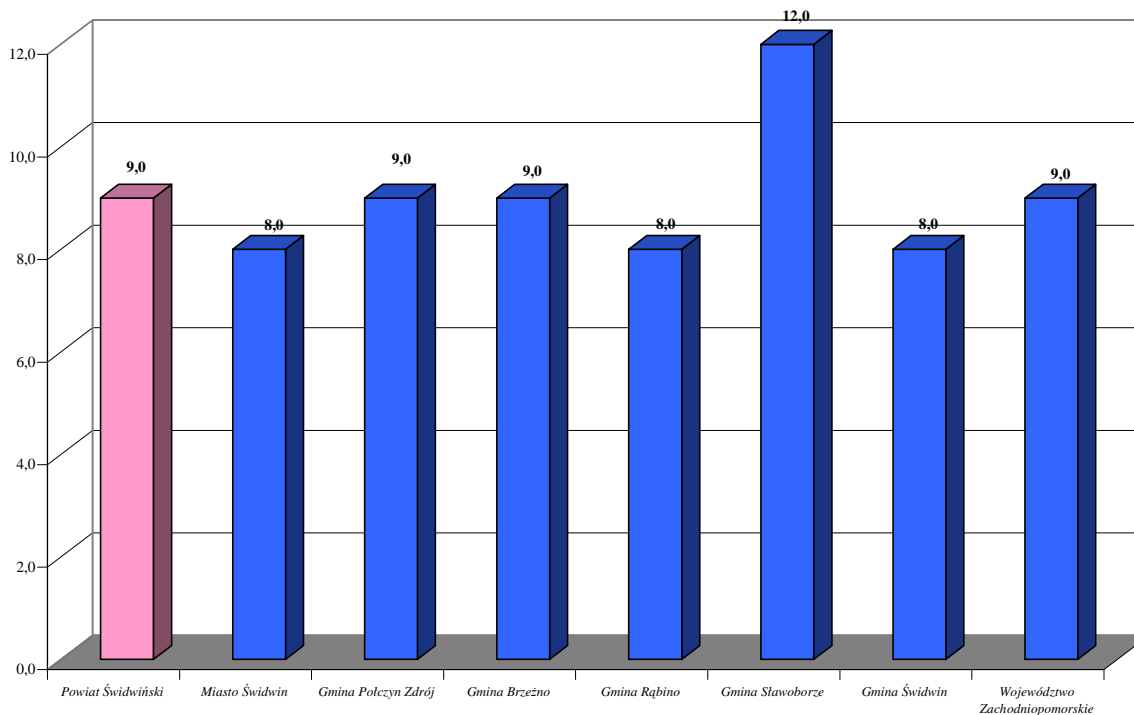
Wykres 6 Urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności – stan na 31.12.07 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie Starostwa Powiatowego w Świdwinie

Współczynnik zgonów zmniejszył się z 9,8‰ w 2006 r. do 9,0‰ w 2007 r. (w kraju wzrost z 9,65‰ do 9,69‰). W 2006 r. w powiecie świdwińskim zaobserwowano mniejszy niż przed rokiem przyrost naturalny; współczynnik liczony na 1000 ludności wyniósł 1,2‰ (0,6‰ w 2006 r.), w kraju współczynnik przyrostu naturalnego był niższy od notowanego w województwie zachodniopomorskim i wyniósł 0,12‰ (-0,10‰ w 2006 r.).

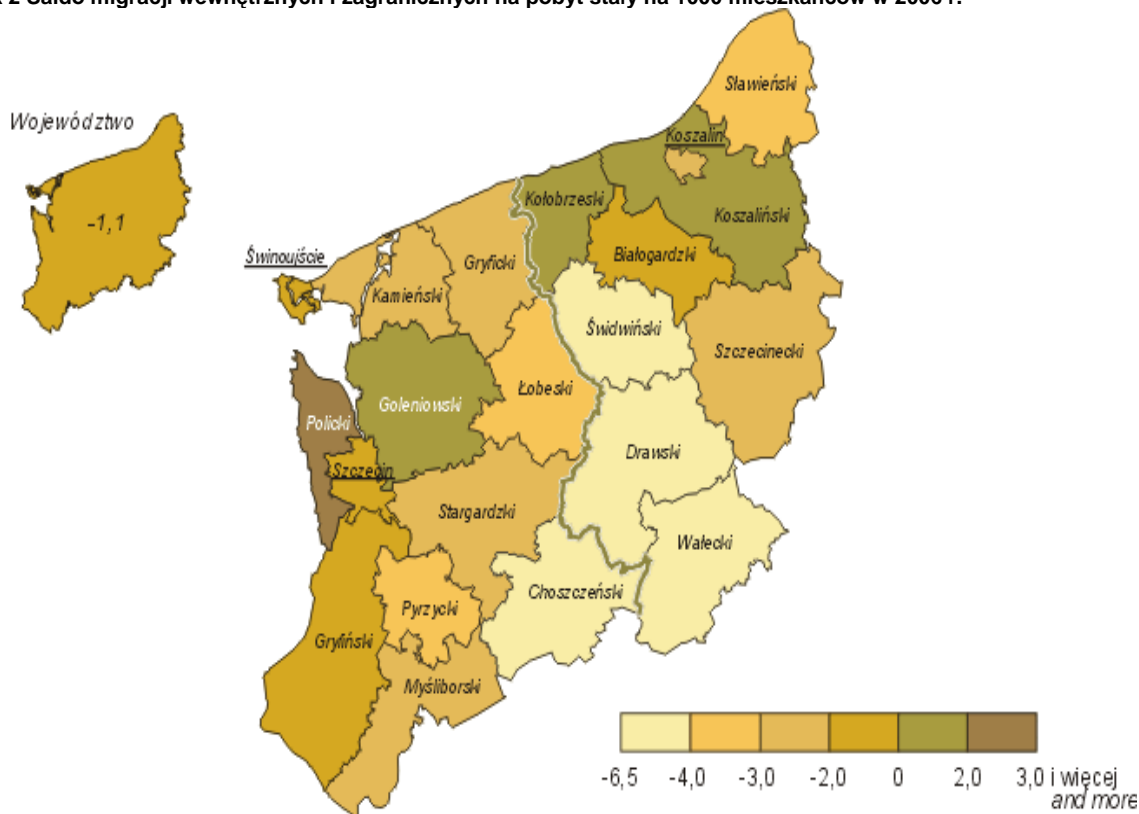
Wykres 7 Zgony w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności stan na 31.12.07 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost liczby ludności są migracje, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatu – jak i zagraniczne. W 2006 r. poza granicami Polski osiedliło się na stałe 1 082 mieszkańców województwa zachodniopomorskiego (o blisko 6% więcej niż w 2005 r.), natomiast z zagranicy przybyło w tym czasie do województwa 608 osób (tj. o 55,09% więcej niż w 2005 r.).

Rysunek 2 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 mieszkańców w 2006 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie

Na terenie powiatu świdwińskiego w 2007 roku odnotowano 517 urodzeń żywych ogółem. Najwięcej urodzeń żywych na terenie powiatu odnotowano w gminie Połczyn - Zdrój - 159 i w Świdwinie - 155, natomiast najmniej w gminie Rąbino – 34. Ze względu na większą liczbę zgonów niż urodzeń – 52 w gminie Sławoborze i 35 w gminie Rąbino, wystąpił ujemny przyrost naturalny odpowiednio -4, -1.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Tabela 8 Urodzenia, zgony, przyrost naturalny na terenie powiatu świdwińskiego – stan na 31.12.2006 r.

Nazwa	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Przyrost naturalny
	ogółem	ogółem	ogółem
Powiat Świdwiński	517	457	60
Miasto Świdwin	155	133	22
Gmina Połczyn Zdrój	159	154	5
Gmina Brzeżno	38	29	9
Gmina Rąbino	34	35	-1
Gmina Sławoborze	48	52	-4
Gmina Świdwin	83	54	29

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie, Województwo Zachodniopomorskie Podregiony, Powiaty, Gminy – 2007 r.

3.3. Uwarunkowania ekonomiczne

3.3.1. Bezrobocie w powiecie świdwińskim¹²

W powiecie świdwińskim według stanu na koniec roku 2007 liczba bezrobotnych wynosiła **4 898** i była niższa o **1 005** osoby, tj. o **17,02%** niż na koniec grudnia 2006 roku.

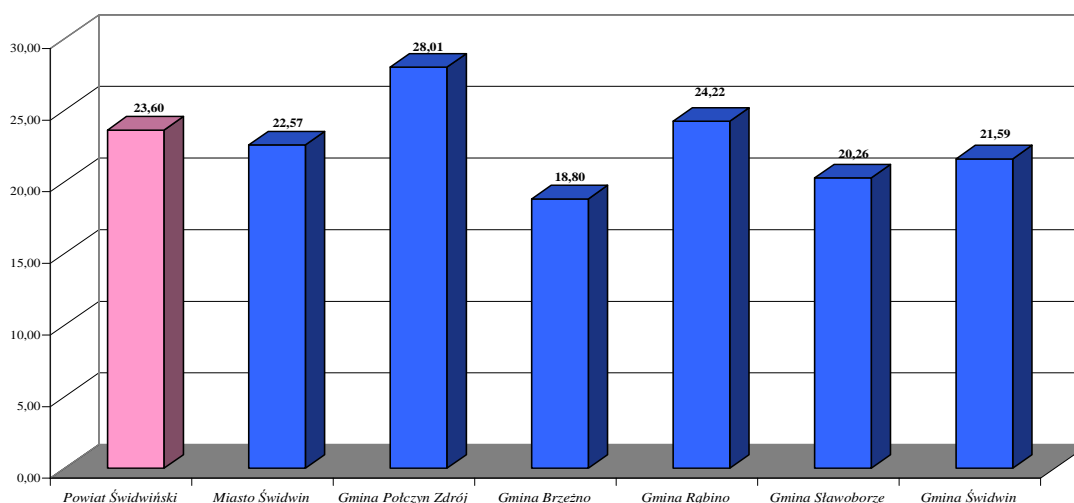
Tabela 9 Liczba osób bezrobotnych w powiecie świdwińskim w latach 2004-2007

Jednostka terytorialna	2004		2005		2006		2007	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Powiat Świdwiński	7 330	3 816	6 939	3 699	5 903	3 302	4 898	2 685
Miasto Świdwin	1 895	1 104	1 835	1 047	1 618	961	1 285	729
Gmina Połczyn Zdrój	2 477	1 219	2 298	1 149	1 775	956	1 414	730
Gmina Brzeżno	540	288	500	287	446	261	399	227
Gmina Rąbino	680	341	647	347	594	306	512	284
Gmina Sławoborze	745	345	694	337	591	307	533	299
Gmina Świdwin	993	519	965	532	879	511	755	416

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Na terenie powiatu świdwińskiego na koniec 2007 roku najwyższe bezrobocie rejestrowane wystąpiło w gminie Połczyn Zdrój (1 414 osób), mieście Świdwin (1 285 osób) oraz gminie Świdwin (755 osób). Bezrobotne kobiety w liczbie 2 685 osób stanowiły na koniec grudnia 2007 roku 54,81% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku ich liczba spadła o 617 osób (18,69%), przy równoczesnym spadku udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych o 1,11 punktu procentowego. Bezrobocie wśród mężczyzn obniżyło się w porównaniu z grudniem 2006 roku o 388 osób (14,92%), przy równoczesnym spadku ich udziału w bezrobociu ogółem o 1,12 punktu. Największą liczbę bezrobotnych kobiet odnotowano w Świdwinie (729 osób) oraz w gminie Połczyn Zdrój (730 osób). Najmniejszą natomiast w gminie Brzeżno (227 osób).

Wykres 8 Struktura procentowa osób posiadających prawo do zasiłku do liczy bezrobotnych ogółem - 31.12.2007r.

* - według stanu na 31.12.2006 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie

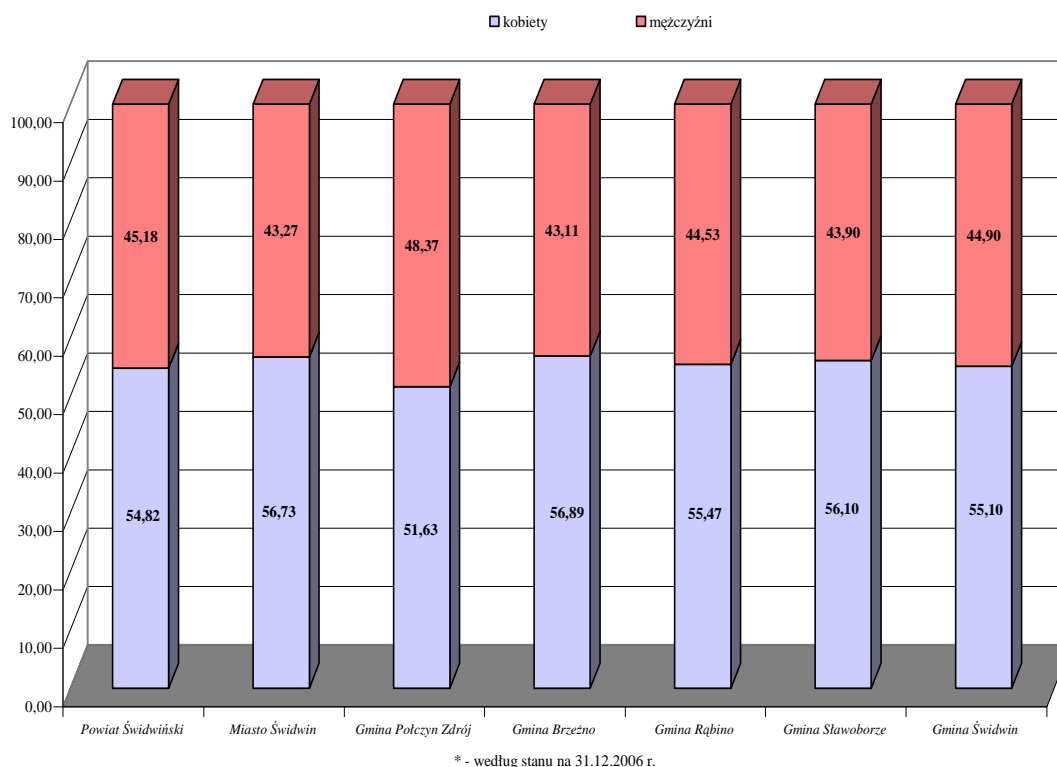
¹² Opracowano na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie oraz danych dotyczących bezrobocia zawartych na stronie internetowej www.psz.praca.gov.pl.

Na koniec 2007 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi, która wyniosła 3 616 osób bezrobotnych. W porównaniu do stanu z grudnia 2006 r. oznacza to spadek o 672 osoby.

Aby pomóc w wychodzeniu z bezrobocia Powiat Świdwiński uczestniczył w pierwszym w Polsce realizowanym projekcie pn. „Praca w posagu – wychodzenie z rodzinnego bezrobocia na wsi”. Podstawowym celem projektu było wypracowanie innowacyjnego i skutecznego sposobu wsparcia osób długotrwale bezrobotnych. Projekt „Praca w posagu” realizował założenia Strategii Lizbońskiej, Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w zakresie wzmocnienia polityki równości szans na rynku pracy między innymi poprzez wspomaganie aktywizacji kobiet i umożliwianie im godzenia obowiązków zawodowych z życiem prywatnym – miał również wpływ na redukcję różnic między kobietami i mężczyznami we wskaźnikach dotyczących zatrudnienia i bezrobocia. Jako beneficjentów ostatecznych wytypowano grupę osób potencjalnie dyskryminowanych na rynku pracy, dotkniętych stygmatyzacją i marginalizacją. Przyjęty w projekcie model pracy z całą rodziną miał na celu moderowanie aktywnego udziału w życiu społecznym każdego członka rodziny, niezależnie od jego płci, wieku, wykształcenia.

W powiecie świdwińskim objęto opieką 25 rodzin, 90 osób dorosłych. 49 osób podjęło pracę, z czego 23 beneficjentów uzyskało zatrudnienie na zasadzie subsydiowania. Zorganizowano 44 kursy i szkolenia. 10 osób odbyło kurs obsługi kasy fiskalnej; 5 osób uzyskało zawód w ramach kursu drwala-operatora pilarki. Kurs prawo jazdy kat. B odbyło 12 osób, a jedna osoba odbyła kurs na prawo jazdy kat. C + E. Kurs spawania ukończyło 7 osób, a zawód kierowcy-operatora wózków widłowych zdobyło 5 beneficjentów. Przyznano 36 dodatków szkoleniowych. Ogółem z poradnictwa zawodowego i społecznego skorzystały 32 osoby, dwie wzięły udział w terapiach, 6 osób - w warsztatach aktywizacji zawodowej. Przyznano też 19 stypendiów celowych.¹³

Wykres 9 struktura procentowa bezrobocia według płci - 31.12.2007r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie

Liczbę osób bezrobotnych w powiecie świdwińskim oraz w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego w latach 2005 - 2007 przedstawia poniższa tabela. Na uwagę zasługuje fakt, że w każdym z powiatów województwa zaobserwować można tendencję spadkową liczby bezrobotnych.

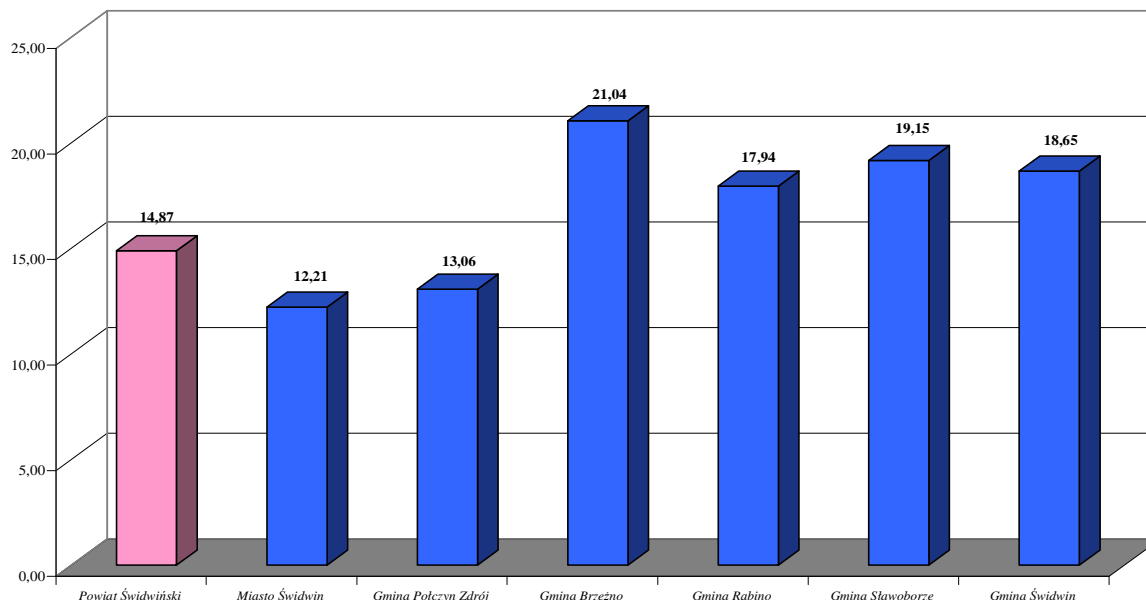
¹³ Opracowano na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej www.pracawposagu.org.

Tabela 10 Zestawienie liczby bezrobotnych w powiecie świdwińskim na tle powiatów i województwa zachodniopomorskiego w latach 2005 – 2007. (w tys.).

Jednostka terytorialna	2005 r.	2006 r.	2007 r.
Powiat Świdwiński	9,2	7,3	5,4
podregion szczeciński	100,2	81,1	58,2
Powiat Choszczeński	5,8	4,6	3,9
Powiat Goleniowski	8,0	5,8	4,4
Powiat Gryficki	8,6	7,7	5,9
Powiat Gryfiński	8,7	6,9	5,3
Powiat Kamieński	5,9	5,1	3,9
Powiat Myśliborski	7,1	4,7	3,6
Powiat Policki	5,0	4,1	3,3
Powiat Pyrzycki	4,5	3,8	3,1
Powiat Stargardzki	12,7	10,1	8,4
Powiat Łobeski	5,4	4,3	3,3
Miasto Szczecin	25,5	21,6	11,5
Miasto Świnoujście	2,9	2,4	1,7
podregion koszaliński	68,6	57,7	45,1
Powiat Białogardzki	6,6	6,6	5,9
Powiat Drawski	8,0	7,1	5,7
Powiat Kołobrzeski	5,8	4,6	3,7
Powiat Koszaliński	8,2	6,8	5,1
Powiat Sławieński	7,2	6,1	4,0
Powiat Szczecinecki	10,6	9,0	7,1
Powiat Wałecki	6,9	5,9	4,9
Miasto Koszalin	6,0	4,3	3,2
Województwo Zachodniopomorskie	168,8	138,9	103,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie

Wykres 10 Odsetek bezrobocia¹⁴ na terenie powiatu świdwińskiego – stan na 31.12.07 r.

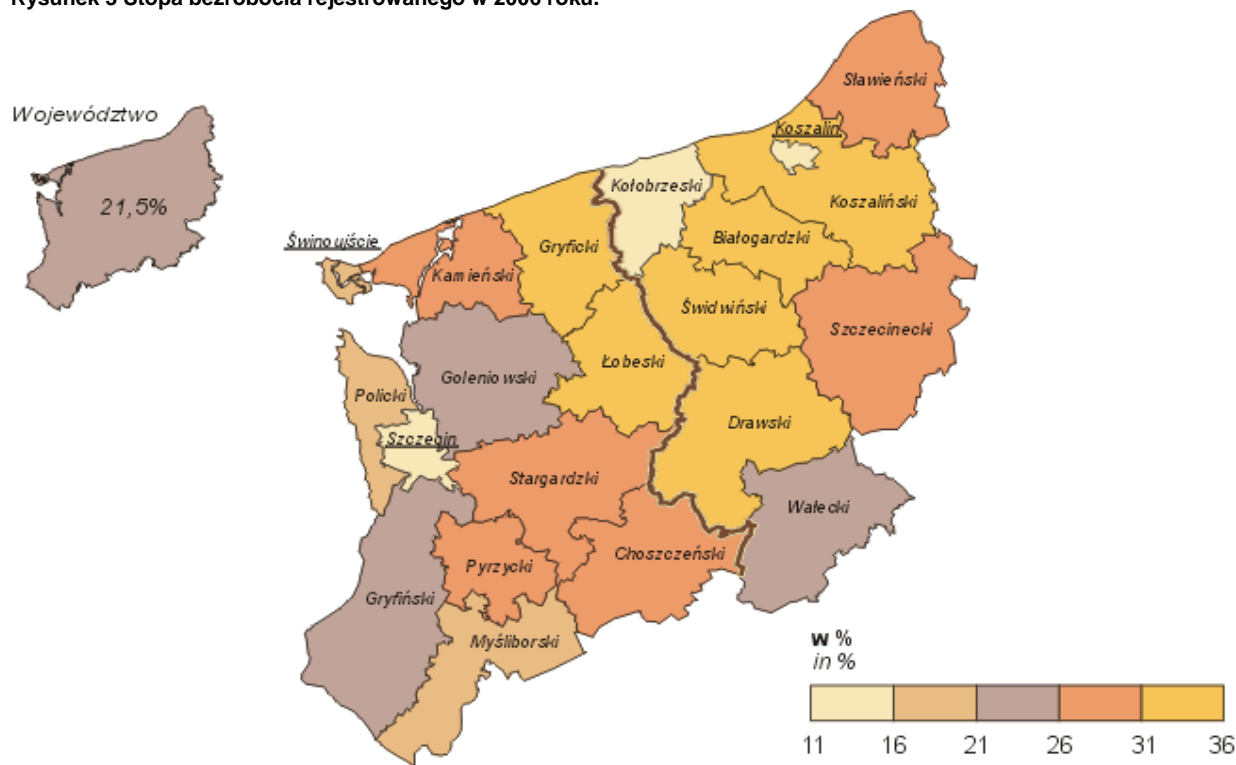

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie

¹⁴ Odsetek bezrobocia – procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym liczony w stosunku do poszczególnych gmin powiatu (z uwagi na brak danych dotyczących liczby ludności aktywnej zawodowo niemożliwe jest wyliczenie stopy bezrobocia)

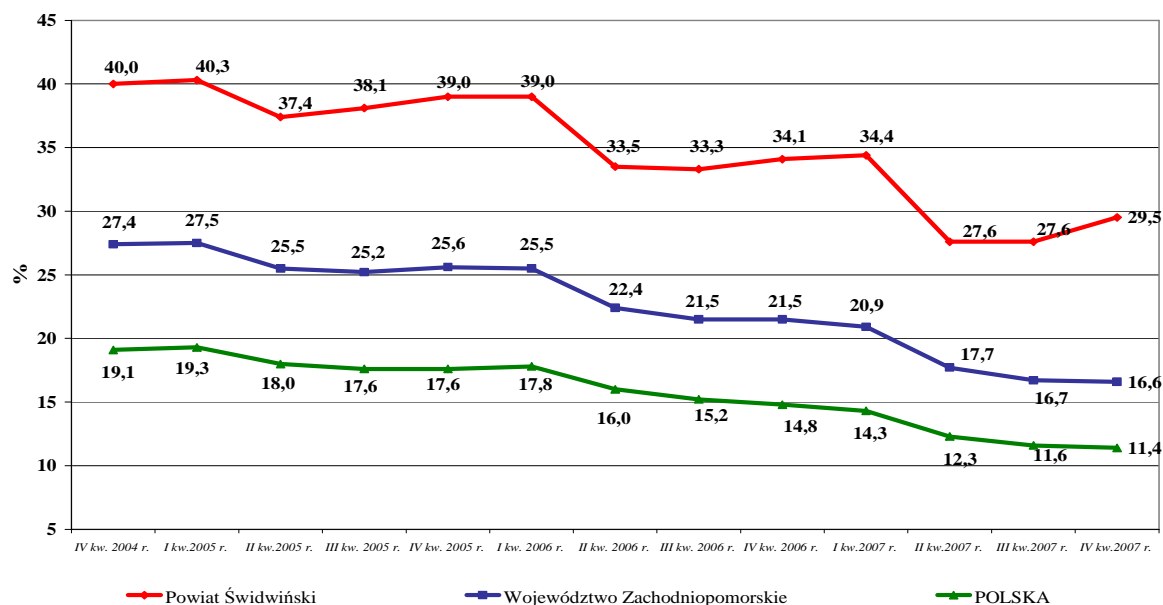
Stopa bezrobocia¹⁵ w powiecie świdwińskim na koniec grudnia 2007 roku osiągnęła poziom 29,5%, w województwie zachodniopomorskim była na poziomie 16,6%, a w kraju - 11,4%. W porównaniu do analogicznego okresu w roku 2006 stopa bezrobocia w powiecie świdwińskim obniżyła się o 3,3 punktu procentowego

Rysunek 3 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2006 roku.

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Wykres 11 Stopa bezrobocia w powiecie świdwińskim na tle województwa i kraju w latach 2004 – 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronie www.psz.praca.gov.pl

¹⁵ Stopa bezrobocia – obliczana w stosunku do powiatu, regionu i Polski liczona metodą: procentowy udział bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu

Poniższa tabela obrazuje wielkość stopy bezrobocia na terenie województwa zachodniopomorskiego i w poszczególnych jego podregionach i powiatach na przełomie lat 2005 -2008.

Tabela 11 Stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim, podregionach i powiatach w latach 2005-2008.

Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo)	Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo)	Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo)	Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo)
	12.2005 r.	12.2006 r.	12.2007 r.	03.2008 r.
Powiat Świdwiński	39,0	34,1	29,5	29,1
podregion szczeciński	23,5	19,6	14,4	17,5
Powiat Choszczeński	35,3	29,9	26,2	26,2
Powiat Goleniowski	27,7	21,8	16,5	17,3
Powiat Gryficki	35,6	33,2	26,9	26,3
Powiat Gryfiński	30,4	25,4	20,3	20,1
Powiat Kamieński	33,7	29,7	24,1	23,1
Powiat Myśliborski	28,0	20,2	15,9	15,6
Powiat Policki	22,0	18,4	14,9	15,1
Powiat Pyrzycki	32,9	29,0	24,0	23,6
Powiat Stargardzki	31,4	26,2	22,3	20,2
Powiat Łobeski	41,8	35,8	29,0	28,0
Miasto Szczecin	14,1	12,0	6,5	5,9
Miasto Świnoujście	19,0	15,8	11,7	10,3
podregion koszaliński	29,6	25,7	20,7	20,0
Powiat Białogardzki	35,4	34,4	32,0	32,3
Powiat Drawski	38,2	33,7	27,8	26,4
Powiat Kołobrzeski	18,7	15,1	12,0	11,1
Powiat Koszaliński	36,4	31,8	25,2	24,0
Powiat Stawieński	33,3	29,2	20,6	20,6
Powiat Szczecinecki	34,9	31,2	25,6	24,7
Powiat Wałecki	30,8	24,2	18,5	17,7
Miasto Koszalin	18,8	15,2	11,6	11,2
Województwo Zachodniopomorskie	25,6	21,7	16,6	16,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronie www.psz.praca.gov.pl

Według stanu na koniec grudnia 2007r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie pozostawało 749 osób do **25 roku życia**, tj. 15,29% ogółu bezrobotnych.

Natomiast **bezrobotni powyżej 50 roku życia** na koniec grudnia 2007 roku liczyli 1 167 osób stanowiąc 23,82% bezrobotnych ogółem.

Liczba **osób długotrwale bezrobotnych** ukształtowała się w końcu 2007 r. na poziomie 3 160 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 64,51%.

Bezrobotni **bez kwalifikacji zawodowych** w liczbie 1 988 osób stanowili w końcu grudnia 2007 r. 40,58% ogółu bezrobotnych.

Ponadto na koniec 2007 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowane były 93 **osoby niepełnosprawne** ogółem, w tym 65 osób jako poszukujące pracy. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych stanowiła 1,89% ogółu bezrobotnych. Wśród osób bezrobotnych znajdowały się także **osoby samotnie wychowujące** przynajmniej 1 dziecko do 7 roku życia. Liczba tych bezrobotnych wyniosła 281 osób, co stanowiło 5,73% ogółu bezrobotnych

Rysunek 4 Długotrwałe bezrobotni w % ogółem w 2006 roku

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Rysunek 5 Bezrobotni zarejestrowani w wieku do 25 lat w % ogółem w 2006 roku

Źródło: Bank Danych Regionalnych

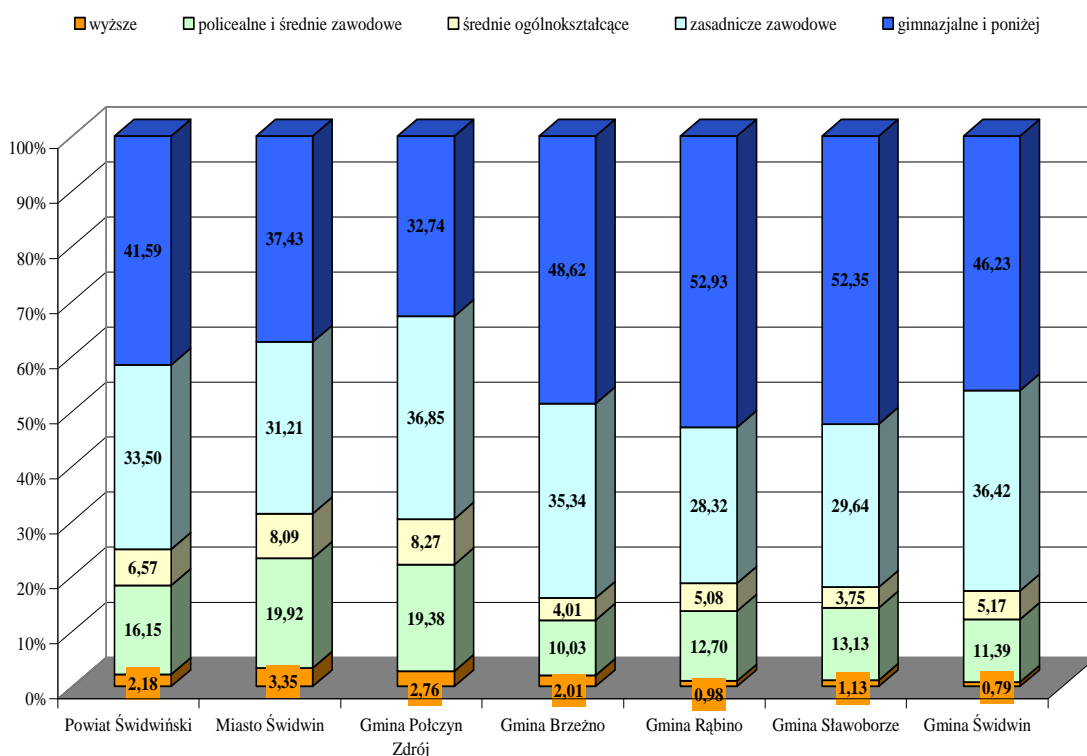
Tabela 12 Bezrobotni na terenie powiatu świdwińskiego według wykształcenia – stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych ogółem	Podział na wykształcenie:				
		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i niższe
Powiat Świdwiński	4 898	107	791	322	1 641	2 037
Miasto Świdwin	1 285	43	256	104	401	481
Gmina Połczyn Zdrój	1 414	39	274	117	521	463
Gmina Brzeźno	399	8	40	16	141	194
Gmina Rąbino	512	5	65	26	145	271
Gmina Stawoborze	533	6	70	20	158	279
Gmina Świdwin	755	6	86	39	275	349

Źródło: Opracowano na podstawie danych uzyskanych z PUP w Świdwinie

W powiecie świdwińskim na koniec grudnia 2007 roku 1 641 osób bezrobotnych posiadało najwyższe wykształcenie zawodowe. Natomiast 107 osób legitymowało się wykształceniem wyższym. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (2 037 osób).

Wykres 12. Struktura procentowa bezrobocia w powiecie świdwińskim według poziomu wykształcenia - stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Opracowano na podstawie danych uzyskanych z PUP w Świdwinie

3.3.1.1. Przedsiębiorczość¹⁶

Na terenie powiatu świdwińskiego wg stanu na koniec 2006 roku **4 287** podmiotów gospodarczych ogółem prowadziło działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru REGON, z czego w sektorze prywatnym **3 924** podmiotów, natomiast **363** podmiotów gospodarki narodowej prowadziło działalność w sektorze publicznym. Według danych uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Świdwinie w 2007 roku liczba zarejestrowanych podmiotów kształtowała się na poziomie **2 843**.

Tabela 13 Struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON – sektor prywatny w powiecie świdwińskim z podziałem na gminy – stan na koniec 2006.

Wyszczególnienie	OGÓŁEM:	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Spółki handlowe	Spółdzielnie	Stowarzyszenia, Org. Społeczne i Fundacje
Powiat Świdwiński	4287	3132	155	51	87
Miasto Świdwin	1733	1263	50	20	33
Gmina Połczyn Zdrój	1685	1190	62	12	30
Gmina Brzeźno	119	91	2	2	4
Gmina Rąbino	222	173	11	4	6
Gmina Sławoborze	230	187	8	7	5
Gmina Świdwin	298	228	22	6	9

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Regionalnych

Powiat świdwiński pod względem najniższej liczby przedsiębiorstw w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2004 – 2006, uplasował się na czwartym miejscu w województwie (8,6) obok powiatów choszczeńskiego, łobeskiego i pyrzyckiego.

Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarczy w powiatach i w województwie zachodniopomorskim w latach 2004 - 2006

Jednostka terytorialna	Liczba ludności			Liczba podmiotów gospodarczych			Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Świdwiński	50 185	50 052	49 798	4 118	4 220	4 287	8,2	8,4	8,6
Białogardzki	48 726	48 721	48 601	4 494	4 651	4 736	9,2	9,5	9,7
Choszczeński	51 115	51 077	50 898	3 373	3 447	3 610	6,6	6,7	7,1
Drawski	59 495	59 409	59 080	5 636	5 844	5 922	9,5	9,8	10,0
Goleniowski	78 685	78 890	79 214	7 373	7 577	7 938	9,4	9,6	10,0
Gryficki	61 684	61 654	61 573	7 059	7 151	7 325	11,4	11,6	11,9
Gryfiński	83 584	83 537	83 550	7 454	7 571	7 827	8,9	9,1	9,4
Kamieński	48 295	48 241	48 118	6 416	6 472	6 607	13,3	13,4	13,7
Kołobrzesci	75 650	75 672	75 841	13 007	13 414	13 571	17,2	17,7	17,9
Koszaliński	63 734	63 804	64 081	6 201	6 339	6 502	9,7	9,9	10,1
Łobeski	39 137	39 056	38 883	2 806	2 903	3 006	7,2	7,4	7,7
Miasto Koszalin	106 271	106 125	105 845	18 358	18 639	18 392	17,3	17,6	17,4
Miasto Szczecin	402 648	402 201	401 871	63 641	65 133	64 593	15,8	16,2	16,1
Miasto Świnoujście	40 912	40 855	40 723	6 643	6 566	6 686	16,2	16,1	16,4
Myśliborski	68 131	68 137	68 061	5 678	5 792	6 012	8,3	8,5	8,8
Policki	62 100	62 557	63 739	6 946	7 219	7 672	11,2	11,5	12,0

¹⁶ Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

	Liczba ludności			Liczba podmiotów gospodarczych			Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców		
Pyrzycki	40 612	40 554	40 431	3 024	3 156	3 451	7,4	7,8	8,5
Ślawieński	58 116	58 071	57 961	5 555	5 803	5 871	9,6	10,0	10,1
Stargardzki	120 323	120 315	120 063	10 737	10 916	11 292	8,9	9,1	9,4
Szczecinecki	78 037	78 023	77 900	7 607	7 924	8 098	9,7	10,2	10,4
Wałecki	55 613	55 517	55 295	5 830	6 039	6 080	10,5	10,9	11,0
Województwo Zachodnio pomorskie	1 693 053	1 692 468	1 691 526	20 1956	206 776	209 478	11,9	12,2	12,4

Źródło: Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy

Istotną rolę w gospodarce powiatu odgrywa przemysł, w którym znajduje zatrudnienie ok. 3000 osób. Sektor produkcyjny to przede wszystkim zakłady wytwarzające tworzywa sztuczne i elementy metalowe, produkcja maszyn, a także przetwórstwo drzewne i rolno-spożywcze.

Widać wyraźnie koncentrację działalności gospodarczej w mieście Świdwin i najbliższym otoczeniu tego miasta oraz sąsiedztwie przebiegających przez powiat dróg krajowych. O trwałości rozwoju gospodarczego decydują w znacznej mierze podmioty oparte o kapitał spółek prawa handlowego. Przedsięwzięcia oparte o wpis do ewidencji działalności gospodarczej mają często charakter nietrwały, okresowy, ich stosunkowo duża liczba nie przekłada się bezpośrednio na skalę bezrobocia i zamożności mieszkańców gminy.

Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg wybranych sekcji w latach 2004-2006.

Jednostka terytorialna	Ogółem		
	2004	2005	2006
przemysł			
Zachodniopomorskie	17 512	18 231	18 608
Powiat świdwiński	436	449	446
rolnictwo			
Zachodniopomorskie	4 873	5 115	5 240
Powiat świdwiński	192	205	209
budownictwo			
Zachodniopomorskie	19 726	20 702	22 042
Powiat świdwiński	245	277	315
handel			
Zachodniopomorskie	61 785	62 031	61 073
Powiat świdwiński	1397	1409	1399
transport			
Zachodniopomorskie	14 231	14 286	14 175
Powiat świdwiński	153	152	150
Pośrednictwo finansowe			
Zachodniopomorskie	6 839	6 911	6 927
Powiat świdwiński	143	144	144

Źródło: Bank Danych Regionalnych

W ostatnich latach daje się zaobserwować nasycenie rynku pracy w sektorze rolniczym. Osiągnęło ono pewien stały poziom, który winien utrzymywać się przez następne lata z niewielką tendencją do wzrostu. Użytki rolne, o areale przekraczającym 60 tys. ha, zajmują ponad 55% powierzchni powiatu, 35% stanowią uprawy leśne. Pod względem terenów nadających się pod uprawy powiat świdwiński plasuje się w czołówce województwa, w związku z czym w jego gospodarce rolnictwo, a także związane z nim przetwórstwo rolno-spożywcze, odgrywają znamienne rolę. W powiecie funkcjonuje ponad 2,5 tys. gospodarstw rolnych o bardzo zróżnicowanej strukturze obszarowej¹⁷.

¹⁷ www.powiatswidwinski.pl.

Ponadto wyraźnie obserwuje się wzrost podmiotów gospodarki narodowej w sektorze usług budowlanych i ta tendencja winna się utrzymywać biorąc pod uwagę rosnące zapotrzebowanie na te usługi. W usługach tej branży powinna się zmniejszyć emigracja zarobkowa, która w wielu przypadkach rodzi problemy społeczne wynikające m.in. ze wzrostu ilości rodzin niepełnych lub okresowo niepełnych.

3.4. Uwarunkowania społeczne

3.4.1. Dostęp do edukacji¹⁸

Według danych z 2006 roku na system edukacji w powiecie składa się **47** szkół szczebla podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, w których pobiera naukę **8464** uczniów. Do placówek wychowania przedszkolnego uczęszcza **872** dzieci z terenu całego powiatu.

Tabela 16 Struktura szkół wg rodzaju na terenie powiatu świdwińskiego.

Rodzaj szkoły	Ilość szkół	Liczba uczniów	Liczba absolwentów
Szkoły podstawowe	17	3 441	710
Gimnazja	9	2 173	743
Zasadnicze szkoły zawodowe	3	387	152
Licea ogólnokształcące	2	807	293
Licea profilowane	3	134	56
Technika	3	919	126
Szkoły policealne i pomaturalne	4	180	43
Szkoły dla dorosłych	6	423	21
Razem	47	8 464	2 144

Źródło: Rocznik statystyczny województwo zachodniopomorskie 2007 r.

Mieszkańcy powiatu świdwińskiego mają możliwość kształcenia się na wszystkich szczeblach edukacji. W powiecie funkcjonuje **17** szkół podstawowych, **9** szkół gimnazjalnych oraz **11** szkół ponadgimnazjalnych i **4** szkoły policealne.

Uczniowie z terenu powiatu mogą kształcić się w wielu kierunkach zawodowych m.in: technik mechanik, ekonomista, technik mechanizacji rolnictwa, informatyk, a także elektryk, tapeciarski, piekarz, sprzedawca i inne. Zespoły Szkół w Połczynie Zdroju dają możliwość nauki na kierunkach: humanistyczno – dziennikarski, matematyczno – informatyczny, biologiczno – medyczny, technik architektury krajobrazu, czy technik organizacji usług gastronomicznych.

Ponadto od września w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Sławoborzu i jego filii w Świdwinie powstanie trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy. Będzie to jedyna szkoła w powiecie przeznaczona dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym. Dzięki trzyletniej szkole, zarówno w Sławoborzu, jak i w Świdwinie jej absolwenci uzyskają świadectwo potwierdzające przysposobienie do pracy. W szkole uczniowie będą nabywać umiejętności i zachowania niezbędne w życiu i w pracy.

Pozytywny trend na rynku edukacji, jaki można zaobserwować w ostatnich latach, to zwiększająca się co roku liczba uczestników studiów podyplomowych. Świadczy to o coraz większym zainteresowaniu tymi formami edukacji i podnoszeniu dzięki nim swoich kwalifikacji zawodowych.

Młodzież pragnąca kontynuować naukę na studiach wyższych ma do dyspozycji zamiejscowy oddział Akademii Rolniczej ze Szczecina znajdujący się na terenie miasta Świdwin.

¹⁸ Opracowano na podstawie informacji zawartych w Roczniku Statystycznym Województwa Zachodniopomorskiego (2004 – 2007).

3.4.2. Dostęp do usług zdrowotnych¹⁹

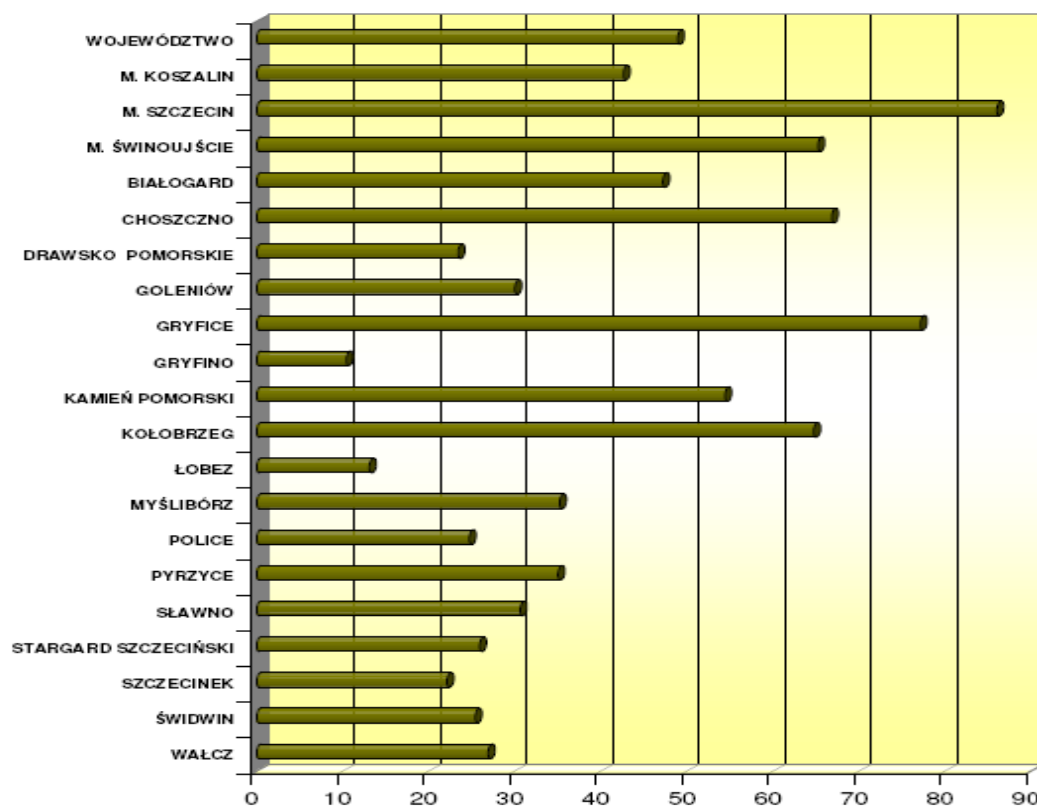
Podstawową opiekę zdrowotną na terenie powiatu zapewniają Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej usytuowane w poszczególnych miejscowościach gminnych powiatu świdwińskiego.

Na terenie powiatu funkcjonuje osiemnaście zakładów opieki zdrowotnej udzielających świadczeń z zakresu leczenia stacjonarnego. Na terenie powiatu świdwińskiego znajduje się szpital mieszczący następujące oddziały: Oddział Zabiegowy (chirurgia ogólna, ginekologia, ortopedia, laryngologia, chirurgia dziecięca), Oddział Wewnętrzny, Oddział Dziecięcy, Oddział Położniczo-Noworodkowy z Patologią Ciąży, Oddział Pielęgnacyjno-Opiekuńczy a także Dział Specjalistyki ambulatoryjnej, Poradnia Chirurgiczna, Poradnia Cukrzycowa, Poradnia Okulistyczna, Poradnia Laryngologiczna, Poradnia Kardiologiczna, Poradnia Neurologiczna, Poradnia Neurologii Dziecięcej, Poradnia Ginekologiczno-Położnicza, Dział Pomocy Doraźnej, Dział Diagnostyki, Laboratorium analityczne, Dział Diagnostyki Obrazowej (RTG, USG), Pracownia EEG, Pracownia Holterowska, Pracownia Prób Wysiłkowych, Pracownia Gastroskopii, apteka.

Na przestrzeni ostatnich lat w województwie zachodniopomorskim liczba łóżek w szpitalach ogólnych stale malała i w 2006 r. była mniejsza o 477 w stosunku do roku 2002, w zakładach psychiatrycznych utrzymała się na podobnym poziomie z nieznaczną tendencją spadkową od 2004 r. (z malała o 31 w stosunku do roku 2002), natomiast w zakładach opieki długoterminowej stale wzrastała (zwiększyła się o 490 w stosunku do 2002 r.). W stosunku do roku 2005 liczba łóżek w szpitalach utrzymywała się na podobnym poziomie, w zakładach psychiatrycznych nieznacznie zmalała (o 12), natomiast w zakładach opieki długoterminowej nieznacznie wzrosła (o 26)²⁰.

W powiecie świdwińskim utrzymuje się stała liczba łóżek w szpitalach ogólnych. Biorąc pod uwagę wskaźnik wykorzystania łóżek w dniach, w powiecie świdwińskim wynosił on 169,1 tj. 46,3% i należał do jednego z najniższych w województwie zachodniopomorskim. Czas przebywania pacjentów w szpitalu w powiecie kształtował się na poziomie 4,1 dnia.

Wykres 13 Liczba łóżek na 10 tys. ludności wg powiatów, stan na 31.12.2006 r.

Źródło: Opracowanie na podstawie informatora statystycznego ochrona zdrowia województwa zachodniopomorskiego 2006 r."

¹⁹ Opracowano na podstawie informacji zawartych w Roczniku Statystycznym Województwa Zachodniopomorskiego 2007.

²⁰ Zachodniopomorskie Centrum Promocji i Organizacji Zdrowia.

Na terenie powiatu świdwińskiego wskaźnik pracujących lekarzy specjalistów w przychodniach specjalistycznych przypadających na 10 tys. mieszkańców był jednym z najniższych w województwie zachodniopomorskim i wyniósł 5,5 (w województwie 11,3).

Tabela 17 Personel medyczny w powiecie i województwie, stan na 31.12.2006 r.

Jednostka Terytorialna	Pracujący ogółem	w zakładach publicznych	w zakładach niepublicznych	w praktykach prywatnych
Lekarze według powiatów				
Powiat Świdwiński	90	42	34	22
Województwo Zachodniopomorskie	5 475	3 017	1 965	493
Lekarze dentyści				
Powiat Świdwiński	16	-	7	9
Województwo Zachodniopomorskie	1 022	178	481	363
Pielęgniarki				
Powiat Świdwiński	168	126	22	9
Województwo Zachodniopomorskie	7 555	5 342	2 043	165

Źródło: Opracowanie na podstawie informatora statystycznego ochrona zdrowia województwa zachodniopomorskiego 2006 r.

Ponadto na mocy Ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym, określającej zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu oraz zasady zapewnienia edukacji w zakresie udzielania pierwszej pomocy w województwie zachodniopomorskim funkcjonuje 78 zespołów ratownictwa medycznego (38 zespołów „R” i 40 zespołów „W”).

W Urzędzie Wojewódzkim działają Centra Powiadania Ratunkowego, których zadaniem jest przyjmowanie zgłoszenia z numeru alarmowego 112 i przekierowanie zgłoszenia do właściwej jednostki Policji, Państwowej Straży Pożarnej i pogotowia ratunkowego.

Wojewoda Zachodniopomorski zawarł w dniu 20 grudnia 2006 r. Porozumienie z Zachodniopomorskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej i Komendantem Wojewódzkim Policji w Szczecinie, na mocy którego powierza im zadania Centrum Powiadamiania Ratunkowego.

Mieszkańcy powiatu świdwińskiego, a także wszyscy zainteresowani leczeniem uzdrowskim mają możliwość skorzystania ze znanego ośrodka uzdrowskiego w Połczynie Zdroju. Miasto to z ponad trzystuletnią tradycją uzdrowską oferuje swoim kuracjom ponad 1300 miejsc w Zakładach Lecznictwa Uzdrowskiego.

W uzdrowsku funkcjonują ośrodki kliniczne Instytutu Położnictwa i Chorób Kobietych AM w Gdańsku i Instytutu Reumatologii AM w Poznaniu.

Na bazie leczniczych właściwości borowiny, kąpieli solankowych i wód mineralnych oraz przy zastosowaniu fizykoterapii, kinezyterapii, hydroterapii i akupunktury leczy się następujące schorzenia:

- zwyrodnienia kręgosłupa i stawów,
- zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa,
- reumatoidalne zapalenie stawów,
- reumatyzm tkanek miękkich,
- stany po urazach i operacjach narządów ruchu,
- choroby obwodowego układu nerwowego,
- nerwice,
- choroby kobiece.

3.4.3. Wykluczenie społeczne²¹

Wykluczenie społeczne definiowane jest na ogół w kategoriach nie uczestniczenia, bądź niezdolności do uczestniczenia w ważnych aspektach życia. Przyczyny wykluczenia społecznego, jak samo zjawisko są złożone i dynamiczne, zależne od otoczenia społecznego, ram politycznych, sytuacji społeczno-gospodarczej, schematów zabezpieczenia społecznego oraz od działań jednostek. Przyczynami tego zjawiska są:

- **czynniki strukturalne** (wpływ warunków ekonomicznych oraz procesów społecznych i demograficznych);
- **czynniki instytucjonalne** (brak lub utrudnione możliwości zaspokajania potrzeb życiowych w wyniku wadliwego działania instytucji odpowiedzialnych za ich realizację);
- **czynniki społeczne** (dyskryminacja, niekorzystna sytuacja indywidualna).

Wśród **czynników strukturalnych**, które w największym stopniu determinują trudną sytuację wskazuje się najczęściej na:

- pozycję na rynku pracy – bezrobocie, niskie zarobki, długotrwała choroba i niepełnosprawność;
- stan rodzinny – wielodzietność, samotne wychowywanie dziecka (lub dzieci);
- poziom edukacyjny – niski poziom wykształcenia, kwalifikacje nieadekwatne do potrzeb rynku pracy;
- miejsce zamieszkania – zamieszkiwanie na wsi, w małej miejscowości lub na terenie o słabym poziomie rozwoju.

Na czynniki strukturalne nakładają się czynniki instytucjonalne, powodujące proces wykluczenia społecznego. Do najistotniejszych należy nierówny dostęp lub brak dostępu obywateli do podstawowych usług społecznych w dziedzinach: edukacji, zdrowia, mieszkalnictwa i kultury. Trzeci obszar czynników związany jest z kształtowaniem się niekorzystnych warunków indywidualnych, wynikających z różnych sytuacji życiowych: bezdomności, niepełnosprawności, sieroctwa, uzależnień czy imigracji.

Czynniki te mogą występować także łącznie, wzajemnie się przenikając, co zwiększa zakres i dotkliwość wykluczenia, przekładając się na niską jakość życia. Chodzi tu zwłaszcza o ubóstwo skrajne, którego poziom wyznacza w Polsce kategoria minimum egzystencji (wynoszące w 2005 r. **385 zł**, a w 2006 r. **372,70 zł**, w roku 2007 dla osoby dorosłej, samotnie gospodarującej, wartość zmodyfikowanego minimum socjalnego w grudniu ubiegłego roku wyniosła **825,10 zł**, zaś dla samotnego emeryta **826,50 zł** i **1 261 zł** dla przeciętnej, czteroosobowej rodziny w 2005 roku i **1 281,20 zł** w 2006 roku, a 2007 roku wynosiło **2 624,20 zł** (czyli 656,10 zł na osobę).

Regiony województwa zachodniopomorskiego (w tym powiat świdwiński) nadal cechuje długo utrzymujący się i dosyć wysoki poziom bezrobocia, co spowodowało szereg ujemnych skutków w postaci marazmu i apatii społecznej. Pomimo wielu czynników składających się na proces wykluczenia, można wyróżnić kilka najważniejszych grup społecznych, w szczególności zagrożonych wykluczeniem lub już podlegających temu procesowi. Do grup takich można przede wszystkim zaliczyć:

3.4.3.1. Osoby niepełnosprawne²²

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę wewnątrznie zróżnicowaną pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, miejsca zamieszkania, wieku, wykształcenia, sytuacji na rynku pracy i innych cech społeczno – demograficznych.

Niepełnosprawność wynika z różnorodnych przyczyn. Najczęściej jest skutkiem urazów i przewlekłych chorób. Część osób niepełnosprawnością obciążona jest od urodzenia. U większości osób niepełnosprawność ma charakter ograniczenia fizycznego np. narządu ruchu, wzroku lub słuchu.

Taka sytuacja rodzi konieczność różnicowania i indywidualizowania pomocy adresowanej do tych osób.

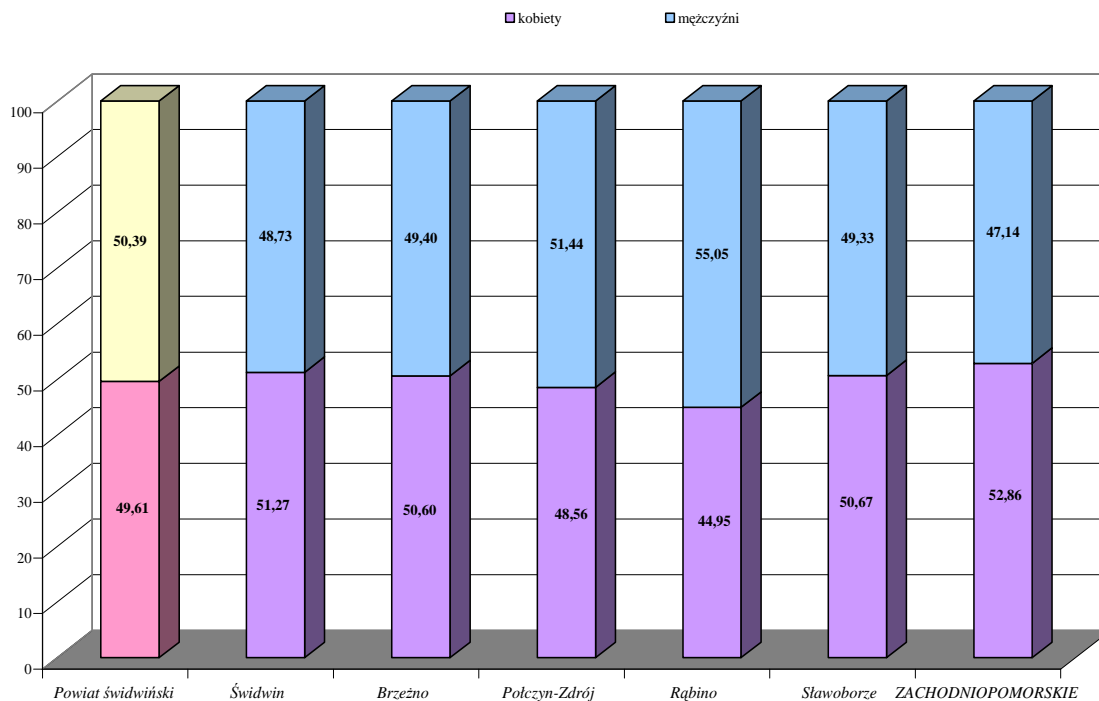
Głównym celem realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych, jest zapewnienie pełnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. W powiecie świdwińskim wg stanu

²¹ Opracowano na podstawie publikacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Wykluczenia i integracja społeczna w Polsce – W-wa 2006” i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

²² Opracowano na podstawie Informacji z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych realizowanych w województwie zachodniopomorskim w roku 2007.

na dzień 31.12.2006 r. liczba osób niepełnosprawnych wynosiła **5 287**, co stanowiło **10,83%** ogółu ludności. Przy czym liczba osób niepełnosprawnych w wieku od 0 – 14 lat wynosiła 141 osób. Liczba niepełnosprawnych ogółem w województwie zachodniopomorskim wyniosła 196 411 osób, co stanowiło 11,6% ogółu ludności województwa, w tym osób niepełnosprawnych w przedziale wiekowym 0 – 14 było 4 786, co stanowi 0,3% ogółu ludności.

Wykres 14 Osoby niepełnosprawne w powiecie świdwińskim stan na dzień 31.12.2002 r.

Źródło: GUS, NSP-2002

Według danych uzyskanych z Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych biologicznie i prawnie przedstawiała się następująco:

Tabela 18 Osoby niepełnosprawne, w powiecie świdwińskim i w województwie zachodniopomorskim wg stanu na dzień 31.12.2002 r.

Wyszczególnienie		Niepełnosprawni prawnie	Kobiety	Niepełnosprawni biologicznie	Kobiety
1	Powiat świdwiński	4202	1968	1071	637
2	Świdwin	1447	715	324	193
4	Brzeżno	305	151	29	18
	Połczyn Zdrój	1471	661	469	281
	Rąbino	516	217	118	68
	Sławoborze	463	224	131	77
	Województwo Zachodniopomorskie	186777	95609	37669	23042

Źródło: GUS, NSP2002

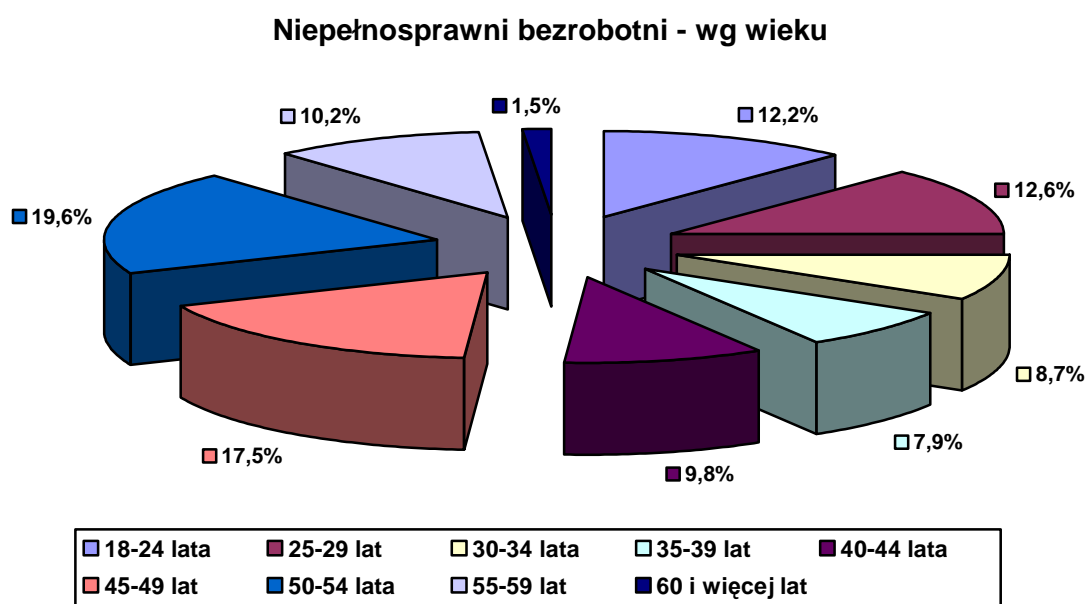
Osoby niepełnosprawne są statystycznie znacznie starsze, słabiej wykształcone, przejawiają mniejszą aktywność zawodową i w konsekwencji częściej niż ogół mieszkańców naszego kraju dotyka ich zjawisko ubóstwa oraz wykluczenia społecznego.

Nierówność szans pogłębiona zostaje w dorosłym życiu, poprzez gorsze przygotowanie do życia zawodowego i społecznego. Zła sytuacja na rynku pracy w pierwszej kolejności dotyka osoby niepełnosprawne.

Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych - 82,79% - utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków. Dla 12,3% tej populacji głównym źródłem utrzymania jest praca, zaś 4,9% pozostaje na utrzymaniu innych osób, nie posiadając własnych dochodów.²³

Wśród osób niepełnosprawnych na terenie powiatu świdwińskiego znajdują się osoby bezrobotne. Dane z 31.12.2007 roku mówią o 93 osobach bezrobotnych, stanowi to 1,76% ogółu niepełnosprawnych. Niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych stanowi poważny problem społeczny i ekonomiczny. Niezbędnym staje się opracowanie bardziej nowoczesnych, zindywidualizowanych i nakierowanych na aktywny udział w otwartym rynku pracy, form zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Z pomocą osobom niepełnosprawnym wychodzi m.in. pilotażowy program „Trener pracy – zatrudnianie wspomagane osób niepełnosprawnych”, który zakłada zatrudnienie na podstawie umowy o pracę osoby niepełnosprawnej wymagającej podczas wykonywania pracy pomocy innych osób. Beneficjentami tej formy pomocy są osoby, które ze względu na rodzaj oraz stopień niepełnosprawności mają trudności w znalezieniu zatrudnienia, przez co pozostają bierne zawodowo. Kluczową rolę w zatrudnieniu wspomaganym pełni trener pracy, który we współpracy z doradcą zawodowym i psychologiem wspiera osobę niepełnosprawną w procesie zdobywania i utrzymywania zatrudnienia. Wymiar i rodzaj wsparcia jest ściśle powiązany z indywidualnymi potrzebami w celu zapewnienia maksymalnej niezależności. Model ten kładzie nacisk na poszukiwanie odpowiedniego stanowiska pracy oraz pomoc w początkowym okresie zatrudnienia poprzez przygotowanie niepełnosprawnego pracownika do wykonywania zadań i obowiązków zawodowych. Kolejnym etapem jest adaptacja w nowym miejscu pracy oraz monitorowanie pracownika w celu utrzymania trwałych efektów podjętych poprzednio działań. Jednocześnie wsparciem objęty jest pracodawca i pracownicy, wobec których trener pracy pełni funkcje doradcze i konsultacyjne. Zatrudnienie wspomagane znajduje szereg istotnych uzasadnień. Przyczynia się do realizacji podstawowego katalogu praw przysługujących każdemu obywatelowi, takich jak: prawo do pracy, prawo wyboru, samostanowienia i prawo podejmowania decyzji w sprawie swojej aktywności zawodowej. Stanowi również bardzo cenny instrument rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.²⁴

Wykres 15 Niepełnosprawni bezrobotni w 2005r. Struktura wg wieku

Źródło: Wojewódzki Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2007 – 2015

²³ Opracowanie na podstawie Wojewódzkiego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2007 – 2015.

²⁴ Opracowanie na podstawie danych zawartych na stronie internetowej www.pfron.org.

Ponadto na potrzeby osób niepełnosprawnych PFRON realizował programy celowe takie jak:

- Sprawy dojazd,
- Ośrodki informacji dla osób niepełnosprawnych,
- Komputer dla Homera,
- Partner,
- Pegaz,
- Student,
- Pitagoras,
- Junior,
- Program wyrównywania różnic między regionami.

Osoby niepełnosprawne napotykają szereg trudności m.in. w dziedzinie edukacji, która jest ważna nie tylko dla osób niepełnosprawnych, ale także dla innych osób, ucząc ich zrozumienia i tolerancji wobec różnorodności ludzi. Młodzież z takimi ograniczeniami na równi z innymi chce i ma prawo uczestniczyć w procesie edukacyjnym, zdobywać wiedzę i kwalifikacje. Chce jak ich sprawni rówieśnicy uczestniczyć w życiu społecznym. Dotyczy to również wykonywania pracy zawodowej, która jest niezbędna do godnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Zapewnienie wszystkim osobom, bez względu na charakter i stopień niepełnosprawności, jednakowego dostępu do edukacji i rozwijanie ich osobowości, talentu, kreatywności oraz zdolności intelektualnych i fizycznych jest zgodne z celem pełnej integracji. Kształcenie osób niepełnosprawnych odbywa się w szkołach ogólnodostępnych, w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne oraz w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych. Na terenie powiatu świdwińskiego znajdują się następujące placówki prowadzące oddziały integracyjne: Przedszkole nr 1 w Świdwinie, Szkoła Podstawowa nr 1 w Połczynie Zdroju oraz Szkoła Podstawowa nr 2 w Świdwinie, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Sławoborzu, w strukturze którego działają: Internat, Szkoła Podstawowa Specjalna w Sławoborzu z filią w Świdwinie, Publiczne Gimnazjum Specjalne w Sławoborzu również z filią w Świdwinie. Zespół Szkół Rolniczych w Świdwinie posiada 2 letnią Zasadniczą Szkołę Zawodową z oddziałami integracyjnymi, natomiast Licea Ogólnokształcące z oddziałami integracyjnymi znajdują się w sąsiednim powiecie szczecińskim.

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane są głównie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazywanych samorządom powiatowym i wojewódzkim. Najważniejsze zadania ustawowe realizowane w ramach ogólnopolskich programów ogłaszanych przez PFRON to:

- Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
- Dofinansowanie sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych.
- Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
- Likwidacja barier architektonicznych.
- Udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.
- Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.
- Finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy.
- Zwrot kosztów przystosowywania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Zwrot 60% kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne.

Na terenie powiatu świdwińskiego z dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych skorzystały 253 osoby niepełnosprawne, natomiast z dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki skorzystało 580 osób na łączną kwotę 11 325,00. W 2007 roku pomoc w dofinansowaniu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i innych środków pomocniczych otrzymało 105 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu. Na likwidację barier technicznych i architektonicznych w powiecie świdwińskim wydatkowano łączną kwotę 246 737,00 zł.

Ze środków PFRON dofinansowano także koszt tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej w wysokości 318 582,00, natomiast z budżetu powiatu wydatkowano na ten cel 16 768,00 zł.

Powiat świdwiński jako jeden z ośmiu powiatów województwa zachodniopomorskiego realizował zadanie zwrotu kosztów na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu. Z pomocy tej na kwotę 51 096,00 zł skorzystało 14 osób.

Z danych z powiatów wynika, że nadal utrzymuje się nieodpowiednia proporcja przeznaczanych przez powiaty środków finansowych na rehabilitację – na niekorzyść rehabilitacji zawodowej, ciągle też zatrudnienie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy utrzymuje się na minimalnym poziomie.²⁵

Podstawową instytucją realizującą zadania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, sprawujące nadzór merytoryczny nad czterema jednostkami pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie w Modrzewcu,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Krzekcu,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Całodobowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Socjalizacyjna „Dzieciowisko” w Świdwinie.

Funkcjonowanie domów pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej oraz Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r.

Zgodnie z **Programem Współpracy Powiatu Świdwińskiego z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2008**, którego podstawą działania jest art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r., Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), realizatorzy programu – Starostwo Powiatowe oraz jednostki organizacyjne Powiatu Świdwińskiego – dążą do stworzenia kompleksowego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i wdrażają rozwiązania, które umożliwią im samodzielne oraz niezależne życie.

W ramach realizacji ustawowych zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, wynikających z obowiązujących obecnie przepisów, prowadzone są działania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, m.in.: dofinansowanie uczestnictwa w terapii zajęciowej (WTZ, Środowiskowe Domy Samopomocy, itp.), likwidacja barier, przystosowywanie stanowisk pracy oraz poradnictwo w pełnym zakresie (prawne, podatkowe, z zakresu ulg i uprawnień).

Współpraca Powiatu z podmiotami Programu dotyczy m.in.:

- działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- ochrony i promocji zdrowia;
- promocji i organizacji wolontariatu;
- porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym;

Tabela 19 Osoby niepełnosprawne objęte opieką Ośrodków Pomocy Społecznej w powiecie świdwińskim w 2007 roku

Nazwa gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób łącznie w rodzinach
	ogółem	na wsi	
MOPS Świdwin	109	-	202
GOPS Świdwin	131	131	397
GOPS Brzeżno	27	27	96
GOPS Połczyn Zdrój	255	135	746
GOPS Rąbino	62	62	197
GOPS Sławoborze	47	47	117
Powiat ogółem	631	402	1755

Źródło: Sprawozdania Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

²⁵ Opracowanie na podstawie Informacji z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych realizowanych w województwie zachodniopomorskim w roku 2007.

3.4.3.2. Ubóstwo²⁶

Ubóstwo określane jest jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne, takich jak:

- wyżywienie,
- ubranie,
- mieszkanie,
- zachowanie zdrowia,
- uzyskanie wykształcenia,
- uczestniczenie w życiu kulturalnym.

Ubóstwo prowadzi do zjawiska wykluczenia społecznego, polegającego na nieuczestniczeniu w zwyczajowej i społecznie akceptowanej drodze życiowej lub też „wypadaniu” z niej. Ubóstwo dotyczy osób i rodzin czy też grup ludności, które m. in.:

- posiadają dochody bardzo niskie, lub nie posiadają dochodów,
- nie posiadają odpowiednich kwalifikacji umożliwiających im wejście na rynek pracy,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych (codziennych) zasobów społecznych na skutek niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby czy innych cech indywidualnych.

Ubóstwo najczęściej mierzone jest wartością konsumpcji lub dochodów gospodarstw domowych. Według GUS w 2002 roku poniżej minimum egzystencji żyło 11,1% ogółu ludności, przy czym 17,4% osób w rodzinach z 3 dzieci i 37,1% z 4 dzieci. Według tego samego urzędu w 2004 r. poniżej tzw. ustawowej granicy ubóstwa żyło ok. 19 proc. Polaków, a GUS w 2005 roku podał, że 12 proc. Polaków żyło poniżej minimum egzystencji.

Niedostatki materialne powodują, że rodziny ograniczają kształcenie dzieci z powodu trudności finansowych i wysokich kosztów. Oznacza to często „dziedziczenie” ubóstwa przez dzieci.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez gminy, należy pomoc osobom bezdomnym – udzielanie schronienia, posiłku i zaopatrzenie w ubranie. Ośrodki pomocy społecznej, analizując występujące na ich terenie problemy społeczne, wskazywały na fakt współistnienia wielu problemów w jednej rodzinie.

Powiat świdwiński charakteryzuje się słabą koniunkturą gospodarczą i zajmuje 14 miejsce w województwie pod względem indeksu dochodów ludności w powiecie oraz 19 miejsce w województwie pod względem indeksu sytuacji na rynku pracy mierzonego wskaźnikiem bezrobocia.²⁷

Tabela 20 Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w powiecie świdwińskim stan na 31.12.2007 r.

Nazwa gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób łącznie w rodzinach
	ogółem	na wsi	
MOPS Świdwin	246	-	758
GOPS Świdwin	571	571	1949
GOPS Brzeźno	201	201	804
GOPS Połczyn Zdrój	714	384	2437
GOPS Rąbino	137	137	571
GOPS Sławoborze	263	263	1224
Ogółem powiat	2123	1556	7173

Źródło: Sprawozdania Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

²⁶ Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie.

²⁷ Źródło: Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy.

Ubóstwo jest głównym powodem udzielania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej. Na podstawie danych zebranych przez terenowe ośrodki pomocy społecznej w 2007 r. w powiecie świdwińskim z tego powodu z pomocy skorzystało 2 123 rodziny, z czego większość zamieszkiwała tereny wiejskie (73,3%). Natomiast w województwie zachodniopomorskim 52 585 rodzin w roku 2006 objętych było pomocą z powodu ubóstwa, z czego ponad 45% rodzin pochodzi z terenów wiejskich.

3.4.3.3. Bezdomność²⁸

Problem bezdomności dotyczy w Polsce niemal wszystkich grup wiekowych, zarówno osób młodych jak i osób starszych. Przyczyn jest bardzo wiele, ale jedną z głównych stanowi brak więzi i oparcia w rodzinie. Dlatego też najbardziej narażone na ryzyko bezdomności są osoby z rozbitych lub dysfunkcyjnych rodzin, osoby samotne, osoby opuszczające zakłady karne oraz dorośli wychowankowie domów dziecka.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy prowadzi do utraty wiary we własne możliwości, depresji, wreszcie do izolacji i bierności. Brak środków do życia po pewnym czasie skutkuje utratą mieszkania i w rezultacie bezdomnością. Z kolei osobom bezdomnym niezwykle trudno jest znaleźć stałą pracę, która pozwoliłaby na zmianę warunków życia.

Innymi przyczynami bezdomności są: uzależnienia, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych.

W Polsce szacuje się, że 30-40% ludzi bezdomnych przebywa „na ulicy”, około 60% przebywa w placówkach, i ledwie 2-4% przebywa w mieszkaniach wspieranych. Liczba osób bezdomnych w Polsce podawana jest w szacunkowym przedziale statystycznym od 30 do 300 tys. osób. Dane rejestrowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na podstawie realizacji programu „Powrót osób bezdomnych do społeczności” (dane na koniec grudnia 2006r.) przedstawiają się następująco:

- Liczba osób bezdomnych, którym udzielono w 2006r. pomocy – 74.000 osób, z tego: mężczyzn – 48.000 osób, kobiet – 17.000 osób, oraz dzieci – 9.000 osób.
- Liczba placówek noclegowych rejestrowanych w programie – 750,
- Liczba indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności – 2.800, w tym: liczba osób usamodzielnionych – 1.044²⁹.

Rozmiary bezdomności w Polsce i skala zjawiska jest bardzo trudna do oszacowania. Trudności z policzeniem ludzi bezdomnych wynikają z ich ruchliwości przestrzennej oraz braku meldunku. Na podstawie danych zebranych przez Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu świdwińskiego na koniec 2007 roku, odnotowano 21 przypadków bezdomności, z czego 10 na terenach wiejskich. Liczby te nie oddają jednak rzeczywistej skali tego zjawiska.

Analizę osób bezdomnych według danych za rok 2007 w powiecie świdwińskim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21 Analiza osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej w 2007 roku

Nazwa gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób łącznie w rodzinach
	ogółem	na wsi	
MOPS Świdwin	4	0	4
GOPS Świdwin	-	-	-
GOPS Brzeżno	2	2	2
GOPS Połczyn Zdrój	12	5	14
GOPS Rąbino	2	2	3
GOPS Sławoborze	1	1	3
Ogółem powiat	21	10	26

Źródło: Sprawozdania Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

²⁸ Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie świdwińskim.

²⁹ Informacja o działaniach w zakresie niesienia pomocy bezdomnym oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w okresie zimy 2007 / 2008 (MPIPS 2008 r.).

Na terenie powiatu świdwińskiego, problem bezdomności występuje głównie w gminie Połczyn Zdrój.

Potrzeby bezdomnych zaspokajane są głównie w zakresie:

- udzielania pomocy w postaci żywności, ubranii, noclegu,
- udzielania innych świadczeń w naturze,
- pomocy medycznej,
- kierowania na leczenie odwykowe
- kierowania do schroniska.

3.4.3.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych³⁰

Trudno przecenić znaczenie rodziny w procesie wychowania, ponieważ jest ona naturalnym środowiskiem socjalizującym. Może wspierać lub ograniczać procesy adaptacji młodego człowieka do życia w społeczeństwie.

Nie zawsze jednak taki modelowy przebieg socjalizacji w środowisku rodzinnym jest możliwy. Prawidłowe funkcjonowanie rodziny zostaje zaburzone. Przyczyny dysfunkcji bywają różne, może to być m.in.:

- śmierć biologicznych rodziców dziecka,
- niewłaściwe wypełnianie obowiązków rodzicielskich,
- głęboka patologia,
- porzucenie,
- uzależnienia, w tym przede wszystkim alkoholizm,
- długotrwałe bezrobocie,
- długotrwała choroba.

Dezorganizacja tej najważniejszej grupy społecznej, jaką jest rodzina powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo. Przyczyny dezorganizacji mogą być bardzo różne: alkoholizm, narkomania, załamania osobowościowe, warunki ekonomiczne itp.

W wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych wobec dzieci rodzina, zwłaszcza określona jako dysfunkcyjna, jest wspierana przez placówki opiekuńczo – wychowawcze takie jak:

- świetlice środowiskowe,
- świetlice socjoterapeutyczne,
- kluby,
- ogniska.

Gdy dziecko pozbawione jest częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wówczas kierowane jest do całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej lub innej zastępczej formy opieki.

W 2007 roku w powiecie świdwińskim funkcjonowało 71 rodzin zastępczych, w rodzinach tych przebywało 118 dzieci. Większość tych rodzin to rodziny spokrewnione z dzieckiem, w 2007 roku było ich 55, co stanowiło 77% ogólnej liczby rodzin. Na terenie powiatu świdwińskiego w 2007 roku powierzono opiekę nad 25 dziećmi 13 nowym rodzinom zastępczym.

Nowe rodziny mieszkają:

- w gminie Brzeżno – 1 rodzina,
- w gminie Rąbino – 1 rodzina,
- w mieście Świdwin – 5 rodzin,
- w mieście Połczyn Zdrój – 6 rodzin.

W powiecie świdwińskim funkcjonuje też Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Socjalizacyjna „Dzieciowisko” w Świdwinie. W 2007 roku opieką całodobową objętych było 47 dzieci, najliczniejszą grupę stanowili wychowankowie w wieku 14 - 18 lat.

Systematyczna współpraca wychowawców, psychologa i pedagoga z rodzicami wychowanków, sądami oraz pracownikami PCPR i ośrodków pomocy społecznej, umożliwiła powrót 4 wychowankom do domu rodzinnego.

Wsparcie rodziny dysfunkcyjnej obejmuje: poradnictwo, terapię rodzinną, pomoc materialną i rzeczową. Wsparcie skierowane do dzieci obejmuje realizację programów profilaktycznych i zajęć terapeutycznych.

Według informacji uzyskanych z terenowych ośrodków pomocy społecznej w 2007 roku z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocą społeczną objęto 449 rodzin

³⁰ Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie.

w powiecie świdwińskim. Najwięcej rodzin z tym problemem wystąpiło w mieście i gminie Połczyn Zdrój i gminie Świdwin. Rodziny zamieszkujące tereny wiejskie stanowiły 63,7% ogółu rodzin objętych pomocą.

Tabela 22 Pomoc z powodu bezradności w sprawach bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu świdwińskiego w 2007 roku

Nazwa gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób łącznie w rodzinach
	ogółem	na wsi	
MOPS Świdwin	84	-	344
GOPS Świdwin	90	90	359
GOPS Brzeżno	57	57	278
GOPS Połczyn Zdrój	168	89	803
GOPS Rąbino	45	45	256
GOPS Sławoborze	5	5	24
Ogółem powiat	449	286	2064

Źródło: Sprawozdania Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

3.4.3.5. Alkoholizm³¹

Alkoholizm jest jednym z podstawowych czynników kryminogennych sprzyjających przestępczości. Jako proces patologiczny szkodzi zarówno osobie uzależnionej jak i jej najbliższemu otoczeniu. Jedną z podstawowych przyczyn alkoholizmu jest spadek stopy życiowej społeczeństwa, który spowodowany jest głównie bezrobociem i niskim wynagrodzeniem za pracę. Brak prawidłowych wzorców i negatywny wpływ środowiska powoduje, iż niepokojący jest fakt związany z nadużywaniem alkoholu przez dzieci i młodzież pomiędzy 15 a 18 rokiem życia. Według szacunkowych obliczeń, ok. 2% populacji w Polsce stanowią osoby uzależnione od alkoholu, dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika jest w kraju ok. 4%, a dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – ok. 4%

Powiat świdwiński mieści się w grupie powiatów o zdecydowanie niższych wskaźnikach niż średnie statystyczne krajowe i regionalne w zakresie udziału osób uzależnionych od alkoholu w ogólnej populacji ludności. Według szacunkowych obliczeń 0,6% populacji powiatu stanowią osoby uzależnione od alkoholu, podobnie dużo lepiej wygląda sytuacja jeżeli chodzi o dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Równie dobrze przedstawia się statystyka w zakresie liczby osób w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy bo stanowi ona ponad 1,17% populacji powiatu świdwińskiego w stosunku do 4% w skali kraju. Najwięcej osób uzależnionych od alkoholu i żyjących w rodzinach alkoholików jest w mieście i gminie Połczyn Zdrój oraz mieście Świdwin.

Tabela 23 Alkoholizm wg rozpoznania ośrodków pomocy społecznej stan na 31.12.07 r.

Nazwa gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób łącznie w rodzinach
	ogółem	na wsi	
MOPS Świdwin	87	-	127
GOPS Świdwin	26	26	31
GOPS Brzeżno	29	29	52
GOPS Połczyn Zdrój	87	45	241
GOPS Rąbino	11	11	59
GOPS Sławoborze	34	34	60
Ogółem powiat	274	145	570

Źródło: Sprawozdania Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

³¹ Źródło: Terenowe Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie świdwińskim.

3.4.3.6. Narkomania³²

Narkomania pociąga za sobą negatywne skutki w wymiarze indywidualnym i społecznym. Wymienia się rozmaite formy łamania prawa przez osoby uzależnione, a też przestępstwa dokonywane wobec narkomanów będących często obiektem wyzysku, szantażu czy przemocy. Należy odwołać się do strat w budżetach rodzinnych, do marnotrawienia dobra społecznego, spustoszeń wyrządzanych przez nałóg wśród przedstawicieli inteligencji twórczej, uczniów i studentów. Winno wskazać się również na zmiany osobowości, zanikanie zasad moralnych, niesolidność, skłonność do zachowań antyspołecznych. Opisy konsekwencji używania morfiny czy kokainy zawierają często swoiste elementy emocjonalne mające w szczególnie silny sposób wpływać na wyobraźnię odbiorców. Zagrożenie narkomanią dotyczy wszystkich grup społecznych, niezależnie od regionu, wieku, poziomu wykształcenia i statusu materialnego³³. Obniża się wiek osób uzależnionych i wzrasta liczba osób zażywających środki odurzające oraz psychotropowe. Łatwy dostęp do narkotyków powoduje, iż narkomania w Polsce staje się problemem społecznym.

Narkomania powoduje wzrost innych problemów społecznych. Stwarza zagrożenia i obniża ogólny poziom zdrowia społeczeństwa.

Jest to problem nie w pełni zdiagnozowany. Informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej jako uzależnienie, bądź używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne instytucji reagujących na ten problem.

Poziom tego problemu społecznego mierzony w powiecie świdwińskim jest przez różne instytucje pomocy społecznej, pedagogów i policję. Liczby są bardzo rozbieżne, ale należy odrzucić dane policji, gdyż te oparte są jedynie na interwencjach, a te wiadomo następują tylko w przypadku zgłoszeń lub prowadzonych dochodzeń policyjnych czy prokuratorskich, dlatego najbardziej adekwatnymi są liczby wskazywane przez rejonowe poradnie działające na terenie powiatu (takich danych brak, stąd statystyka została oparta na danych z miejskich i gminnych OPS).

Tabela 24 Narkomania - wg rozpoznania Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie powiatu świdwińskiego, stan na 31.12.2007 r.

Nazwa gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób łącznie w rodzinach
	ogółem	na wsi	
MOPS Świdwin	22	-	22
GOPS Świdwin	-	-	-
GOPS Brzeżno	-	-	-
GOPS Połczyn Zdrój	1	-	4
GOPS Rąbino	-	-	-
GOPS Sławoborze	-	-	-
Ogółem powiat	23	-	26

Źródło: Sprawozdania Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

3.4.3.7. Starość³⁴

Polityka wobec osób starszych określana jest jako polityka realizacji interesów osób starszych. Dotyczy potrzeb i warunków bytu ludzi starszych i ma na celu te działania, które w sposób planowy i celowy mają wpłynąć na poprawę sytuacji życiowej starszych ludzi. Służy temu system świadczeń związanych z zabezpieczeniem społecznym. Polityka społeczna zakłada działania na rzecz praw tej grupy ludzi. Dotyczy to zarówno ochrony zdrowia, oświaty, kultury, organizacji czasu wolnego, ochrony pracy ludzi starszych, pomocy obłożnie chorym, pracy socjalnej z osobami starszymi, kształtowania odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomocy instytucjonalnej oraz warunków materialnych seniorów. Polityka społeczna uwzględniając prawa człowieka starszego powinna przede

³² Opracowano na podstawie danych i informacji uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu świdwińskiego.

³³ Opracowano na podstawie Frieske KW, Sobiech R (1987) Narkomania. Interpretacje problemu społecznego. Warszawa: Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych.

³⁴ Źródło: Bank Danych Regionalnych, publikacje Zachodniopomorskiego Centrum Organizacji i Promocji Zdrowia.

wszystkim uwzględniać jego godność. Stosunek do człowieka starszego jest miarą humanistycznych stosunków w społeczeństwie.

Stały proces starzenia się społeczeństwa w regionie jest związany ze zmniejszeniem się liczby urodzeń oraz wydłużeniem się przeciętnego dalszego trwania życia. Od kilku lat systematycznie wzrasta w województwie średnia długość życia dla obu płci. Nadal utrzymuje się różnica w długości życia kobiet i mężczyzn.

Przewidywana długość życia jest krótsza u mężczyzn niż u kobiet. W 2005 r. wartość wynosiła odpowiednio: 70,6 dla mężczyzn i 78,8 dla kobiet. Wskaźnik ten jest wyższy dla mężczyzn żyjących w mieście niż dla mężczyzn żyjących na wsi. W odniesieniu do kobiet sytuacja jest odwrotna. Od 1999 r. do 2005 r. w województwie zachodniopomorskim średnia długość życia u mężczyzn wzrosła o 2,5 roku, natomiast u kobiet o 1,7. W 2005 r. przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w Polsce wynosiła 70,8 dla mężczyzn czyli nieco więcej niż w województwie zachodniopomorskim (70,6).

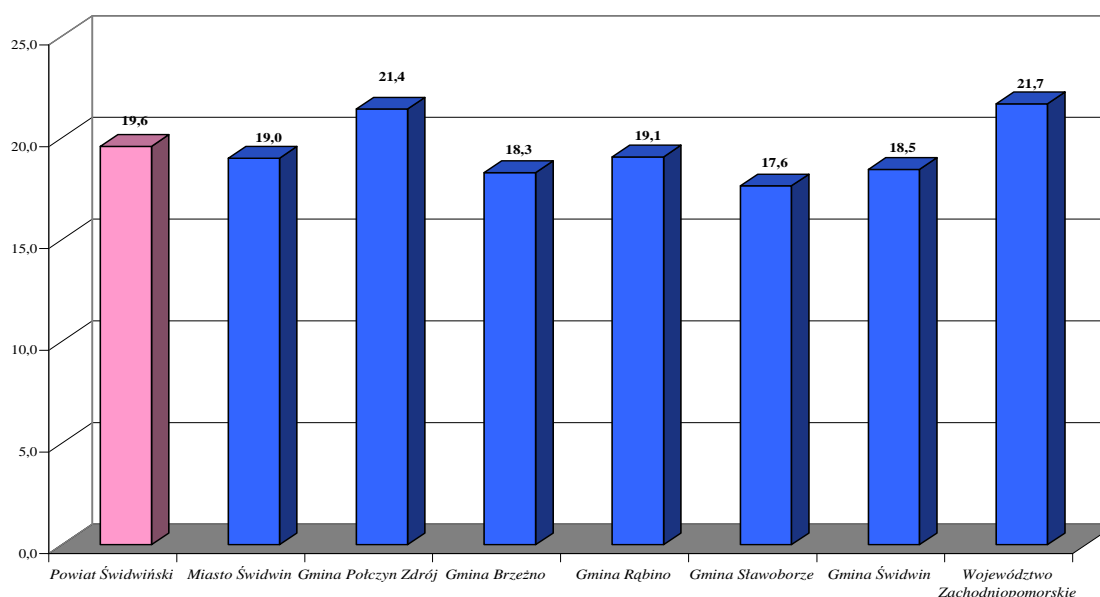
Analiza struktury wieku ludności na przełomie lat 2004 – 2007 w powiecie świdwińskim na tle struktury wieku ludności województwa zachodniopomorskiego pozwala stwierdzić, że problem starzenia się społeczeństwa dotyczy tego powiatu w takim samym stopniu jak w całym regionie. Powyższe wynika z faktu, iż udział procentowy ludności powyżej 65 roku jest na podobnym poziomie w powiecie i województwie.

Niewątpliwym wpływem na wydłużenie życia ludzkiego mają przemiany ekonomiczne i społeczne, rozwój profilaktyki zdrowotnej, a tym samym propagowanie aktywnego wypoczynku, lepsze odżywianie unikanie szkodliwych nałogów. Ponadto zwiększenie wczesnej diagnostyki i efektywności leczenia chorób, rozwój profilaktyki między innymi w zakresie chorób serca i nowotworów złośliwych, a także zwiększenie sprawności i skuteczności pomocy doraźnej w nagłych zagrożeniach życia i zdrowia.

W świetle dostępnych projekcji przyszłej liczby ludności należy się spodziewać, podobnie jak w skali ogólnokrajowej, większego przyrostu liczby ludności w latach 2010-2015, która będzie wynikiem tzw. echa demograficznego lat siedemdziesiątych, a następnie wykaże tendencję malejącą. W chwili obecnej proces starzenia ludności jest umiarkowany, jednakże stale się pogłębiający. Ilość miejsc w domach pomocy społecznej, pensjonatach, hospicjach i innych formach usług dla osób starszych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb, a placówki są nierównomiernie rozmieszczone. W związku z powyższym w najbliższych latach wyzwaniem dla polityki społecznej w powiecie świdwińskim będzie zabezpieczenie potrzeb osób starszych.

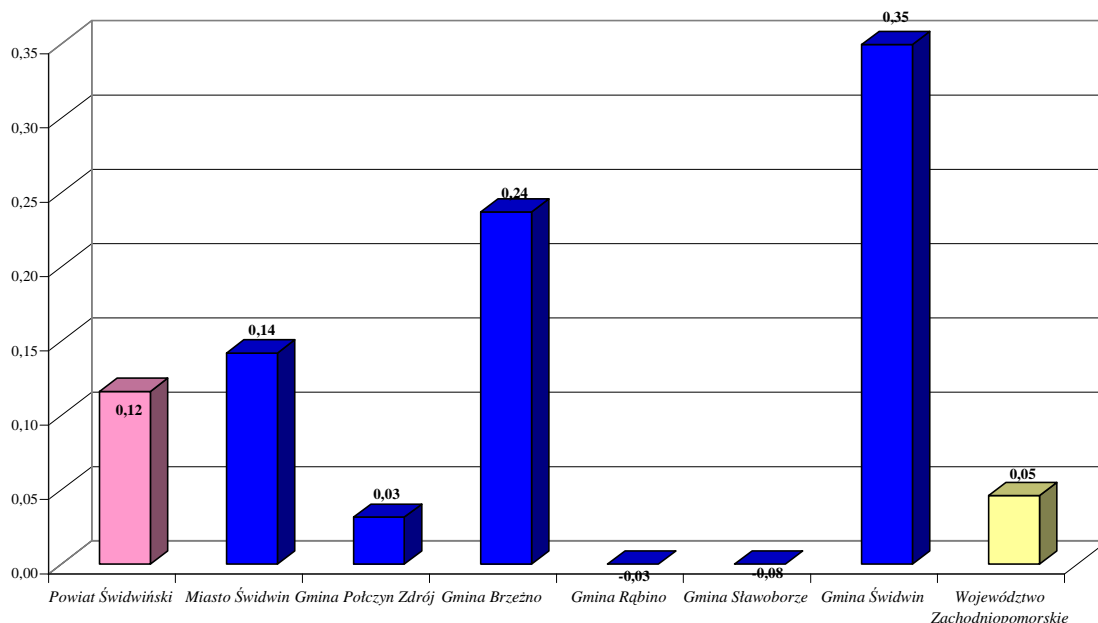
Poniżej zamieszczone wykresy przedstawiają proces starzenia się społeczeństwa w powiecie świdwińskim na tle innych gmin tego powiatu i w porównaniu do średniej w województwie zachodniopomorskim. Procentowy udział mieszkańców powiatu w wieku poprodukcyjnym do ogółu mieszkańców jest nieznacznie mniejszy niż w regionie.

Wykres 16 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym – stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Opracowano na podstawie danych uzyskanych z Banku Danych Regionalnych

Wykres 17 Przyrost naturalny liczony metodą: (urodzenia żywe - zgony): urodzenia żywe

Źródło: Opracowano na podstawie danych uzyskanych z Banku Danych Regionalnych

3.4.3.8. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.³⁵ Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do netykalności fizycznej, godności, szacunku itd.). Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Od kilkunastu lat zaczyna przebijać się do świadomości społecznej problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 zobowiązała Radę Ministrów do przyjęcia **Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, natomiast na ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego nałożyła zadania związane z monitorowaniem realizacji Programu.

Celem Programu jest:³⁶

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą Nr 1119/06 z dnia 27 listopada 2006 roku przyjął do realizacji projekt p/n Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie mieszczący się w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006-2015.

Cele programu to m.in.: wsparcie i profesjonalna pomoc zmierzająca do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form profesjonalnej pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych i korygujących agresję i przemoc rówieśniczą, propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, prowadzenie

³⁵ Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie.

³⁶ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie W-wa 2006 r.

programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc, prowadzenie działań zmierzających do ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym oraz ochrony mniejszości przed przemocą.

W dniu 7 lipca wszedł w życie program Daphne III, który jest kontynuacją Daphne I i Daphne II. Program ma na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochronę ofiar i grup ryzyka. Program adresowany jest do wszystkich grup, które bezpośrednio lub pośrednio zajmują się zjawiskiem przemocy, a więc zarówno do ofiar przemocy i grup nią zagrożonych, jak i do pozostałych pośrednich grup takich jak m.in. kadra nauczycielska i edukacyjna, policja, straż graniczna, pracownicy socjalni, władze lokalne i krajowe, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, organizacje pozarządowe, związki zawodowe, wspólnoty wyznaniowe itd.

Tabela 25 Rodziny dotknięte problemem przemocy w rodzinie na terenie powiatu świdwińskiego w 2007 roku

Nazwa gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób łącznie w rodzinach
	ogółem	na wsi	
MOPS Świdwin	-	-	-
GOPS Świdwin	-	-	-
GOPS Brzeźno	2	2	5
GOPS Połczyn Zdrój	12	9	49
GOPS Rąbino	-	-	-
GOPS Sławoborze	-	-	-
Ogółem powiat	14	11	54

Źródło: Sprawozdania Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

Przedstawione powyżej dane nie obrazują w pełni zaistniałego problemu, gdyż zjawisko to jest trudne do oszacowania, ponieważ wciąż znaczna część społeczeństwa uważa za normalne podczas kłótni w rodzinie: obrażanie i wyzwiska oraz szarpanie i popychanie. Powodem do niepokoju mogą być dopiero siniaki i rany na ciele ofiary a więc przemoc kojarzy się przede wszystkim z przemocą fizyczną. Poza tym wciąż pokutuje w społeczeństwie przeświadczenie, że ofiary przemocy akceptują swoją sytuację.

3.4.4. Aktywność społeczna³⁷

Powiat świdwiński opracował program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Wyraził w ten sposób wolę współdziałania w celu jak najlepszego zaspakajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, tworzonej przez jej mieszkańców.

Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi jest jednym z elementów efektywnego kierowania rozwojem powiatu. Współpraca z organizacjami o różnorodnym spektrum działania przyczynia się do lepszego rozpoznawania występujących potrzeb oraz zastosowania nowatorskich i skuteczniejszych sposobów ich zaspakajania. Podstawą Programu Współpracy Powiatu Świdwińskiego z organizacjami pozarządowymi w 2008 roku zwanego dalej „Programem” jest art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r., Nr 96, poz. 873 z późn. zm.).

Potencjał organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu świdwińskiego wykonujących zadania tematycznie zbliżone do zadań Powiatu, gwarantuje możliwość lepszego zaspokojenia potrzeb zbiorowych wspólnym wysiłkiem samorządu powiatowego i tych organizacji. Szczególne znaczenie ma współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania istotnych dla społeczności powiatu problemów. We współczesnym demokratycznym społeczeństwie

³⁷ Opracowano na podstawie „Projekt programu współpracy Powiatu Świdwińskiego z organizacjami pozarządowymi w roku 2008”.

rola organizacji pozarządowych stale wzrasta. Wiele dziedzin życia w tym pomoc społeczna nie mogłoby dziś funkcjonować bez aktywności obywatelskiej.

Współpraca Powiatu Świdwińskiego z podmiotami Programu odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności.

Zasada pomocniczości oznacza, że Powiat Świdwiński zleca realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym za każdym razem, kiedy organizacje te są zdolne do zrealizowania zadania publicznego, a przekazanie zadania nie stoi w sprzeczności szczególnie z zasadą efektywności.

Zasada efektywności polega na dokonaniu wyboru sposobu wykorzystania środków publicznych, który zapewni celowość i oszczędność realizacji zadania przy uzyskaniu najlepszych efektów z poniesionych nakładów.

Zasada partnerstwa realizowana jest poprzez uczestnictwo organizacji pozarządowych w rozeznawaniu i definiowaniu problemów mieszkańców oraz w ich rozwiązywaniu. Zasada uczciwej konkurencji polega na równym traktowaniu wszystkich podmiotów ubiegających się o realizację zadania publicznego.

Zasada jawności opiera się na obowiązku informowania wykonawców o czynnościach podejmowanych przez zamawiającego. Zasada ta przejawia się w wielu przepisach dotyczących publikacji ogłoszeń, jawności dokumentacji postępowania itp.

Do priorytetowych zadań Powiatu do realizacji we współpracy z podmiotami Programu w roku 2008 należą:

1. Z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób:

- a) realizacja zadań polegających na rozwiązywaniu problemów społecznych dotyczących w szczególności:
 - ubóstwa,
 - przemocy w rodzinie,
 - bezrobocia,
 - niepełnosprawności.
- b) działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. Z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych:

- a) rehabilitacja medyczna i społeczna kobiet po mastektomii,
- b) rehabilitacja medyczna i społeczna osób chorych na cukrzycę,
- c) rehabilitacja medyczna i społeczna osób niepełnosprawnych,
- d) aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

3. Z zakresu promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy:

- a) działania mające na celu tworzenie nowych miejsc pracy na terenie Powiatu Świdwińskiego,
- b) działania podnoszące umiejętności poszukiwania pracy,
- c) działania podnoszące umiejętności i kwalifikacje zawodowe.

4. W zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania:

- a) organizacja i koordynacja przedsięwzięć edukacyjnych i oświatowych organizowanych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

5. W zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu:

- a) organizacja imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

6. W zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego:

- a) edukacja ekologiczna prowadzona w zakresie: ochrony środowiska (zachowań proekologicznych), ochrony dziedzictwa przyrodniczego, segregacji odpadów i wykorzystania surowców wtórnych,
- b) upowszechnianie rolnictwa ekologicznego oraz promocja jego produktów wśród konsumentów.

7. W zakresie działania na rzecz mniejszości narodowych:

- a) działania zmierzające do ochrony i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych z terenu Powiatu.

8. W zakresie promocji i organizacji wolontariatu:

a) promowanie inicjatyw społecznych.

Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu świdwińskiego w obszarze pomocy społecznej:

- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Świdwinie,
- Stowarzyszenie „Merkury” w Połczynie Zdroju”,
- Stowarzyszenie „Towarzystwo Pracy Twórczej w Rzepczynie”,
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów,
- Polski Związek Niewidomych Koło w Świdwinie,
- Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Świdwinie,
- Stowarzyszenie "PROMYK" w Świdwinie,
- Klub Abstynenta "Eden",
- Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Dzieciom "Dzieciowisko” w Świdwinie,
- Stowarzyszenie "Nowe Życie”,
- Koszalińskie Towarzystwo Trzeźwości Oddział Terenowy w Świdwinie,
- Stowarzyszenie Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy – Koło Terenowe w Świdwinie,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Świdwin,
- Stowarzyszenie "Świdwin Nasz Dom",
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej: Radość Istnienia”,
- Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Osobom Potrzebującym „Iskierka”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół „DWÓJKI”,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – Koło powiatowe w Świdwinie,
- Świdwińskie Stowarzyszenie „AMAZONKA”,
- Katolickie Stowarzyszenie CIVITAS CHRISTIANA Oddział w Świdwinie,
- Stowarzyszenie Wspólnota Dzieci Łaski Bożej w Lipiu,
- Stowarzyszenie "MERKURY" w Połczynie Zdroju,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Zarząd Miejsko – Gminny w Połczynie – Zdroju,
- Stowarzyszenie Klub Abstynenta " Arkadia,"
- Stowarzyszenie Współpracowników Salezjańskich Inspektorki św. Wojciecha w Pile – Oddział w Połczynie – Zdroju,
- Stowarzyszenie "Rodzina Kolpinga" w Połczynie Zdroju,
- Chrześcijańska Misja Społeczna „Teen Challenge” Hotel Re – Entry w Świdwinie,
- Polski Związek Katolicko – Społeczny,
- Stowarzyszenie Wspierania Rodziny w Rąbinie,
- Stowarzyszenie Wspierania Samorządności „Nasza Gmina” w Paszęcinie,
- Stowarzyszenie na rzecz Inicjatyw Społecznych Kariatyda w Sławoborzu,
- Caritas Parafii pw. Św. Michała w Świdwinie,
- Caritas Parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Świdwinie,
- Caritas Parafii pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Połczynie – Zdroju.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie współpracuje z Ośrodkami Pomocy Społecznej działającymi na terenie poszczególnych gmin, realizując ustawowe zadania. Cyklicznie również odbywają się spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych, na których ustalano priorytety co do realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej oraz monitorowano indywidualne potrzeby osób niepełnosprawnych.

3.4.5. Bezpieczeństwo³⁸

W 2007 roku na terenie powiatu świdwińskiego ogółem odnotowano 1326 przestępstw tj. o 440 mniej niż w roku 2006. Przestępstw z udziałem nieletnich na terenie powiatu stwierdzono 142, czyli o 120 mniej niż w roku 2006. Wykrywalność wyniosła 75,9% i była większa o 11,9% niż w roku ubiegłym. Wzrosła także wykrywalność przestępstw gospodarczych o 2,4 punktu procentowego.

W poszczególnych kategoriach przestępstw odnotowano:

- o 6 mniej przeciwko życiu i zdrowiu, wykrywalność była większa o 20%
- o 154 mniej kradzieży cudzej rzeczy, wykrywalność była mniejsza o 1,3%

³⁸ Opracowano na podstawie informacji otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Świdwinie.

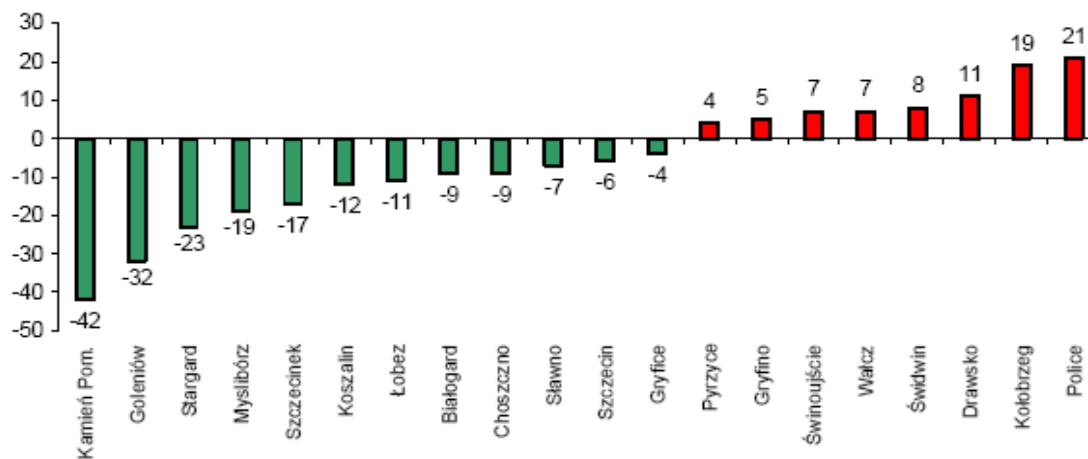
- o 34 mniej kradzieży z włamaniem, wykrywalność wzrosła o 6,6%
- o 15 mniej wszczęto śledztw i dochodzeń w przestępstwach gospodarczych, wykrywalność była większa o 2,4%.
- o 4 mniej w rozbojach i wymuszeniach rozbojniczych, wykrywalność była większa o 24,7%.

Ważnym aspektem pracy jednostki oraz wskaźnikiem reakcji policji na zaistniałe zdarzenia jest zatrzymanie sprawców na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa lub bezpośrednio po jego popełnieniu (w pościgu). W 2007 roku w 728 przypadkach zatrzymań na gorącym uczynku lub bezpośrednio po dokonaniu przestępstwa policjanci KPP w Świdwinie zatrzymali 849 osób.

W roku ubiegłym na drogach powiatu świdwińskiego zaistniało 631 zdarzeń drogowych, w tym 94 na terenie miasta Świdwin. Na terenie powiatu z winy kierującego doszło do 322 wypadków i kolizji, natomiast z winy pieszego doszło do 9 zdarzeń drogowych. W 2007 roku zatrzymano 632 nietrzeźwych kierowców, o 293 więcej niż w roku 2006.

Natomiast na terenie województwa zachodniopomorskiego najczęstszymi rodzajami wypadków drogowych były zderzenia pojazdów w ruchu i najechanie na pieszego.

Wykres 18 Wzrost - spadek wypadków w poszczególnych jednostkach KMP/KPP woj. Zachodniopomorskiego, stan na 31.12.2006 r.

Źródło: Opracowano na podstawie „Informacja o stanie bezpieczeństwa na drogach województwa zachodniopomorskiego w 2006 roku”

Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów dokumentem „Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015”, którego jednym z priorytetów jest „Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa” powstał program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” łączący działania Policji, administracji rządowej i samorządowej oraz partnerów społecznych, zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W dokumencie tym wskazuje się, że przy współpracy z lokalnymi społecznościami należy dążyć do tworzenia efektywnych lokalnych systemów bezpieczeństwa oraz wspierać działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa lokalnego, w szczególności mając na celu ograniczenie najbardziej dokuczliwej dla obywateli przestępczości pospolitej.³⁹

W powiecie wiodącą rolę w realizacji programu odgrywa starosta jako przewodniczący komisji bezpieczeństwa i porządku.

Województwo zachodniopomorskie znajduje się w ścisłej czołówce województw najbardziej zagrożonych przestępczością. Zjawisko to jest typowe dla ośrodków portowych i takich, do których sezonowo przyjeżdża duża ilość turystów. Sytuacja taka obciąża władze zarówno wojewódzkie jak i samorządowe do tworzenia właściwych programów podnoszących bezpieczeństwo publiczne.

Oprócz dotychczasowo realizowanych programów prewencyjnych świdwińscy policjanci w 2007 roku wdrożyli takie inicjatywy jak: „Projekt minimalizacji traumatycznych przeżyć dzieci związanych z przemocą”, „Noc stop” – policyjny program zapobiegający kradzieżom samochodów⁴⁰, „Bezpieczne przedszkola”, „Bezpieczny powrót do domu” oraz „Bezpieczne święta”. Spotkały się one z dużym zainteresowaniem lokalnej społeczności oraz środków masowego przekazu.

³⁹ Rządowy Program „Razem bezpieczniej” MSWiA 2007.

⁴⁰ Opracowano na podstawie danych za strony KWP Szczecin.

3.5. Infrastruktura społeczna⁴¹

Zadaniem pomocy społecznej jest m.in. tworzenie warunków organizacyjnych tworzenia pomocy społecznej, w tym w niezbędną infrastrukturę socjalną.

Na system instytucji pomocy społecznej w województwie zachodniopomorskim składają się instytucje **gminne, powiatowe, wojewódzkie**.

Na poziomie gmin funkcjonują miejskie i gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS), które realizują zadania własne i zlecone, zabezpieczając podstawowe wsparcie osobom i rodzinom, które wymagają pomocy, a na poziomie powiatu funkcjonują **Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (PCPR)**. PCPR realizują zadania pomocy społecznej, które przekraczają zakres działania i możliwości gminy (rodziny w kryzysie, dzieci i młodzież pozbawiona opieki rodziców, rodziny zastępcze, osoby chore psychicznie, osoby niepełnosprawne, uchodźcy). Na poziomie powiatu funkcjonują również **Powiatowe Urzędy Pracy realizujące zadania w zakresie rynku pracy**. Obie instytucje powiatowe realizują również zadania w zakresie zwiększania udziału osób niepełnosprawnych w rynku pracy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie utworzone zostało na podstawie uchwały Nr IV/1/98 Rady Powiatu w Świdwinie z dnia 28 grudnia 1998r. Centrum jako samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa podporządkowana jest bezpośrednio Zarządowi Powiatu w Świdwinie. Przedmiotem działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest

- Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych;
- Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych,
- Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie,
- Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- Organizowanie i zapewnianie usług w określonym standardzie w domu pomocy społecznej o zasięgu ponad gminnym oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej.
- Opracowanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
- Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.
- Organizowanie specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych, a także terapii rodzinnej.
- Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej.
- Pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających zakłady karne oraz niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze.
- Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, schroniska, zakłady poprawcze, domy pomocy społecznej, rodziny zastępcze.
- Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.
- Pomoc uchodźcom
- Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, w szczególności poprzez prowadzenie i organizowanie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym ognisk wychowawczych, świetlic i klubów środowiskowych o zasięgu ponadgminnym dla dzieci i młodzieży, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie.
- Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb,
- Realizacja innych zadań przewidzianych w odrębnych ustawach

Na terenie powiatu świdwińskiego zadania z zakresu pomocy społecznej realizują cztery jednostki powiatowe o charakterze stacjonarnym i zasięgu ponadgminnym:

- Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu,
- Dom Pomocy Społecznej w Krzecku,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krzecku,

⁴¹ Opracowano na podstawie danych zawartych na stronie internetowej powiatu świdwińskiego i sprawozdania PCPR za rok 2007.

- Całodobowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Socjalizacyjna „Dzieciowisko” w Świdwinie.

Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu jest placówką dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie. W 2007 roku zapewniał opiekę 94 mężczyznom, wśród których najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku 41 – 60 lat. Do ośrodka zostały skierowane osoby m.in. z powiatu gryfińskiego, świdnickiego, białogardzkiego oraz ze Szczecina i Świnoujścia. Miesięczny koszt pobytu mieszkańca wynosił 1 811,00 zł

Mieszkańcy DPS korzystali z różnych form terapii, spacerów, rehabilitacji a także brali udział w imprezach integracyjnych o charakterze sportowym, edukacyjnym i kulturalnym.

Dom Pomocy Społecznej w Krzecku przeznaczony jest dla mieszkańców przewlekle somatycznie chorych. Na koniec roku 2007 przebywało w nim 65 osób. Koszt miesięczny utrzymania jednego mieszkańca wynosił 1 864,70 zł. Najliczniejszą grupę mieszkańców stanowiły osoby powyżej 74 roku życia, 38% ogółu mieszkańców stanowiły kobiety. Z ogólnej liczby 65 mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, tylko 13 osób pochodziło z powiatu świdwińskiego, pozostałe osoby były skierowane z powiatów łobeskiego i drawskiego.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje przy Domu Pomocy Społecznej w Krzecku i przygotowany jest do interwencyjnego przyjmowania osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w roku 2007 udzielało pomocy szczególnie ofiarom przemocy, zapewniając specjalistyczne poradnictwo i pomoc psychologiczną oraz prawną.

Powiat zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, poprzez organizowanie opieki w placówce opiekuńczo – wychowawczej, tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie.

Na terenie powiatu świdwińskiego opiekę taką świadczy Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Socjalizacyjna „Dzieciowisko” w Świdwinie. Placówka przeznaczona jest dla 35 dzieci, w 2007 roku 47 dzieci objętych było całodobową opieką.

W 2007 roku do placówki skierowano 11 dzieci z powiatu świdwińskiego i 1 z powiatu sławieńskiego, poza tym przebywały tam dzieci z powiatów drawskiego, kołobrzeskiego i z Koszalina. Najliczniejszą grupę stanowili wychowankowie w wieku od 14 do 18 lat. Miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka wynosi 2 131,00 zł (stan na koniec 2007 roku).

Przy Domu Pomocy Społecznej w Modrzewcu funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej, które pełnią rolę placówki pobytu dziennego. W 2007 roku w Warsztatach uczestniczyło 25 osób, z czego najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku od 21 do 29 lat. Wszyscy uczestnicy mieli znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Terapia zajęciowa odbywała się w pięciu pracowniach, w grupach pięcioosobowych. Podopieczni uczestniczyli w imprezach integracyjnych, kulturalnych, turystycznych, sportowych i rekreacyjnych. Uczestnicy Warsztatów korzystali także z pływalni „Relaks” w Świdwinie, wyjeżdżali na organizowane wycieczki oraz mieli możliwość prezentowania swoich wyrobów min. podczas dożynek i imprez integracyjnych.

Wykaz Jednostek Organizacyjnych działających na terenie powiatu świdwińskiego:

- Dom Wczasów Dziecięcych w Połczynie Zdroju,
- Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Połczynie Zdroju,
- Powiatowy Urząd Pracy w Świdwinie,
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza, Socjalizacyjna „Dzieciowisko”,
- Dom Pomocy Społecznej w Krzecku,
- Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie,
- Specjalistyczny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Sławoborzu.

3.6. Ocena uwarunkowań wewnętrznych – podsumowanie

Możliwości prowadzenia skutecznej polityki społecznej na danym obszarze zależą w znacznym stopniu od skali zjawisk objętych tą polityką oraz sprawnego współdziałania wszystkich podmiotów działających w tym obszarze. Sektor publiczny oparty o działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodków Pomocy Społecznej w każdej gminie wraz z organizacjami pozarządowymi tworzy potencjał kadrowy i infrastrukturalny będący w stanie wygenerować projekty i przedsięwzięcia skutecznie wypełniające założenia strategii polityki społecznej. Działania te wsparte dostępem do najnowszych osiągnięć nauki w tym obszarze oraz umiejętnym włączeniem bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej dają podstawy do osiągnięcia znacznych sukcesów na polu wdrażania celów określonych strategią polityki społecznej. Ocena uwarunkowań wewnętrznych w powiecie świdwińskim zmierza do wskazania niewykorzystanych zasobów powiatu oraz możliwości większego ich dostosowania do potrzeb rozwiązywania problemów społecznych. Z tego punktu widzenia należy zwrócić uwagę przede wszystkim na następujące zjawiska:

1. Powiat świdwiński jest obszarem z atrakcyjnymi terenami krajobrazowymi oraz rozwiniętymi funkcjami rolniczo – leśnymi, przez co stwarza warunki do rozwoju turystyki i jeszcze lepszego wykorzystania terenów rolnych. Dominujące ośrodki to miasto Świdwin z przewagą funkcji usługowej i przemysłowej oraz Połczyn Zdrój jako ośrodek lecznictwa uzdrowiskowego i rozwoju różnych form turystyki.
2. O trwałości rozwoju gospodarczego decydują w znacznej mierze podmioty oparte o kapitał spółek prawa handlowego. Przedsięwzięcia oparte o wpis do ewidencji działalności gospodarczej mają często charakter nietrwały, okresowy i tak jak w przypadku powiatu świdwińskiego ich stosunkowo duża liczba nie przekłada się bezpośrednio na skalę bezrobocia i zamożności mieszkańców poszczególnych gmin. Stąd istnieje potrzeba dalszych strategicznych działań na szczeblu poszczególnych gmin, które przyczyniłyby się do wzrostu inwestycji tworzących nowe miejsca pracy.
3. Wyraźnie obserwuje się wzrost zatrudnienia w sektorze usług rynkowych i nierynkowych i ta tendencja winna się utrzymywać biorąc pod uwagę rosnące zatrudnienie w branży turystycznej i w usługach tej branży towarzyszących, co powinno się przełożyć na zmniejszenie emigracji zarobkowej, która w wielu przypadkach rodzi problemy społeczne wynikające m.in. ze wzrostu ilości rodzin niepełnych lub okresowo niepełnych.
4. Prawie 1/6 mieszkańców to ludzie młodzi w wieku od 18-39 lat. Grupa produkcyjna liczy ponad 31 500 osób, co stanowi blisko 65% ogólnej liczby ludności. Wskaźniki te winny skłaniać inwestorów do lokalizacji w tym powiecie swoich inwestycji, a lokalne władze samorządowe do wdrażania kolejnych projektów dających możliwość tej grupie społecznej kształcenia się i przekwalifikacji zawodowej zgodnej z oczekiwaniami lokalnego rynku pracy.
5. Dość dobry dostęp do różnych poziomów edukacji powoduje, że z terenu miasta Świdwin i gmin z nim sąsiadujących obserwuje się niewielki w porównaniu do innych powiatów województwa zachodniopomorskiego odpływ młodzieży do aglomeracji miejskich takich jak Szczecin czy Koszalin.
6. Winien być stworzony korzystny klimat gospodarczy i społeczny dla prowadzenia skutecznej pomocy społecznej poprzez wzmocnienie funkcji partnerstw publiczno - społecznych i publiczno - prywatnych, zwłaszcza w zakresie budowy oferty infrastruktury pomocy społecznej, edukacyjnej, kulturalnej skierowanych w kierunku lokalnego biznesu, organizacji pozarządowych i ludzi, dla których powiat świdwiński jest miejscem znaczących inwestycji. Spowoduje to poszerzenie motywów działań prospołecznych i integracyjnych w grupie aktywnych liderów rozwiązywania problemów społecznych, animatorów organizacji pomocy społecznej i działań integracyjnych i wolontariuszy, co sprawi, że zaspokajane będą w większym stopniu potrzeby bezpośrednich beneficjentów prowadzonej w powiecie świdwińskim polityki społecznej.
7. Na skutek rozwoju gospodarczego w ostatnich latach, powiat świdwiński posiada obecnie dosyć dobrze rozwiniętą podstawową infrastrukturę pomocy społecznej, tzn. m.in. Domy

Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Warsztaty Terapii Zajęciowej i świetlice socjoterapeutyczne. Pomimo tego, że wiele z tych obiektów wymaga dalszej standaryzacji usług do wymogów prawa polskiego i unijnego. Planowane inwestycje dają podstawę do optymistycznego spojrzenia na poziom usług świadczonych w tych obiektach. Istniejące w powiecie świdwińskim niedobory usług z zakresu pomocy społecznej i potrzeb wynikających z przyjętych założeń polityki społecznej mają wszelkie podstawy do tego, aby w stosunkowo krótkim okresie zostały one uzupełnione. Podstawą takiego stwierdzenia są dobrze działające samorządy powiatu świdwińskiego. Mogą jednak wystąpić problemy z absorpcją środków Unii Europejskiej na realizację polityki społecznej z uwagi na brak dostępnych środków dla pokrycia wkładu własnego w planowanych projektach rozwiązujących konkretne problemy społeczne.

8. Zasoby infrastruktury społecznej nie pozwalają na realizację wszystkich form pomocy społecznej. Ważnym celem w tym przypadku jest dalsza rozbudowa infrastruktury publicznej i prywatnej w zakresie poszerzenia oferty tych usług i podniesienia ich jakości.
9. Budowanie i rozwijanie nowych, jeszcze skuteczniejszych form wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie świdwińskim wymaga realizacji strategicznych inwestycji. Dotyczy to przede wszystkim stworzenia w powiecie świdwińskim sprawnie funkcjonującego Centrum Integracji Społecznej oraz zakończenia procesu standaryzacji usług w obiektach pomocy społecznej.
10. Podnoszenie efektywności działań w zakresie określonym polityką społeczną wymaga ponadto uwzględnienia potrzeb tej grupy beneficjentów, którzy zamieszkują te rejony powiatu świdwińskiego, które położone są z dala od Świdwina – stolicy powiatu i Połczyna Zdroju drugiego ważnego ośrodka gospodarczego m.in. poprzez zapewnienie należytej dostępności usług pomocy społecznej, edukacji, świadczeń zdrowotnych, oferty kulturalnej poprzez ukierunkowane działania informacyjne, organizacyjne oraz inwestycyjne.
11. Szansą na zmianę sytuacji, a przez to podniesienie efektywności działań podejmowanych w ramach prowadzonej polityki społecznej na obszarze całego powiatu świdwińskiego w szczególności w jego obszarach peryferyjnych koniecznym jest zapewnić zrównoważonego rozwoju i aktywizacja społeczności słabiej rozwiniętych gospodarczo obszarów powiatu w kierunku tworzenia projektów i przedsięwzięć prospołecznych i integracyjnych.
12. Wiedza na temat kształtowania się zjawisk społecznych będących podstawowym przyczynkiem wyznaczania celów kierunków działania strategii pomocy społecznej jest niewystarczająca z uwagi na ciągłą zmienność tych zjawisk. Istnieje potrzeba stworzenia podstaw informacyjnych do podejmowania decyzji strategicznych poprzez prowadzenie monitoringu tych zjawisk w wybranych obszarach tematycznych pomocy społecznej.
13. Budowanie systemu doradztwa zawodowego i usług wsparcia zapewniających wszechstronne i indywidualne podejście do osób niepełnosprawnych powinno objąć wszystkie obszary życia społecznego i zawodowego łącznie z doradztwem finansowym, zdrowotnym, szkoleniami z zakresu ubiegania się o pracę itp.
14. Prawie 11% ogółu społeczeństwa powiatu świdwińskiego to osoby niepełnosprawne. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie powoduje konieczność poszukiwania sposobów na prawidłowe i dokładne zdiagnozowanie rodzajów niepełnosprawności. Jest to nieodzowne, aby pomoc kierowana do osób niepełnosprawnych była adekwatna do ich potrzeb i efektywna.
15. Najwięcej osób niepełnosprawnych ma wykształcenie podstawowe, niepełne podstawowe i zasadnicze zawodowe. Wykształcenie, a w zasadzie jego brak, przygotowanie zawodowe, często nieprzystosowane do realiów gospodarczych powoduje trudności na rynku pracy. Konsekwencją tego jest mała aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych.

16. Skuteczna realizacja polityki społecznej w powiecie świdwińskim musi być wspierana przez spójne i efektywne akcje promocyjne wdrażanych i już zrealizowanych z sukcesem dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, działań na rzecz integracji, zwiększenia dostępu do edukacji, świadczeń zdrowotnych i wzrostu świadomości społecznej. Działania promocyjne winny być wsparte dobrze zorganizowaną informacją, skierowaną nie tylko do decydentów polityki społecznej, ale także do organizacji pozarządowych i instytucji uczestniczących w świadczeniu usług na rzecz bezpośrednich beneficjentów tej polityki. Ma to istotne znaczenie dla utrzymywania stałego kontaktu wszystkich aktorów polityki społecznej – dawców, biorców i lokalnej społeczności nie zawsze do końca rozumiejącej zachodzące przemiany społeczne w jej dalszym i bliższym otoczeniu.

4. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

4.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron polityki rozwiązywania problemów społecznych oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką rozwiązywania problemów społecznych w powiecie świdwińskim. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które należy wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które niewyeliminowane utrudnią będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu świdwińskiego, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach mogą być wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi polityki rozwiązywania problemów społecznych;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu świdwińskiego, ale które mogą stanowić zagrożenie dla skutecznej realizacji polityki rozwiązywania problemów społecznych (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na zarządzanie obszarem tej polityki).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki rozwiązywania problemów społecznych przyjętych w założeniach do części strategicznej tego dokumentu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki rozwiązywania problemów społecznych i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach polityki rozwiązywania problemów społecznych powiatu świdwińskiego ułożonych przekrojowo.

Analiza SWOT – obszar edukacja

		WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
		MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E		<ul style="list-style-type: none"> Wysoko wykwalifikowana kadra pomocy społecznej. Rosnąca liczba osób niepełnosprawnych podnoszących kwalifikacje. Gotowość do zmian w sposobach rozwiązywania problemów społecznych. Różnorodność szkół i ich profili nauczania. Wykształcona i doświadczona kadra nauczycieli i wychowawców. Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców powiatu świdwińskiego. Wzrost bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych. Infrastruktura edukacyjna. Dobra oferta kształcenia ustawicznego Dobry dostęp do edukacji dzieci niepełnosprawnych. Dobra oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> Edukacja decydentów w zakresie problematyki pomocy społecznej. Wdrażanie programów edukacji skierowanych do najbliższego otoczenia beneficjentów bezpośrednich pomocy społecznej. Dalszy wzrost poziomu wykształcenia ludności. Promowanie i upowszechnianie wiedzy o sytuacji osób niepełnosprawnych. Wzrost poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych. Podnoszenie poziomu edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży. Wdrażanie sprawdzonych projektów kształcenia dorosłych. Większy dostęp do projektów edukacyjnych z obszaru profilaktyki społecznej. Wykorzystanie funduszy strukturalnych na cele edukacyjne.
		<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> Niedostateczna edukacja społeczna w sferze znajomości prawa. Niedostateczna na wszystkich poziomach edukacja włączająca dla osób niepełnosprawnych. Niewłaściwe wykorzystanie możliwości kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych. Niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych. Brak ośrodka planowania kariery zawodowej. Ograniczony dostęp do doradców zawodowych. Niedostateczny zakres współpracy między NGO – szkołami – instytucjami pomocy społecznej. Ograniczona dostępność do wychowania przedszkolnego w szczególności w ośrodkach wiejskich. Niska dostępność do programów profilaktycznych i korekcyjnych. Niewystarczająca oferta szkoleniowa dla organizacji pozarządowych. 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> Niedoskonałość systemu edukacji będącego następstwem niespójnych reform na różnych poziomach kształcenia. Narastający trend do zamykania szkół w obszarach wiejskich. Odływ absolwentów szkół wyższych do innych krajów. Brak wiedzy na temat systemów motywacyjnych dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne. Rozbieżności praktyków i kadry naukowej działających w obszarach rozwiązywania problemów społecznych. Niezgodność proponowanych form kształcenia ze zmieniającymi się potrzebami rynku pracy. Centralizacja atrakcyjnych ofert edukacyjnych poza powiatem świdwińskim.
N E G A T Y W N E			

Analiza SWOT – obszar problemy społeczne

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> ● Szeroka pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla rodzin. ● Przykłady dobrze funkcjonujących placówek wsparcia. ● Rosnący poziom świadczeń i usług opieki społecznej realizowanych przez organizacje pozarządowe i wolontariat. ● Poziom zatrudnienia niepełnosprawnych. ● Dobre efekty działań na rzecz zapobiegania patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży. ● Trwający proces standaryzacji usług oferowanych w ramach pomocy społecznej. ● Wzrost aktywność grup samopomocowych w rozwiązywaniu problemów społecznych występujących w środowisku lokalnym. ● Rosnący poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> ● Tworzenie dobrych projektów finansowanych przez Unię Europejską. ● Rosnąca zamożność społeczeństwa. ● Korzystne zmiany ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie. ● Kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej. ● Pomoc państwa w tworzeniu ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych. ● Promocja i rozwój wolontariatu. ● Rozwój rodzinnych form wsparcia. ● Kampanie społeczne na rzecz osób niepełnosprawnych. ● Kampanie społeczne na rzecz zastępczego rodzicielstwa, adopcji i rodzinnych form opieki nad dzieckiem. ● Poprawa warunków ochrony zdrowia. ● Większe nakłady na profilaktykę.
N E G A T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> ● Brak współpracy między organizacjami pozarządowymi. ● Mała aktywność społeczna. ● Starzejące się społeczeństwo. ● Marginalizacja życia osób niepełnosprawnych. ● Niski poziom wynagrodzenia pracowników pomocy społecznej. ● Patologie społeczne powstające w środowiskach osób długotrwale bezrobotnych. ● Niewystarczająca ilość miejsc pracy w stosunku do potrzeb. ● Brak skutecznego monitoringu problemów społecznych. ● Brak wspólnego frontu działania wśród niektórych instytucji pomocy społecznej. ● Słaba koordynacja działań w ramach rozwiązywania problemów społecznych. ● Nadmierne obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej i ich wypalenie zawodowe. ● Niedostateczna i nierównomiernie rozmieszczona infrastruktura pomocy społecznej. ● Niewystarczająca baza danych identyfikująca rzeczywistą skalę potrzeb i problemów społecznych. ● Niedostateczny poziom usług specjalistycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Możliwy kryzys gospodarczy. ● Osłabienie więzi rodzinnych i społecznych. ● Istniejące stereotypy społeczne. ● Nadmierna emigracja zarobkowa. ● niespójność aktów prawnych dotyczących polityki społecznej. ● Spadek popytu na zachowanie tradycji i norm kulturowych i społecznych. ● Zwiększenie skali zjawiska narkomanii i alkoholizmu w skali makro. ● Wzrost przemocy w rodzinie w skali makro. ● Powiększający się brak współpracy między powiatami w zakresie wspólnej polityki społecznej. ● Wzrost ubóstwa w skali makro. ● Dyskryminacja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. ● Dyskryminacja ze względu na wiek (ageizm) na rynku pracy. ● Pogłębiający się kryzys instytucji rodzinnej.

Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> ● Zasoby kapitału ludzkiego. ● Przychylne nastawienie władz samorządowych do działań organizacji pozarządowych. ● Zaangażowanie organizacji pozarządowych w obszarze pomocy społecznej. ● Dobra znajomość realiów społecznych przez władze samorządowe. ● Dobry przepływ informacji pomiędzy ośrodkami pomocy społecznej. ● Profesjonalne zarządzanie pomocą społeczną. ● Współpraca organizacji pozarządowych z organami administracji publicznej. ● Udział organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych ● Przykłady skutecznej realizacji programów na rzecz społeczności lokalnej. ● Sprawnie funkcjonujący animatorzy życia społecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Możliwość finansowania podejmowanych działań ze środków Unii Europejskiej. ● Tworzenie nowych stanowisk pracy. ● Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w skali makro. ● Wzrost tolerancji w społeczeństwie. ● Promocja autorytetów i wartości moralnych. ● Powrót wykwalifikowanej kadry do kraju po okresie pobytu na emigracji. ● Wzrastająca świadomość społeczna. ● Pozytywne nastawienie władz lokalnych do proponowanych sposobów rozwiązywania problemów społecznych. ● Ułatwienia w prowadzeniu działalności gospodarczej. ● Ustawodawstwo wspierające rozwój społeczności lokalnej. ● Kultywowanie etosu pracy. ● Wspieranie działań polityki społecznej poprzez kampanie społeczne przedsiębiorstw.
N E G A T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> ● Brak zaufania do organizacji pozarządowych. ● Niewykorzystanie walorów turystycznych dla rozwoju gospodarczego powiatu. ● Duża biurokracja administracji publicznej. ● Niska świadomość społeczna w zakresie znajomości problematyki społecznej. ● Niski poziom płac w sektorze prywatnym. ● Odpływ wyspecjalizowanej kadry. ● Brak spójnych działań władz samorządowych w poszukiwaniu inwestorów. ● Niski udział młodzieży w życiu społecznym. ● Występujące trudności finansowe i funkcjonalne organizacji pozarządowych. ● Zróznicowany poziom społeczno – gospodarczy samorządów. ● Niski poziom wykorzystania doświadczenia osób starszych. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Wzrost biurokracji w jednostkach administracji publicznej. ● Wzrastająca opieszałość organów sądownictwa i prokuratury. ● Migracja zarobkowa, w tym odpływ pracowników różnych specjalności do innych krajów. ● Brak zaufania do polityków i władz samorządowych. ● Pogarszająca się współpraca między instytucjami sektora publicznego. ● Długotrwałe prace nad ustawami dotyczącymi zarządzania sektorem polityki społecznej. ● Niespójne przepisy aktów prawnych określających zasady prowadzenia polityki społecznej. ● Niestabilność rządów.

Analiza SWOT – obszar infrastruktura

		WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
		MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E		<ul style="list-style-type: none"> ● Zadowalająca ilość Domów Opieki Społecznej. ● Rozwinięta baza ośrodków działających na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. ● Dostępność Warsztatów Terapii Zajęciowej. ● Kluby Integracji Społecznej. ● Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krzecku. ● Poprawiająca się z roku na rok infrastruktura pomocy społecznej. ● Dobra baza dydaktyczna do realizacji szkoleń. ● Dobra infrastruktura edukacyjna. ● Zaawansowany proces standaryzacji domów pomocy społecznej. ● Nowe formy wsparcia dziecka. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Łatwy internetowy dostęp do banku danych. ● Tworzenie zakładów aktywności zawodowej. ● Powstanie Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. ● Rozwój infrastruktury komunikacyjnej. ● Wzrost zainteresowania kapitału prywatnego w realizacji infrastruktury pomocy społecznej opartej o reguły partnerstwa publiczno – prywatnego.
		<th>SŁABE STRONY</th> <th>ZAGROŻENIA</th>	SŁABE STRONY
N E G A T Y W N E		<ul style="list-style-type: none"> ● Niedostateczna ilość mieszkań chronionych i socjalnych. ● Brak Hospicjum. ● Zły stan części obiektów służących pomocy społecznej. ● Brak Pogotowia Opiekuńczego. ● Niedostateczna infrastruktura społeczna zapewniająca wsparcie dzieciom i młodzieży z rodzin problemowych. ● Niski poziom dostosowania środków transportu komunikacji zbiorowej do potrzeb osób niepełnosprawnych. ● Bariery architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej ● Brak Centrum Integracji Społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Brak dobrych i sprzyjających ustaw i rozporządzeń gwarantujących rozwój infrastruktury społecznej. ● Niewystarczające dotacje zewnętrzne na realizację twardych projektów z zakresu infrastruktury społecznej. ● Niedoinwestowanie infrastruktury społecznej na skutek koncentracji wydatków na działania progospodarcze

Analiza SWOT – obszar finanse

		WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
		MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E		<ul style="list-style-type: none"> ● Zadowalające nakłady finansowe na inwestycje sportowe i rekreacyjne. ● Możliwość pozyskiwania środków UE przez organizacje pozarządowe na działania z zakresu pomocy społecznej. ● Dostępność środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na poziomie regionalnym. ● Liczne możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego na inicjatywy społeczne (RPOWZ, PO KL, PROW, w tym Program Leader). ● Rosnąca liczba organizacji działających non-profit. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Utrzymanie wysokiego wzrostu gospodarczego kraju. ● Wzrost wynagrodzeń w sektorze publicznym. ● Skuteczne finansowanie pomocy społecznej jako efekt wzrostu świadomości decydentów stanowiących jej realizacji. ● Zmiany zasad dofinansowania dla niepełnosprawnych poprawiające skuteczność w rozwiązywaniu problemów tej grupy społecznej. ● Uporządkowanie prawodawstwa w zakresie prawnych uwarunkowań do zawierania partnerstw publiczno – społecznych. ● Uproszczenie formuł zawierania partnerstw publiczno – prywatnych, zwłaszcza w sektorze usług społecznych. ● Promowanie wśród biznesu obejmowania mecenatem działań prospołecznych. ● Rozpowszechnianie „dobrych praktyk” finansowych - możliwość wnioskowania o środki unijne.
		<p style="text-align: center;">SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Niskie płace w sferze pomocy społecznej. ● Niewystarczające środki finansowe na realizację pomocy społecznej na poziomie poszczególnych gmin. ● Długi okres oczekiwania na dotacje od momentu złożenia wniosku. ● Nieumiejętne wykorzystanie dostępnych środków finansowych przeznaczonych na rozwiązywanie problemów społecznych. ● Słaba kondycja budżetowa części samorządów powiatu świdwińskiego uniemożliwiająca absorpcję środków na projekty prospołeczne. ● Słaby wewnętrzny kapitał lokalnych przedsiębiorców – niezdolny do sponsoringu działań i inicjatyw prospołecznych na terenie powiatu. 	<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Wzrost kosztów codziennego życia. ● Niedostateczne dofinansowanie zadań zleconych przez państwo lokalnym instytucjom pomocy społecznej. ● Niewystarczająca ilość środków na realizację polityki społecznej w budżecie państwa. ● Upadek finansów publicznych. ● Recesja gospodarcza. ● Małe zainteresowanie sektora publicznego realizacją projektów prospołecznych. ● niesprawny system dystrybucji dotacji przeznaczonych na wsparcie polityki społecznej. ● Słabo zorganizowany system informacji o instrumentach wsparcia finansowego polityki społecznej i działań na rzecz integracji. ● Realizowanie niewłaściwych projektów z zakresu rozwiązywania problemów przez firmy i organizacje pozarządowe nastawione na własny zysk.
N E G A T Y W N E			

4.1.1. Diagnoza

Analiza Bilansu Otwarcia wraz z wnioskami z przeprowadzonych konsultacji społecznych, która stała się podstawą diagnozy wskazała na najważniejsze cechy poszczególnych obszarów pomocy społecznej. Obszary te zostały określone przez autora strategii i zaakceptowane przez uczestników debat strategicznych. Diagnoza jest przyczynkiem do określenia celów i kierunków działania w części strategicznej dokumentu.

Przyjęto do oceny następujące obszary priorytetowe będące w dalszej części dokumentu polami określonych działań dla prowadzenia skutecznych i efektywnych działań na rzecz pomocy społecznej.

- **EDUKACJA,**
- **FINANSE,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **PROBLEMY SPOŁECZNE,**
- **SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.**

Kolejnym krokiem oceny założonych obszarów priorytetowych była ocena jedną z podstawowych metod, tj. analizą SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

EDUKACJA

- Wartością pozytywną w tym obszarze jest dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych z dobrą infrastrukturą i zapleczem sportowym, która winna przekładać się na realizację zadań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w ramach zajęć pozalekcyjnych.
- Sieć szkół ponadgimnazjalnych i policealnych powinna być podstawą realizowania programów kształtujących właściwe postawy społeczne młodzieży wchodzącej w nowe obszary życia zawodowego i rodzinnego. Dodatkowym atutem w tym obszarze jest funkcjonowanie placówek kształcenia ustawicznego takich jak Świdwiński Ośrodek Szkoleniowy.
- Wartością dodatkową w powiecie świdwińskim jest funkcjonowanie zamiejscowego ośrodka Akademii Rolniczej w Szczecinie oraz obecność w tej placówce kadry naukowej. Wartość ta ma jak na razie zbyt małe znaczenie w kreowaniu polityki społecznej w tym w rozwiązywaniu problemów społecznych i działań na rzecz integracji. Winno się zainspirować środowisko związane z tą uczelnią do bezpośredniego udziału w tzw. procesie edukacji społecznej i we współuczestniczeniu w projektach na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.
- Koniecznym jest zwiększenie płaszczyzn współpracy pomiędzy poszczególnymi szkołami w takich obszarach, jak edukacja dorosłych, pedagogizacja rodziców, realizacja programów edukacyjnych związanych z profilaktyką w środowiskach zagrożonych itp. Proponuje się np. powoływanie fundacji obejmującej wszystkie gminy powiatu świdwińskiego lub wykorzystanie już istniejących Lokalnych Grup Działania w ramach programu Leader, których celem byłoby realizowanie wspólnych programów edukacyjnych dla całej społeczności powiatu świdwińskiego i gmin wchodzących w jego skład z uwzględnieniem różnych potrzeb edukacyjnych, w tym również związanych z szeroko rozumianą pomocą społeczną. Fundacja (stowarzyszenie) ta mogłaby również pozyskiwać środki z zewnątrz na realizację prac badawczych pozwalających na szczegółową diagnozę poszczególnych segmentów życia społeczno-gospodarczego, w tym również obszarów związanych z problematyką społeczną.
- Proponuje się zwiększenie płaszczyzn współpracy pomiędzy poszczególnymi placówkami oświatowymi w takich obszarach, jak edukacja dorosłych, pedagogizacja rodziców, realizacja programów edukacyjnych związanych z profilaktyką w środowiskach zagrożonych itp.
- W obszarze edukacyjnym należy również wzmacniać działalność organizacji pozarządowych posiadających w zakresach swoich działalności szeroko rozumianą edukację społeczną poprzez włączenie tych organizacji w realizację istniejących projektów i pomoc instytucjonalną w ich bieżącej działalności.

- Koniecznym jest stworzenie systemu doradztwa na rzecz organizacji pozarządowych w zakresie pozwalającym tym organizacjom na swobodny dostęp do Funduszy Strukturalnych U.E. i innych źródeł finansowania działań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych. Bazą dla organizacji systemu doradztwa w zakresie sprawnego pozyskiwania środków zewnętrznych skierowanego do liderów NGO może być np. Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych.
- Z punktu widzenia celu, jakim jest integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniom zwłaszcza osób starszych należy stworzyć alternatywne formy edukacji dla tej grupy społecznej z lepszym wykorzystaniem istniejących placówek oświatowych różnego szczebla. Winno się wzmacniać istniejące już z powodzeniem formy kształcenia dorosłych takich jak Uniwersytet Trzeciego Wieku.
- Grupie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej winno się zapewnić większe możliwości integracyjnych form edukacji. Programy edukacyjne tworzone na poziomie placówek oświatowych, kulturalnych i organizacji pozarządowych winny być tworzone również pod potrzeby i dla istniejących młodzieżowych subkultur.

FINANSE

- W obszarze finansów dużą negatywną wartością jest nienajlepsza sytuacja ekonomiczna gmin wchodzących w skład powiatu świdwińskiego (może poza miastem Świdwin i Połczyn Zdrój) wynikająca z istniejących dysproporcji w rozwoju gospodarczym poszczególnych samorządów. Dobra sytuacja finansowa tych obydwu miast nie ma do końca przełożenia na sytuację finansową otaczających je samorządów i tym samym nie przekłada się to na jakość świadczonych usług w obszarze pomocy społecznej. W wielu wypadkach sytuacja ta nie pozwala wypełniać zadań ustawowych postawionych przed samorządami w zakresie działań na rzecz pomocy społecznej.
- Prowadzona dotychczasowa polityka Rządu RP w tym zakresie polegająca na zwiększaniu zakresu świadczeń obligatoryjnych, przy jednoczesnym redukowaniu środków na zadania fakultatywne powoduje powiększanie się niedofinansowanych obszarów obciążonych problemami społecznymi.
- Pozytywnym elementem dla rozwiązania problemów społecznych jest wielość organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu świdwińskiego i tym samym możliwość tworzenia partnerstw publiczno-społecznych i publiczno – prywatnych na terenie powiatu dla realizacji wspólnych projektów m.in. finansowanych przez Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej, fundusze społeczne i w ostatnim czasie przez pozaunijne fundusze takie jak Norweski Mechanizm Finansowy (do roku 2009) i Szwajcarski Mechanizm Finansowy (od 2008 roku), które w bardzo dobrych proporcjach (nawet do 100 % w przypadku NGO i założeń SZMF)⁴² dofinansowują projekty z obszaru profilaktyki i edukacji społecznej, nie wykluczając działań inwestycyjnych w tym obszarze.
- Najważniejszym źródłem dofinansowania projektów z obszaru działań na rzecz pomocy społecznej jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki. W swoich założeniach preferujący projekty oparte o partnerstwo publiczno – społeczne obejmujące niemal wszystkie dziedziny polityki społecznej.
- Innym rozwiązaniem trudnej sytuacji finansowej instytucji odpowiedzialnych za poszczególne segmenty polityki społecznej i integracji jest tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych, w tym przypadku opartych na publicznym sektorze pomocy społecznej i kapitale prywatnym w zakresie tworzenia tzw. umów patronackich, których idea jest stały patronat finansowy przedsiębiorcy lub grupy przedsiębiorców nad realizacją konkretnego projektu lub konkretnego przedsięwzięcia związanego z instytucjonalną pomocą społeczną.
- Inna forma partnerstwa publiczno – prywatnego możliwa do realizacji dla zaspokajania potrzeb prowadzenia skutecznej polityki społecznej i działań na rzecz integracji opierać się może na outsourcingu usług pomocy społecznej na rzecz partnera prywatnego przy wzajemnie oczekiwanych korzyściach przez obie strony.
- Kolejną drogą dla wzmacniania dostępu do finansów na rzecz realizacji rozwiązywania problemów społecznych jest tworzenie partnerstw publiczno – społecznych i fundacji celowych z udziałem podmiotów gospodarczych, pozarządowych i publicznych. Fundacje takie zarejestrowane jako organizacje pożytku publicznego mają zdecydowanie większe możliwości

⁴² Szwajcarski Mechanizm Finansowy

w pozyskiwaniu środków z zewnątrz, w tym wsparcia ze strony struktur samorządu lokalnego. Warto przy tym wspomnieć, że powoływanie fundacji (stowarzyszeń) dla rozwiązania konkretnego problemu społecznego w określonym obszarze to tylko jedna z dróg tej formy działań na rzecz montażu finansowego.

- Powiat świdwiński to wiele zidentyfikowanych i dobrze działających stowarzyszeń. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 daje tym organizacjom spore możliwości finansowe również w zakresie rozwiązywania istniejących problemów społecznych (Programu „Leader”).
- Jednym z elementów finansowania polityki społecznej w powiecie świdwińskim jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego, ale tylko w okrojonym zakresie w ramach Osi priorytetowej 7. „Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia” zwłaszcza w dofinansowaniu inwestycji z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia, rehabilitacji i edukacji. Uszczegółowienia dla tego priorytetu dają możliwość absorpcji zgromadzonych tam środków nie tylko przez sektor publiczny, ale również przez sektor pozarządowy.
- Innym ze sposobów finansowania działań z zakresu pomocy społecznej i działań na rzecz integracji jest sponsoring sprawdzający się głównie przy organizacji krótkich, jednorazowych akcji (działań) i projektów o charakterze prospołecznym. Na terenie powiatu nie ma znaczącej ilości kapitału i wydaje się, że przekazywanie części zysków wypracowanych w obszarze biznesu na rzecz dobrze zorganizowanego sektora pomocy społecznej może mieć jak na razie niewielki wymiar.

INFRASTRUKTURA

- Pozytywnym elementem infrastruktury związanej bezpośrednio z szeroko rozumianym obszarem polityki społecznej jest infrastruktura służby zdrowia w otoczeniu placówek opiekuńczo-rehabilitacyjnych i uzdrowiskowych.
- W zakresie tzw. instytucjonalnej infrastruktury społecznej na terenie powiatu świdwińskiego znajduje się szereg dobrze funkcjonujących obiektów i placówek o charakterze pomocy społecznej jak i placówek działających na rzecz integracji społecznej i edukacji różnych środowisk w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób i środowisk dyskryminowanych. Niezadowalająca współpraca tych placówek obniża jednak poziom i efektywność ich działania.
- Przede wszystkim do negatywów w obszarze infrastruktury należy zaliczyć niewystarczającą ilość ośrodków zapewniających opiekę osobom starszym typu Domy Dziennego Pobytu, Domy Seniora, a pomimo dobrze rozwiniętej sieci placówek działających na rzecz wsparcia dziecka brak jest pogotowia opiekuńczego.
- Dla wypełnienia infrastruktury pomocy społecznej niezbędne jest utworzenie Centrum Integracji Społecznej.
- Występuje na terenie powiatu świdwińskiego potrzeba inwestycji w mieszkania chronione, a także dalsze zwiększanie zasobów mieszkań socjalnych, gdyż nadal występują one w ilości niewystarczającej do potrzeb socjalnych powiatu.
- Ponadto w ramach zadań realizowanych w zakresie systemu opieki nad dzieckiem niezbędnym jest tworzenie kolejnych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych i utworzenie grupy wsparcia dla tych rodzin oraz grupy wsparcia dla dzieci usamodzielnianych, wychowanków z placówek i rodzin zastępczych.
- Podstawowym problemem jest ciągle niedokończony proces standaryzacji usług w obiektach pomocy społecznej na terenie powiatu. Dotyczy to głównie Domów Pomocy Społecznej i Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych.
- Z uwagi na niedostateczną infrastrukturę przystosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych (bariery architektoniczne) ta grupa społeczna jest nadal zagrożona wykluczeniem i to zarówno w obszarach miejskich jak i na terenie obszarów wiejskich powiatu świdwińskiego.

PROBLEMY SPOŁECZNE

- Negatywną wartością w obszarze problemów społecznych jest ciągle duża ilość patologii społecznych i brak poczucia bezpieczeństwa w wielu obszarach powiatu. Stąd występuje konieczność wczesnej interwencji i pomocy rodzinie zagrożonej patologią.
- Do istotnych problemów należy również zaliczyć utrzymujące się w powiecie obszary ubóstwa i poszerzające się zjawisko rozwarstwienia społecznego pomimo wzrostu gospodarczego powiatu świdwińskiego, spadającego, ale ciągle stosunkowo wysokiego bezrobocia.
- Dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych niezbędna jest szeroka edukacja na temat występujących problemów społecznych skierowana do samorządowych struktur decydenckich. Konieczna jest również edukacja w zakresie dostępności pomocy społecznej wśród samych beneficjentów tej pomocy zwłaszcza w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych, z wykorzystaniem już istniejących ośrodków edukacyjnych. Szczególnie dotyczy to również środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i przemocą w rodzinie.
- Podobnie jak w pozostałych obszarach, skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych jest możliwe tylko i wyłącznie z udziałem organizacji pozarządowych oraz poprzez ich wsparcie ze strony różnych szczebli administracji samorządowej.
- W zakresie przedsięwzięć na rzecz przeciwdziałania wykluczeniom społecznym niedostatecznym wydaje się diagnozowanie stopnia tego wykluczenia.
- Przede wszystkim zupełnie nowego sposobu diagnozowania problemów społecznych wymaga sytuacja powstała w rodzinach po emigracji zarobkowej tylko jednego z rodziców i w dużej części rodzących się nowych problemów, w tak powstałych rodzinach niepełnych.
- Należy ciągle tworzyć nowe szanse na uczestnictwo w życiu społecznym grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Należy tworzyć programy integracyjne z niepełnosprawnymi, alkoholikami, narkomanami, pozbawionymi długotrwałej pracy, subkulturami, osobami przewlekle chorymi i starszymi oraz bezradnymi.

SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

- Wielkim bogactwem powiatu świdwińskiego są organizacje pozarządowe niosące za sobą ciągle jednak jeszcze za małą grupę wolontariuszy.
- Dla wzmocnienia działań tych organizacji warto na terenie powiatu stworzyć płaszczyznę współpracy tych organizacji tworząc Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych.
- Istotnym elementem włączenia społeczności lokalnej w proces rozwiązywania problemów społecznych byłoby zintensyfikowanie działań na rzecz promocji wolontariatu wśród młodzieży starszych klas szkół średnich i studentów zamieszkujących na terenie powiatu.
- W obszarze społecznym istotną rolę w powiecie odgrywają liczne placówki oświatowe, które winny być włączone w proces edukacji lokalnej społeczności w zakresie istniejących problemów społecznych, a we współpracy z pedagogami i lekarzami rodzinnymi powinny one stać się bazą szerokiej profilaktyki zdrowotnej i uzależnień.
- Poszczególne grupy lokalnej społeczności, zwłaszcza te, które objęte są ryzykiem wykluczenia mogą być bezpośrednim wnioskodawcą i beneficjentem środków UE. Dlatego koniecznym wydaje się stworzenie systemów szkoleń obejmujących cały powiat, skierowanych do bezpośrednich odbiorców pomocy finansowej. System szkoleń skierowany do bezpośrednich beneficjentów powinien tworzyć solidne podstawy do samodzielnego ubiegania się ośrodki finansowe w ramach dostępnych w Polsce dotacji ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych.
- Formą integracji lokalnej społeczności mógłby stać się portal internetowy poświęcony różnym formom działań integracyjnych i projektom służącym rozwiązywaniu problemów społecznych organizowanym przez różne sektory życia publicznego na terenie powiatu.
- Baza kulturalna powiatu świdwińskiego poza miastami Świdwin i Połczyn Zdrój opiera się głównie na domach kultury i świetlicach wiejskich. Obiekty te dysponują dużymi powierzchniami, ale często ich stan techniczny i formy zagospodarowania nie odpowiadają standardom umożliwiającym prowadzenie przedsięwzięć kulturalnych zgodnych z oczekiwaniami lokalnej społeczności i potrzebami wynikającymi z planowanych działań na rzecz integracji społecznej, stąd aktywniej należałoby sięgać po środki dostępne w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich w działaniu „Odnowa i Rozwój Wsi” oraz w programie Leader.

- Wielość klubów sportowych jest wielkim atutem powiatu świdwińskiego. Wsparta jest ona w wielu miejscach powiatu dobrą infrastrukturą w tym świdwińskim Aquaparkiem. Braki, jakie należałoby uzupełnić to zbyt mała ilość małych interdyscyplinarnych boisk w małych miejscowościach na terenach wiejskich. Brak jest jednak zrozumienia wśród lokalnych działaczy sportowych, co do roli sportu w przeciwdziałaniu wykluczeniom i sprzyjaniu integracji społecznej. Sport nie powinien ograniczać się do wyczynowych jego form i rywalizacji, ale winien pełnić rolę kompensacji i solidaryzmu z grupami społecznymi zagrożonymi wykluczeniem.
- Należy stworzyć warunki do organizowania imprez sportowych o charakterze integracyjnym, a w obszarze kultury uruchamiać projekty integracyjne w oparciu o wyremontowane i z nowym programem funkcjonalno – użytkowym wiejskie centra kultury i świetlice środowiskowe.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

5. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego do roku 2015 zakłada zachowanie spójności tego dokumentu z przyjętymi w Unii Europejskiej standardami. Standardy obowiązujące w Unii to przede wszystkim:
 - zwiększony nacisk na wzrost znaczenia współpracy samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego (w oparciu o zasadę pomocniczości),
 - dowartościowanie wolontariatu,
 - podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego,
 - wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego,
 - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych,
 - dążenie do zrównoważonego rozwoju społecznego,
 - działania aktywizujące całe społeczności lokalne,
 - ograniczenie redystrybucyjnej funkcji programów socjalnych.
- Na szczeblu krajowym polityka społeczna i integracyjna znajduje dobre umocowanie w istniejących aktach prawnych oraz polityce Państwa. Powstające kolejno krajowe strategie, w tym Narodowa Strategia Spójności w ramach NSRO, czy Program Operacyjny Kapitał Ludzki są ważnymi instrumentami sterowania polityką społeczną.
- Dla powiatu świdwińskiego pomoc społeczna stanowi jeden z istotnych elementów przewyższenia problemów społecznych i integracji lokalnych społeczności i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Zasoby infrastruktury społecznej nie pozwalają na realizację wszystkich form pomocy społecznej. Ważnym celem w tym przypadku jest dalsza rozbudowa infrastruktury publicznej i prywatnej w zakresie poszerzenia oferty tych usług i podniesienia ich jakości.
- Podnoszenie efektywności działań w zakresie określonym polityką społeczną wymaga ponadto uwzględnienia potrzeb tej grupy beneficjentów, którzy zamieszkują te rejony powiatu świdwińskiego, które położone są z dala od Świdwina – stolicy powiatu i Połczyna Zdroju m.in. poprzez zapewnienie należytej dostępności usług pomocy społecznej, edukacji, świadczeń zdrowotnych, oferty kulturalnej poprzez ukierunkowane działania informacyjne, organizacyjne oraz inwestycyjne.
- Istnieje potrzeba stworzenia podstaw informacyjnych do podejmowania w ramach polityki społecznej decyzji strategicznych poprzez prowadzenie monitoringu zjawisk i problemów społecznych.
- Skuteczna realizacja polityki społecznej w powiecie świdwińskim musi być wspierana przez spójne i efektywne akcje promocyjne dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, których celem jest m. in. wzrost świadomości społecznej.

6. MISJA

Misja strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu świdwińskiego odnosząca się do niniejszej *Strategii* nawiązuje w sposób bezpośredni do określeń sformułowanych w dokumentach opracowanych na szczeblu krajowym, a dotyczących zarówno polityki społecznej jak i działań na rzecz integracji.

Priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego zgodnie z przyjętymi założeniami zostały w części strategicznej powiązane z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015, a cele strategiczne wraz z kierunkami działania z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego.

MISJA

- **POMOC SPOŁECZNA ADEKWATNA DO POTRZEB SPOŁECZNYCH.**
- **DOBRE FUNKCJONUJĄCY, ZINTEGROWANY SYSTEM WSPIERANIA DZIECI, MŁODZIEŻY, OSÓB SAMOTNYCH ORAZ RODZIN ZNAJDUJĄCYCH SIĘ CZASOWO LUB NA STAŁE W TRUDNEJ SYTUACJI MATERIALNEJ LUB OBCIĄŻONYCH NIEKORZYSTNYMI DLA ICH ROZWOJU ZJAWISKAMI SOCJOLOGICZNYMI.**
- **SPRAWNY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ OPARTY NA MODELOWEJ WSPÓŁPRACY OFICJALNYCH STRUKTUR SAMORZĄDOWYCH Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM.**
- **POWIAT ŚWIDWIŃSKI TO RÓWNIEŻ OBSZAR SKUTECZNYCH I MODELOWYCH DZIAŁAŃ NA RZECZ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH OPIERAJĄCY SIĘ NA NOWATORSKICH PROJEKTACH OPARTYCH O PARTNERSTWO PUBLICZNO – PRYWATNE.**

Dla zbudowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego na lata 2008-2015 konieczne jest sformułowanie priorytetów, celów szczegółowych wraz z kierunkami działań opartych na analizie uwarunkowań zewnętrznych otoczenia powiatu świdwińskiego i uwarunkowaniach wewnętrznych powiatu.

Część strategiczna niniejszego dokumentu została podzielona na kilka podrozdziałów.

Pierwszą część stanowi zestawienie tabelaryczne odnoszące się do poszczególnych priorytetów rozwoju, celów szczegółowych oraz do kierunków działań (Tab. 26). Cele szczegółowe generujące kierunki działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych są bezpośrednio powiązane z poniżej zapisanymi celami strategicznymi i pośrednimi Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego.

Cel strategiczny: 3

Poprawa konkurencyjności powiatu świdwińskiego wraz z kompleksowym wykorzystaniem potencjału środowiska.

Cele pośrednie:

- 1 Tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu świdwińskiego,
- 2 Zachęcenie potencjalnych inwestorów zewnętrznych do ulokowania kapitału na terenie powiatu świdwińskiego,

- 3 Poprawa warunków życia i pracy ludności wiejskiej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów popegeerowskich poprzez aktywizację obszarów wiejskich w kierunku ich wielofunkcyjnego rozwoju oraz wzrostu efektywności rolnictwa.

Cel strategiczny: 6

Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.

Cele pośrednie:

- 1 Realizacja założeń reformy ustroju szkolnego,
- 2 Tworzenie warunków na rzecz kształcenia i wychowania regionalnego oraz lokalnego,
- 3 Działania na rzecz wzrostu poziomu kulturalnego społeczeństwa lokalnego,
- 4 Zapewnienie możliwości uczestnictwa w różnych formach rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży; działania na rzecz zdrowego stylu życia rodziny.

Cel strategiczny: 7

Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.

Cele pośrednie:

- 1 Stworzenie warunków do prawidłowych działań w zakresie opieki nad dziećmi,
- 2 Pomoc osobom niepełnosprawnym,
- 3 Pomoc osobom starszym oraz niezaradnym życiowo.

Cel strategiczny: 8

Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych.

Cele pośrednie:

- 1 Zaktywizowanie działań profilaktycznych,
- 2 Osiągnięcie lepszej dostępności do lekarza dla mieszkańców terenów wiejskich,
- 3 Stworzenie sprawnego systemu pomocy doraźnej,
- 4 Poprawienie dostępności i jakości świadczonych usług z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej,
- 5 Zabezpieczenie mieszkańcom powiatu opieki stacjonarnej.

SŁOWNICZEK

W niniejszym opracowaniu zastosowano następującą strukturę planu strategicznego:

Diagnoza przy uwzględnieniu przyjętej misji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego na lata 2008 -2015, stała się podstawą podjęcia prac nad częścią strategiczną opracowania i punktem odniesienia przy określaniu priorytetów i celów szczegółowych, które mają przybliżyć realizację misji.

Misja jest elementem, który ma motywować do podejmowania działań. Jednocześnie pełni funkcję integrującą dla różnych, często będących w sprzeczności interesów, środowisk życia gospodarczego i społecznego, skupionych wokół pewnej wiodącej dziedziny.

Priorytety rozwoju są to główne obszary działań, jakie powinny być podjęte w ciągu okresu objętego *Strategią*. Inaczej można powiedzieć, że są to obszary polityki społecznej na bazie, których powinna zostać zbudowana sfera działalności na rzecz skutecznej realizacji działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Cele szczegółowe pokazują działania, które odnoszą się do polityki średniookresowej (3-4 lata). Są drogowskazami popartymi narzędziami i sposobami wspierania polityki społecznej w Powiecie Świdwińskim.

Kierunki działania wyznaczają sposób realizacji celów szczegółowych stanowiąc podstawę do formułowania konkretnych programów operacyjnych będących podstawą formułowania projektów i zadań z określonej dziedziny zagadnień społecznych i integracyjnych. Dla kierunków działania wyodrębniono wskaźniki produktu i rezultatu, które pozwolą na bieżąco dokonywać oceny i weryfikacji przyjętych kierunków na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

7. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA

Tabela 26 Priorytety, cele szczegółowe i kierunki działania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego na lata 2008-2015.

PRIORYTET 1. EDUKACJA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015; Obszar problemowy: Długotrwałe bezrobocie, Obszar problemowy: Marginalizacja grup społecznych, Obszar problemowy: Uzależnienia, Obszar problemowy: Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego, Obszar problemowy: Starzenie się społeczeństwa.

CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
<p>1.1. Działać na rzecz rozwijania świadomości zagrożeń.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny:6. <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</u></i></p>	<p>1.1.1. Budowa bazy informacyjnej nt. zagrożeń wraz z monitoringiem.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest utworzenie na poziomie powiatu bazy informacyjnej np. w postaci otwartego portalu internetowego informującego o poziomie zagrożeń i potencjalnych zagrożeniach. Jednocześnie przy wykorzystaniu środków UE istotnym elementem tego kierunku jest stworzenie systemu monitoringu zagrożeń obejmującego cały powiat.</i></p>
	<p>1.1.2. Warsztaty dla rodziców w oparciu o istniejącą bazę oświatową.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest organizacja zajęć edukacyjnych, szkoleń w zakresie zwiększenia ich świadomości, co do istniejących i potencjalnych zagrożeń mogących dotknąć bezpośrednio ich dzieci i podopiecznych, a tym samym ich rodziny.</i></p>
	<p>1.1.3. Szkolenia pracowników samorządowych nt. istoty i rozwoju patologii.</p> <p><i>Opis: Głównym celem kierunku jest organizacja szkoleń dla pracowników publicznego sektora pomocy społecznej w zakresie zmieniających się form patologii społecznych. Szkolenia winny mieć również charakter integracyjny dla sektora publicznego i pozarządowego rozwiązującego te same lub podobne problemy społeczne.</i></p>
<p>1.2.Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny:6. <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</u></i></p>	<p>1.2.1. Wydłużyć czas otwarcia placówek oświatowych.</p> <p><i>Opis: Kierunek zakłada tworzenie otwartych szkół, placówek oświatowych oferujących zajęcia edukacji pozaszkolnej, imprezy kulturalne i integracyjne zarówno dla młodzieży jak i dorosłych, w tym w szczególności seniorów.</i></p>

CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
	<p>1.2.2. Wzmocnić struktury tworzące bezpieczne szkoły.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest organizacja monitoringu zagrożeń i patologii pojawiających się w granicach szkoły, ale również organizowanie szeroko zakrojonych programów profilaktycznych z udziałem psychologów i przedstawicieli organów państwa odpowiedzialnych za porządek publiczny.</i></p> <p>1.2.3. Edukacja nauczycieli i wychowawców.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest stworzenie sprawnego systemu szkoleń o charakterze ustawicznym skierowanego do kadry nauczycielskiej i wychowawców, którego głównym celem jest przekaz najnowszych osiągnięć w zakresie pedagogiki szkolno – wychowawczej, resocjalizacyjnej, profilaktyki, rozwiązywania problemów społecznych itp.</i></p> <p>1.2.4. Autorskie programy edukacyjne na poziomie szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie zachęt, przenoszenie dobrych praktyk i rozwiązań dla tworzenia autorskich programów edukacyjnych na poziomie każdej szkoły przez środowisko nauczycieli związanych z tą placówką. Programy autorskie które mogą być w znacznej części sfinansowane przez Program Operacyjny Kapitał Ludzki winny stać się również podstawą organizacji zajęć pozalekcyjnych.</i></p>
<p>1.3. Podjąć działania w kierunku pełnej edukacji społeczeństwa na temat zagrożeń społecznych i instrumentów pomocy w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego:</i></p> <p><i>Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego</u> oraz</i></p> <p><i>Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.</u></i></p>	<p>1.3.1. Forum organizacji pozarządowych z udziałem publicznego sektora pomocy społecznej i lokalnych decydentów.</p> <p><i>Opis Głównym przesłaniem tego kierunku jest stworzenie płaszczyzny porozumienia pomiędzy sektorem pozarządowym rozwiązującym konkretne problemy społeczne a decydentami w zakresie podejmowana racjonalnych działań i wydatkowania środków finansowych na monitoring zagrożeń i tworzeniu projektów przeciwdziałającym tym zagrożeniom.</i></p> <p>1.3.2. Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie popularyzacji form pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest włączenie mediów regionalnych i lokalnych w popularyzację prowadzonych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, jak i włączenie tych mediów w działania profilaktyczne.</i></p> <p>1.3.3. Organizacja cyklicznych szkoleń dla bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Ideą .tego kierunku jest dotarcie z wiedzą o formach pomocy społecznej i sposobach uzyskiwania tej pomocy, warunkach jej przyznawania bezpośrednio do beneficjenta – osoby niepełnosprawnej, osoby starszej, zagrożonej wykluczeniem społecznym i dotkniętej przemocą w rodzinie.</i></p>

CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
	<p>1.3.4. Upowszechnianie i popularyzacja dobrych praktyk, projektów i działań z kategorii asekuracji i wyprzedzania.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest utworzenie na szczeblu powiatu bazy danych realizowanych już projektów i programów z zakresu pomocy społecznej i przenoszenie sprawdzonych rozwiązań na inne obszary powiatu dotknięte tym samym problemem społecznym. Proces „przeszczepiania” dobrych praktyk mógłby odbywać się za pośrednictwem sektora społecznego, jak i organizacji pozarządowych.</i></p>

PRIORYTET 2. PROBLEMY SPOŁECZNE

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015; Obszar problemowy: Długotrwałe bezrobocie, Obszar problemowy: Marginalizacja grup społecznych, Obszar problemowy: Uzależnienia, Obszar problemowy: Kryzys rodziny, Obszar problemowy: Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego, Obszar problemowy: Starzenie się społeczeństwa.

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>2.1. Przeciwdziałać zjawiskom wzrastających patologii społecznych i braku poczucia bezpieczeństwa.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego:</i></p> <p><i>Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego</u> oraz</i></p> <p><i>Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.</u></i></p>	<p>2.1.1. Działalność profilaktyczna – szeroko pojęta (edukacja).</p> <p><i>Opis: Główną ideą kierunku jest tworzenie programów i projektów skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, które miałyby charakter zarówno jednorazowych szkoleń jak i cyklicznych form edukacyjnych prowadzonych w oparciu o istniejące placówki oświatowe, również w obszarach wiejskich.</i></p>
	<p>2.1.2. Tworzenie miejsc dla osób uzależnionych z możliwością terapii.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest budowa lub przystosowanie istniejącej struktury publicznej dla potrzeb organizowania grup wsparcia, punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych z jednoczesną możliwością prowadzenia zajęć terapeutycznych.</i></p>
	<p>2.1.3. Monitoring i niwelowanie patologii w rodzinie będącej bezpośrednią przyczyną utraty pracy.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest tworzenie na poziomie każdej gminy systemu monitoringu pojawiających się patologii w rodzinie. Monitoring ten winien być podstawą tworzenia systemowych rozwiązań przeciwdziałającym tym patologiom.</i></p>
	<p>2.1.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i niwelowanie skutków tego problemu społecznego.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest utworzenie sprawnie funkcjonującego w powiecie świdwińskim systemu wsparcia osób, rodzin dotkniętych przemocą oraz programów edukacyjnych w kategorii działań typu asekuracja i wyprzedzanie.</i></p>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>2.2. Przeciwdziałać uzależnieniom.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego:</i></p> <p><u>Cel strategiczny:7 Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się</u></p> <p>oraz</p> <p><u>Cel strategiczny:8 Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych.</u></p>	<p>2.2.1. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji poprzez rozwój i wspieranie nowoczesnych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest tworzenie projektów i programów na poziomie powiatu świdwińskiego realizowanych w poszczególnych gminach których celem jest zwiększenie świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji.</i></p> <p>2.2.2. Działalność profilaktyczna – szeroko pojęta edukacja i dostęp do oferty kulturalnej.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest wypracowanie różnych form przeciwdziałania uzależnieniom opartych na ofercie kulturalnej, różnych formach edukacji skierowanej do różnych środowisk społecznych i zawodowych. Działania te winny być częścią ogólnych projektów o charakterze profilaktycznym.</i></p> <p>2.2.3. Działania na rzecz modernizacji istniejącej bazy placówek prowadzących leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych oraz współuzależnionych, a także stwarzanie warunków sprzyjających powstawaniu nowych placówek i ich wyposażaniu.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest modernizacja istniejącej bazy i budowa nowych obiektów prowadzących działalność lecznictwa odwykowego, profilaktyki i terapii uzależnień.</i></p>
<p>2.3. Stworzyć warunki do zmniejszenia skutków rozwarstwienia społecznego ludności powiatu świdwińskiego.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego:</i></p> <p><u>Cel strategiczny: 3 Poprawa konkurencyjności powiatu świdwińskiego wraz z kompleksowym wykorzystaniem potencjału środowiska</u></p> <p>oraz</p> <p><u>Cel strategiczny: 6 Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</u></p>	<p>2.3.1. Tworzenie nowych grup wsparcia dla wychodzenia z kryzysu.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest organizacja grup wsparcia na bazie tworzonych Środowiskowych Domów Samopomocy, Domów Dziennego Pobytu, ośrodków terapii i uzależnień, ale również na bazie świetlic socjoterapeutycznych zlokalizowanych na terenach wiejskich.</i></p> <p>2.3.2. Promowanie indywidualnych sukcesów i wyzwalanie inicjatywy w poszukiwaniu pracy.</p> <p><i>Opis: Ideą kierunku jest podtrzymywanie i rozszerzanie działalności istniejących Klubów Pracy i Gminnych Centrów Informacji oraz tworzenie nowych form aktywizacji zawodowej.</i></p>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
	<p>2.3.3. Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz integracji społecznej.</p> <p><i>Opis: Przesłaniem tego kierunku jest budowa placówek integracji społecznej w tym Centrum Integracji Społecznej oraz współpracujących z tym Centrum ośrodków integracyjnych opartych o placówki oświatowe i świetlice wiejskie.</i></p>
<p>2.4. Podejmować działania w kierunku likwidacji barier infrastrukturalnych i instytucjonalnych dla zwiększania dostępności do obiektów publicznych i miejsc zamieszkania oraz zwiększenia samodzielności osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p><i>Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się</u> oraz</i></p> <p><i>Cel strategiczny: 8 <u>Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych.</u></i></p>	<p>2.4.1. Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem jest przebudowa istniejącej infrastruktury obiektów publicznych i ciągów komunikacyjnych z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kierunek ten zakłada również działania edukacyjne mające na celu dostosowanie infrastruktury technicznej pod potrzeby osób niepełnosprawnych na etapie koncepcji i projektów technicznych.</i></p>
	<p>2.4.2. Tworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo.</p> <p><i>Opis: Założeniem kierunku jest budowa mieszkań socjalnych i chronionych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo na zasadach ogólnych, w partnerstwie publiczno – prywatnym i w partnerstwie publiczno – społecznym.</i></p>
	<p>2.4.3. Stworzenie osobom niepełnosprawnym i starszym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych w zakresie uzyskania większej samodzielności, aktywizacji zawodowej i społecznej oraz organizacja działań integracyjnych i edukacyjnych.</i></p>
	<p>2.4.4. Działanie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie miejsc, płaszczyzn integracji osób niepełnosprawnych i osób starszych oraz młodych ludzi aktywnych społecznie ze środowiskiem pracodawców i ze środowiskami kultury.</i></p>

PRIORYTET 3 SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015; Obszar problemowy: Marginalizacja grup społecznych, Obszar problemowy: Kryzys rodziny, Obszar problemowy: Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego, Obszar problemowy: Starzenie się społeczeństwa, Obszar problemowy: Uzależnienia.

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>3.1. Tworzyć warunki do szerszej współpracy sektora publicznego i pozarządowego.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</u></i></p>	<p>3.1.1. Tworzenie partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest tworzenie partnerstw publiczno – społecznych, których celem winno stać się wspólne rozwiązywanie problemów społecznych.</i></p> <p>3.1.2. Wykorzystanie w sektorze pozarządowym wysokiego zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest włączenie sprawnie działających liderów organizacji pozarządowych w projekty i programy inicjowane i realizowane przez sektor publiczny dla zwiększenia efektywności działań w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych.</i></p> <p>3.1.3. Tworzenie i propagowanie podstaw do realizacji projektów opartych o partnerstwo publiczno – społeczne.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest stworzenie podstaw (porad, szkoleń, przenoszenia dobrych praktyk) na rzecz tworzenia partnerstw publiczno- społecznych.</i></p> <p>3.1.4. Rozwijanie różnych form wolontariatu wspomagającego realizowanie zadań pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Przesłaniem tego kierunku jest promocja wolontariatu oraz tworzenie płaszczyzn współpracy opartej na wolontariacie z udziałem istniejących organizacji pozarządowych. Istotne dla tego kierunku jest również tworzenie różnych form edukacyjnych propagujących ideę wolontariatu w szkołach średnich i policealnych.</i></p>
<p>3.2 Podjąć działania na rzecz wzrostu wyrozumiałości i tolerancji społecznej.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego</u> oraz Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się</u></i></p>	<p>3.2.1. Kreowanie postaw wyrozumiałości i tolerancji poprzez eksponowanie przez decydentów udziału beneficjentów pomocy społecznej w różnych projektach powiatu i gmin.</p> <p><i>Opis: Zamierzeniem tego kierunku jest doprowadzenie do wzrostu tolerancji i wyrozumiałości dla działań związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych, jak i same istoty tych problemów. Idea ta zakłada eksponowanie przez decydentów udziału beneficjentów pomocy społecznej w realizowanych projektach i programach bez szkody dla wizerunku beneficjenta, a z korzyścią dla świadomości jego otoczenia.</i></p>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
	<p>3.2.2. Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych i ich możliwości.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest propagowanie na wszelkie możliwe i dostępne sposoby potrzeb osób niepełnosprawnych a jednocześnie promocja potencjału i możliwości osób niepełnosprawnych w zakresie spełniania przez nich funkcji społecznych i gospodarczych m.in. na otwartym rynku pracy, w sferach kultury, sportu i rekreacji.</i></p>
<p>3.3. Wykorzystać zaangażowanie i kreatywność osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</u></i></p>	<p>3.3.1. Tworzenie projektów kształcących pracowników pomocy społecznej na liderów Lokalnych Grup Działania.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest kształcenie pracowników pomocy społecznej sektora publicznego celem ich włączenia w pracę Lokalnych Grup Działania tworzonych przez samorządy terytorialne w ramach programu Leader. Udział pracowników pomocy społecznej w tworzeniu zadań realizowanych w ramach programu Leader winno dać szansę na częściowe sprofilowanie niektórych przedsięwzięć w kierunku rozwiązywania problemów społecznych, zwłaszcza w obszarach wiejskich np. w oparciu o już istniejącą strukturę świetlic.</i></p> <p>3.3.2. Kojarzyć liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest zwiększenie efektywności realizacji programów i projektów realizowanych przez sektor publiczny poprzez włączenie w ich zakres realizacyjny liderów NGO pracujących przy rozwiązywaniu podobnych problemów społecznych.</i></p> <p>3.3.3. Szkolenie zaangażowanych pracowników pomocy społecznej w kierunku tworzenia autorskich projektów.</p> <p><i>Opis: Zamierzeniem tego kierunku jest organizacja szkoleń dla wybranych pracowników pomocy społecznej wykazujących dotychczas inicjatywę w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych. Szkolenia te miałyby na celu przejście od inicjatyw do projektów rozwiązujących konkretne problemy społeczne na których czele (którymi kierowałiby) staliby przeszkoleni pracownicy pomocy społecznej.</i></p>

PRIORYTET 4: INFRASTRUKTURA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015; Obszar problemowy: Marginalizacja grup społecznych, Obszar problemowy: Kryzys rodziny, Obszar problemowy: Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego, Obszar problemowy: Starzenie się społeczeństwa.

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>4.1. Podjąć działania w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o infrastrukturę społeczną.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 8 <u>Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych.</u></i></p>	<p>4.1.1. Tworzenie Ośrodków Wsparcia dla uzależnionych.</p> <p><i>Opis: Założeniem jest uruchamianie ośrodków wsparcia głównie na obszarach wiejskich w oparciu o infrastrukturę świetlic wiejskich i wiejskich domów kultury.</i></p> <p>4.1.2. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej.</p> <p><i>Opis; Istotą jest utworzenie Centrum Integracji Społecznej na poziomie powiatu z perspektywą przeniesienia niektórych funkcji na poziom samorządów lokalnych.</i></p> <p>4.1.3. Wspieranie i udzielanie pomocy samorządom lokalnym w realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest wypracowanie na poziomie powiatu systemów wsparcia służących lokalnym samorządom pomocą w rozwiązywaniu problemów społecznych, prowadzeniu działań profilaktycznych i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie np. punkty interwencji kryzysowej powiązane z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, dostęp do hosteli, wyjazdowe posiedzenia grup wsparcia działających w Świdwinie i Połczynie Zdroju do poszczególnych gmin, wizyty psychoterapeutów w małych miejscowościach itd.</i></p>
<p>4.2. Tworzyć właściwą i o wysokim standardzie bazę dla realizacji zadań społecznych.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.</u> Cel strategiczny: 8 <u>Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych.</u></i></p>	<p>4.2.1. Restrukturyzacja i standaryzacja Domów Pomocy Społecznej.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest dalsza standaryzacja Domów Pomocy Społecznej z jednoczesną restrukturyzacją zaplecza administracyjnego, elementów zarządzania. Ideą jest zminimalizowanie kosztów funkcjonowania tych obiektów przy jednoczesnym podwyższeniu poziomu jakości usług.</i></p> <p>4.2.2. Tworzenie Środowiskowych Domów Samopomocowych.</p> <p><i>Opis: Istotą tego przedsięwzięcia jest tworzenie sieci współpracujących ze sobą Środowiskowych Domów Samopomocy funkcjonujących docelowo w każdej gminie i realizujących wspólny program oparty o częściowo wspólne zaplecze infrastrukturalne i personalne.</i></p> <p>4.2.3. Stworzenie bazy infrastrukturalnej dla Rodzinnych Domów Dziecka.</p> <p><i>Opis: Ideą jest zwiększanie ilości miejsc w Rodzinnych Domach Dziecka poprzez tworzenie zaplecza infrastrukturalnego, wsparcie programowe i instytucjonalne.</i></p>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>4.3. Efektywnie wykorzystać funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych na terenie powiatu.</p> <p>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego</u> oraz Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.</u></p>	<p>4.3.1. Stworzenie nadzoru merytorycznego nad świetlicami wiejskimi.</p> <p><i>Opis: Przede wszystkim założeniem tego kierunku jest rewitalizacja działalności już działających świetlic socjoterapeutycznych i adaptacji istniejących obiektów publicznych na terenach wiejskich na przynajmniej częściowe spełnianie przez nich funkcji obiektów zdolnych do przyjęcia realizacji programów socjoterapeutycznych.</i></p>
	<p>4.3.2. Stworzenie realnych programów funkcjonalno – użytkowych dla świetlic.</p> <p><i>Opis: Brak środków finansowych w budżetach gmin na realizację programów wsparcia, programów profilaktycznych, działań socjoterapeutycznych powoduje konieczność utworzenia na szczeblu powiatu modelowego i uwzględniającego wszystkie potrzeby gmin programu funkcjonalno – użytkowego dla wszystkich świetlic wiejskich z jednoczesnym zapewnieniem przynajmniej w części realizacji tych programów opieki merytorycznej.</i></p>
	<p>4.3.3. Aktywizacja kadry placówek pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w prace terapeutyczne na terenie świetlic.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest stworzenie takich projektów i programów współfinansowanych również przez środki Unii Europejskiej, które dałyby możliwość i motywację pracownikom zespołów pomocy społecznej i organizacji pozarządowym do pracy w świetlicach wiejskich z lokalną społecznością w realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych.</i></p>
<p>4.4. Stworzyć warunki do rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego.</p> <p>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 3 <u>Poprawa konkurencyjności powiatu świdwińskiego wraz z kompleksowym wykorzystaniem potencjału środowiska</u> oraz Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</u></p>	<p>4.4.1. Modernizacja istniejących placówek oświatowych dla potrzeb sportowych i rekreacyjnych ogółu mieszkańców.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest zwiększenie dostępności ogółu mieszkańców powiatu świdwińskiego na całym jego obszarze do obiektów sportowych otwartych i zamkniętych dających podstawy do rekreacji, uprawiania sportu i realizacji programów prozdrowotnych typu zajęcia korekcyjne na basenie, aerobik oraz dających szansę na realizację programów rehabilitacyjnych</i></p>
	<p>4.4.2. Zwiększyć dostępność istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego z jednoczesną rozbudową jego infrastruktury technicznej.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest lepsze wykorzystanie istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego poprzez przedłużenie czasu pracy placówek rehabilitacyjnych, zwiększenie ich oferty oraz poprzez rozbudowę i doposażenie tych placówek i ich otwartość na potrzeby lokalnej społeczności.</i></p>

PRIORYTET 5: FINANSE

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do Roku 2015; Obszar problemowy: Marginalizacja grup społecznych, Obszar problemowy: Kryzys rodziny, Obszar problemowy: Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego, Obszar problemowy: Starzenie się społeczeństwa.

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>5.1. Podjąć działania w kierunku pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 3 <u>Poprawa konkurencyjności powiatu świdwińskiego wraz z kompleksowym wykorzystaniem potencjału środowiska</u> oraz Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego.</u></i></p>	<p>5.1.1. Sponsoring na rzecz wspierania konkretnych projektów z zakresu problematyki społecznej.</p> <p><i>Opis: Główną ideą tego kierunku jest promocja i informacja inicjatyw i przedsięwzięć rozwiązujących konkretne problemy społeczne na terenie powiatu świdwińskiego skierowana do lokalnych przedsiębiorców i inwestorów. Poszczególne działania w zakresie pomocy społecznej winny w pierwszej kolejności uzyskać poparcie ze strony polityków i decydentów dla wzmocnienia ich szans i wiarygodności w procesie pozyskiwania sponsora w części finansującego konkretne projekty i programy. Promocja sponsoringu winna odbywać się z poziomu Zarządu Powiatu, Burmistrzów i Wójtów poszczególnych gminach.</i></p> <p>5.1.2. Tworzenie partnerstw z organizacjami pozarządowymi dla realizacji wspólnych zadań i projektów.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest stworzenie tzw. montażu finansowych dla realizacji konkretnych przedsięwzięć rozwiązujących konkretne problemy społeczne. Montaż finansowe winny opierać się na: środkach własnych sektora publicznego, wkładzie własnym organizacji pozarządowych, środkach z funduszy strukturalnych UE, dotacjach pozaunijnych.</i></p> <p>5.1.3. Zakładanie fundacji i stowarzyszeń z udziałem partnerów dla realizacji długookresowych programów.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie struktur organizacyjnych w oparciu o polskie prawodawstwo, które w rozumieniu Unii Europejskiej mogą ubiegać się o dotacje celowe na realizację swoich założeń statutowych, w tym przypadku związanych z rozwiązywaniem konkretnych problemów społecznych. Inicjatorem powoływania tego typu podmiotów najczęściej bywają lokalni liderzy, działacze społeczni, grupy osób dotknięte tym samym problemem społecznym. Nie wyklucza to jednak samorządów terytorialnych z roli inicjatora powołującego NGO (Przykładem jest Program Leader).</i></p>
<p>5.2. Podjąć działania na rzecz wsparcia finansowego rodzin.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych</u></i></p>	<p>5.2.1. Wsparcie materialne i instytucjonalne dla rodzin wielodzietnych.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest organizacja placówek wsparcia dla rodzin wielodzietnych (programy wspierające w oparciu o Domy Kultury, świetlice wiejskie), jak również organizacja pomocy materialnej i finansowej, w tym stypendia dla dzieci z rodzin wielodzietnych, organizacja wypoczynku letniego i zimowego.</i></p>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p><u>życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.</u></p>	<p>5.2.2 Realizacja projektów z zakresu kompensacji i solidaryzmu dla rodzin niepełnych.</p> <p><i>Opis Pojęcie kompensacji i solidaryzmu w pomocy społecznej rozumiane jest jako wypełnienie, skompensowanie w sposób możliwie pełny, braku, niedogodności, ubytku, jaki powstał u beneficjenta pomocy społecznej. W tym przypadku pomoc społeczna w różnych jej formach (programy wsparcia, terapii, edukacji) kompensuje brak, nieobecność jednego z rodziców w procesie wychowawczym. Solidaryzm natomiast wiąże się w przypadku rodzin niepełnych najczęściej ze wsparciem terapeutycznym.</i></p>
<p>5.3. Podjąć działania w kierunku zabezpieczenia szeroko rozumianych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.</p> <p><i>Powiązanie z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Świdwińskiego: Cel strategiczny: 6 <u>Stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego</u> oraz Cel strategiczny: 7 <u>Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się.</u></i></p>	<p>5.3.1. Wspieranie niepublicznych jednostek realizujących zadania pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest jeszcze skuteczniejsze dotarcie do beneficjentów pomocy społecznej zależnych od różnych form bezpośredniej opieki. Elementami popierającymi zdecydowanie ten typ usług są działania wspierające na rzecz organizacji pozarządowych, przykościelnych świadczące usługi opieki bezpośredniej, szczególnie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</i></p> <p>5.3.2. Zlecenie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych do realizacji jednostkom niepublicznym.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest promocja świadczenia usług pomocy społecznej w oparciu o tzw. outsourcing (zlecenie usług na zewnątrz). W wielu wypadkach jest to forma dużo tańsza i skutecznie rozwiązująca konkretne problemy społeczne.</i></p>

8. WARUNKI REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii opierać się będzie na:

- podejmowaniu działań wynikających z założonych celów zgodnie z kompetencjami samorządów szczebla gminnego i powiatowego, i podległych tym samorządom jednostkom organizacyjnym bez względu na ich formę prawną.
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno – społecznym (samorząd – organizacje pozarządowe),
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno – publicznym (samorząd – samorząd, samorząd – rząd),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego (z udziałem prywatnych przedsiębiorców na zasadach ppp lub outsourcingu usług i świadczeń),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-społeczno-prywatnego (samorząd – organizacje pozarządowe - kapitał prywatny),
- na koordynacji i aktywnym zaangażowaniu się w działaniach stricte prywatnych (kapitał prywatny) w przypadku realizacji zamierzeń wypełniających cele Strategii.

Warunki realizacji strategii:

- zachowanie i ochrona wartości społecznych, kulturowych beneficjentów pomocy społecznej,
- zachowanie istniejących więzi społecznych,
- stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju w procesie rozwiązywania problemów społecznych.

Struktura alokacji środków dla realizację programów strategicznych.

Środki na realizację priorytetów, zadań i działań określonych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Świdwińskiego na lata 2008 – 2015* podzielono na następujące źródła finansowania:

- 1) Środki własne (budżety samorządów terytorialnych wchodzących w skład powiatu świdwińskiego)
- 2) Skarb Państwa (środki celowe w poszczególnych ministerstwach, a w szczególności Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w tym zarządzane przez te ministerstwa Programy Operacyjne),
- 3) Środki Unii Europejskiej (Fundusze Strukturalne, w tym przede wszystkim poprzez Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego),
- 4) Pozaunijne fundusze celowe w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 5) Środki własne organizacji pozarządowych i w montażu finansowym z sektorem publicznym (partnerstwo publiczno – społeczne),
- 6) Kapitał prywatny i środki własne (w ramach Partnerstwa Publiczno – Prywatnego),
- 7) Kapitał prywatny (środki inwestorów prywatnych).

W kolejnym rozdziale skupiono się szczególnie na omówieniu dostępnych środków wymienionych w pkt 2, 3 i 4.

Przyjęto następującą chronologię omawiania środków:

1. Środki najbardziej dostępne w aktualnym systemie pomocy zewnętrznej - Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.
2. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego jako zanikająca forma dofinansowania projektów z zakresu integracji i polityki społecznej (2009 rok - zakończenie programu).

9. ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

9.1. Fundusze strukturalne UE na lata 2007 – 2013

9.1.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Program opiera się na wsparciu kluczowych obszarów i najważniejszych sześciu problemów wymagających interwencji w zakresie zatrudnienia oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Jednocześnie, kompleksowy charakter wsparcia został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić odpowiednie rozszerzenie zakresu dostępnej pomocy, zgodnie ze specyfiką problemów występujących na polskim rynku pracy.

Kluczowe dla polityki społecznej i działań na rzecz integracji priorytety podkreślono w poniższym zestawieniu priorytetów realizowanych centralnie:

- **Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna;**
- **Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;**
- Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V: Dobre rządzenie,

oraz priorytetów realizowanych na szczeblu regionalnym:

- **Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich;**
- **Priorytet VII: Promocja integracji społecznej;**
- Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki;
- Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Beneficjenci: sektor publiczny, pozarządowy, partnerstwa publiczno – społeczne, publiczno- prywatne.

9.1.2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, w PROW 2007–2013 zdefiniowano cztery osie:

- oś 1.: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego;
- oś 2.: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich;
- oś 3.: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej;
- oś 4.: Leader.

Działanie „Odnowa i rozwój wsi” (oś trzecia) ma wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi to m.in. rozwój tożsamości społeczności wiejskiej. Beneficjentami tego działania są: gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa. Maksymalny poziom dofinansowania 75% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

9.1.3. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowego Obszaru Gospodarczego

Możliwość wsparcia turystyki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MFEQG).

Pomoc jest udzielana w ramach dwóch instrumentów finansowych: Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Przyznana Polsce kwota dotacji obejmuje lata 2004-2009.

Obszary Wsparcia powiązane z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji zostały podkreślone:

- 2.1 Ochrona środowiska
- 2.2 Zrównoważony rozwój
- 2.3 Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego
- 2.4 Rozwój zasobów ludzkich**
- 2.5 Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem**
- 2.6 Badania naukowe
- 2.7 Wdrażanie przepisów Schengen i wzmacnianie sądownictwa
- 2.8 Ochrona środowiska
- 2.9 Polityka regionalna i działania transgraniczne.

Sz szczególnie znaczenie ma III komponent "**Równe szanse i integracja społeczna**" - aktualny do roku 2009.

Typy projektów.

Środki finansowe dostępne w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego mogą być przeznaczone na realizację zadań w postaci:

- pojedynczych projektów,
- grup projektów (programów),
- specyficznych form pomocy - grantów blokowych oraz funduszu kapitału początkowego.

O dofinansowanie pojedynczych projektów oraz grup projektów (programów) można ubiegać się w ramach poszczególnych obszarów priorytetowych. Pozostałe typy projektów (granty blokowe i fundusz kapitału początkowego) są traktowane horyzontalnie tj. obejmują swym zakresem wszystkie obszary priorytetowe Mechanizmów Finansowych.

Wnioskodawcami ubiegającymi się o dofinansowanie projektów ze środków Mechanizmów Finansowych mogą być wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego oraz organizacje pozarządowe utworzone w prawny sposób w Polsce i działające w interesie publicznym.

W szczególności wnioskodawcami mogą być: organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, instytucje naukowe i badawcze, instytucje branżowe i środowiskowe, organizacje społeczne, podmioty partnerstwa publiczno-prywatnego.

9.1.4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013.

Poddziałanie 7.3.2 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia

Cel i uzasadnienie działania/ poddziałania.

Celem poddziałania jest poprawa jakości dostępności lokalnych placówek ochrony zdrowia.

Wzrost powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych wraz z rosnącą jakością opieki są niezbędnymi elementami rozwoju społeczno-gospodarczego i decydują w dużej mierze o poczuciu bezpieczeństwa społecznego. Ochrona zdrowia województwa zachodniopomorskiego składa się z podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej ambulatoryjnej opieki zdrowotnej i opieki stacjonarnej. Podstawowy problem stanowi kwestia wyposażenia lokalnych placówek medycznych w aparaturę i urządzenia diagnostyczne konieczne służące terapii, ochronie życia i zdrowia pacjentów.

Realizowane przedsięwzięcia przyczyniać się winny do wzmocnienia funkcjonowania lokalnych ośrodków opieki zdrowotnej.

Typy realizowanych operacji:

- zakup urządzeń medycznych m.in. sprzętu do diagnostyki, terapii i rehabilitacji.

W ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia, które przyczyniają się do podniesienia jakości świadczonych usług medycznych, nie zaś zwiększania liczby miejsc w ośrodkach.

Projekty mogą być realizowane jedynie przez jednostki działające na szczeblu lokalnym (gmina, powiat).

Beneficjenci:

- ✓ Jednostki samorządu terytorialnego (powiat, gmina),
- ✓ Związki porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- ✓ Zakłady opieki zdrowotnej, opieka stacjonarna (szpitale) oraz ambulatoryjna (przychodnie, poradnie) o znaczeniu lokalnym, których organami założycielskimi są samorząd powiatowy i gminny.

10. MONITORING STRATEGII

10.1. Wstęp

Ocena strategicznych dokumentów zawierających cele z kierunkami działania winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Aby umożliwić pośrednio dokonywanie ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych a obecnymi i przyszłymi programami operacyjnymi. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki społecznej w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy kierowania polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów strategicznych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod. Ocena realizacji strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego zarządzania polityką społeczną powiatu.

Aby spełnić powyższe wymagania, każdy kierunek działania wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem kierunku działania na poziomie celów winna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego sformułowanie, w tym wypadku – w imieniu Powiatu Świdwińskiego – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie. Obowiązek monitorowania poszczególnych zadań, których realizacja na poziomie lokalnego samorządu wynika z obecnie obowiązujących celów i kierunków działania spoczywa na jednostce realizującej dane zadanie.

Misja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Świdwińskim sformułowana jest na tak ogólnym poziomie, że bezpośrednia ocena stopnia jej realizacji nie jest możliwa, dlatego należy oceniać stopień realizacji kierunków działania. Mają one na tyle konkretny charakter i są powiązane bezpośrednio z celami i istniejącymi programami, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki. W charakterystyce każdego z kierunków działania zawarto propozycje wskaźników produktów oraz rezultatów. Zestaw wskaźników dla celów monitorowania zawiera poniższa Tabela 27. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2008 (stan 31 grudnia – dane będą dostępne wiosną/latem 2009) umożliwi dokonanie w latach 2011, 2015 oceny realizacji *Strategii* pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i instytucje zewnętrzne dokonywać będą bieżącej i okresowej (w 2011, 2015 r.) kontroli realizacji *Strategii*. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania *Strategii*.

Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji *Strategii* mogą być:

1. Źródła pierwotne:

- badania ankietowe za pomocą kwestionariusza – np. z wykorzystaniem Internetu, w formie drukowanej – skrzynka na opinie w PCPR,
- otwarte dla wszystkich Forum Internetowe (np. Świdwiński Portal Pomocy Społecznej), pozwalające na swobodną wypowiedź, wstępną ocenę inicjatyw społecznych, pozwalające znaleźć partnerów dla wspólnej realizacji projektów,
- cykliczne, coroczne spotkania grup eksperckich oraz innych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej organizowane przez Komisję Zatrudnienia, Spraw Społecznych, Zdrowia i Lecznictwa Uzdrawiskowego Rady Powiatu Świdwińskiego,
- inne.

2. Źródła wtórne:

- raporty z badań zjawisk społecznych i opinii publicznych dokonywanych przez inne jednostki badawcze i ośrodki badań społecznych,
- statystyki, w tym Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji,
- informacje medialne oraz raporty, biuletyny, sprawozdania z działalności i in. pochodzące od środowisk zajmujących się problematyką społeczną i działaniami na rzecz integracji.
- inne.

Wybór źródeł informacji do oceny realizacji Strategii będzie każdorazowo weryfikowany, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami.

Tabela 27 Wskaźniki monitoringu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego na lata 2008-2015.

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
1.	Priorytet 1. Edukacja.		
1.1.	Cel 1.1 Działać na rzecz rozwijania świadomości zagrożeń.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.1.1.	Budowa bazy informacyjnej nt. zagrożeń wraz z monitoringiem.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu tworzących bazy informacyjne o istniejących i potencjalnych zagrożeniach na poziomie gmin i powiatu – ilość systemów monitorujących istniejące zagrożenia na poziomie gmin i powiatów 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zidentyfikowanych zagrożeń na poziomie powiatu i poszczególnych gmin – liczba potencjalnych zagrożeń zidentyfikowanych na poziomie poszczególnych gmin i powiatu – liczba utworzonych projektów przeciwdziałających zidentyfikowanym zagrożeniom realizowanych na terenie powiatu świdwińskiego – liczba utworzonych projektów profilaktycznych na terenie powiatu świdwińskiego mających na celu przeciwdziałanie zidentyfikowanym potencjalnym zagrożeniom
1.1.2.	Warsztaty dla rodziców w oparciu o istniejącą bazę oświatową.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców na bazie istniejących placówek oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodziców biorących udział w zorganizowanych dla nich warsztatach w ciągu roku na terenie powiatu świdwińskiego
1.1.3.	Szkolenia pracowników samorządowych nt. istoty i rozwoju patologii.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych na terenie powiatu świdwińskiego szkoleń pracowników samorządowych na temat istoty i rozwoju patologii 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba pracowników samorządowych biorących udział w szkoleniach na temat istoty i rozwoju patologii
1.2.	Cel 1.2 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.2.1.	Wydłużyć czas otwarcia placówek oświatowych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba placówek oświatowych na terenie powiatu świdwińskiego o wydłużonym czasie pracy (zajęcia pozalekcyjne) 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba uczniów korzystających z oferty zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych powiatu świdwińskiego

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
1.2.2.	Wzmocnić struktury tworzące bezpieczne szkoły.	– liczba programów i projektów realizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem jest wzmocnienie struktur tworzących bezpieczne szkoły	– liczba zidentyfikowanych patologii społecznych, przestępstw, wykroczeń każdego roku ewidencjonowanych na terenie szkół powiatu świdwińskiego
1.2.3.	Edukacja nauczycieli i wychowawców.	– liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego oferujących różne formy edukacji nauczycieli	– liczba nauczycieli i wychowawców korzystająca z różnych form edukacji obejmujących obszary polityki społeczne
1.2.4.	Autorskie programy edukacyjne na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych i średnich.	– liczba powstałych autorskich programów edukacyjnych w szkołach podstawowych, średnich i gimnazjalnych na terenie powiatu świdwińskiego	– liczba uczniów powiatu świdwińskiego objętych autorskimi programami edukacyjnymi
1.3.	Cel 1.3 Podjąć działania w kierunku pełnej edukacji społeczeństwa na temat zagrożeń społecznych i instrumentów pomocy w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.3.1.	Forum organizacji pozarządowych z udziałem publicznego sektora pomocy społecznej i lokalnych decydentów.	– liczba spotkań, konferencji organizowanych dla decydentów, organizacji pozarządowych i sektora publicznego pomocy społecznej dla rozwiązania konkretnych problemów społecznych, przeciwdziałania zagrożeniom i organizacji profilaktyki	– liczba decydentów, organizacji pozarządowych, pracowników sektora publicznego biorących udział każdego roku w szkoleniach, konferencjach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, przeciwdziałaniu zagrożeniom
1.3.2.	Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie popularyzacji form pomocy społecznej.	– liczba projektów i programów realizowanych przez sektor publiczny i pozarządowy wspólnie z mediami, których celem była promocja form pomocy społecznej	– wskaźnik procentowy znajomości różnych form pomocy społecznej oferowanych w powiecie mierzonych w stosunku do ogółu dorosłych mieszkańców powiatu świdwińskiego (badania sondażowe)
1.3.3.	Organizacja cyklicznych szkoleń dla bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej.	– liczba szkoleń zorganizowanych na terenie powiatu świdwińskiego skierowanych bezpośrednio do beneficjentów pomocy społecznej	– liczba beneficjentów pomocy społecznej uczestniczących w szkoleniach dla nich zorganizowanych

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
1.3.4.	Upowszechnianie i popularyzacja dobrych praktyk, projektów i działań z kategorii asekuracji i wyprzedzania.	– liczba projektów realizowana na terenie powiatu świdwińskiego upowszechniająca dobre praktyki w rozwiązywaniu problemów społecznych	– liczba projektów (dobrych praktyk) realizowanych na terenie powiatu świdwińskiego w więcej niż jednym miejscu (obszarze, gminie)
2.	PRIORYTET 2. Problemy Społeczne.		
2.1.	Cel.2.1 Przeciwdziałać zjawiskom wzrastających patologii społecznych i braku poczucia bezpieczeństwa.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.1.1.	Działalność profilaktyczna – szeroko pojęta (edukacja).	– liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym	– liczba osób uczestniczących w projektach organizowanych przez niepubliczny i publiczny sektor pomocy społecznej o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym
2.1.2.	Tworzenie miejsc dla osób uzależnionych z możliwością terapii.	– liczba obiektów na terenie powiatu świdwińskiego, w których prowadzone są warsztaty terapii dla osób uzależnionych – powierzchnia w m ² obiektów na terenie powiatu świdwińskiego, w których prowadzone są zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych	– liczba osób uzależnionych korzystających z warsztatów i zajęć terapeutycznych
2.1.3.	Monitoring i niwelowanie patologii w rodzinie będącej bezpośrednią przyczyną utraty pracy.	– liczba projektów tworzących systemy monitoringu patologii w rodzinie będącej przyczyną utraty pracy	– liczba zdiagnozowanych patologii w rodzinie na terenie powiatu świdwińskiego, które były bezpośrednią przyczyną utraty pracy
2.1.4.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i niwelowanie skutków tego problemu społecznego.	– liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i niwelowanie skutków tego problemu	– liczba rodzin objętych programami przeciwdziałającymi przemocy w rodzinie i niwelującymi skutki tego problemu

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
2.2.	Cel 2.2. Przeciwdziałać uzależnieniom.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.2.1.	Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji poprzez rozwój i wspieranie nowoczesnych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych.	– liczba projektów realizowanych poprzez rozwój i wspieranie programów terapeutycznych, których celem było zwiększenie świadczeń dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych	– liczba świadczeń z zakresu leczenia rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych wykonanych na terenie powiatu świdwińskiego
2.2.2.	Działalność profilaktyczna – szeroko pojęta edukacja i dostęp do oferty kulturalnej.	– liczba projektów i programów, których celem jest poszerzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej skierowanej do osób uzależnionych	– liczba osób uzależnionych korzystających z oferty kulturalnej i edukacyjnej organizowanej w ramach działań profilaktycznych
2.2.3.	Działania na rzecz modernizacji istniejącej bazy placówek prowadzących leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych oraz współuzależnionych, a także stwarzanie warunków sprzyjających powstawaniu nowych placówek i ich wyposażaniu.	– liczba projektów, których celem jest modernizacja istniejącej bazy placówek prowadzących leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych oraz współuzależnionych – liczba projektów, których celem jest powstawanie nowych placówek i ich wyposażanie	– liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych oraz współuzależnionych korzystających z bazy placówek prowadzących leczenie i rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych
2.3	Cel 2.3. Stworzyć warunki do zmniejszenia skutków rozwarstwienia społecznego ludności powiatu świdwińskiego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.3.1.	Tworzenie nowych grup wsparcia dla wychodzenia z kryzysu.	– liczba grup wsparcia zorganizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem było wyjście z kryzysu beneficjentów pomocy społecznej	– liczba beneficjentów pomocy społecznej będących w kryzysie korzystających z oferty grup wsparcia
2.3.2.	Promowanie indywidualnych sukcesów i wyzwalanie inicjatywy w poszukiwaniu pracy.	– liczba projektów realizowanych na terenie powiatu świdwińskiego promujących indywidualnych sukcesów wyzwalające inicjatywy w poszukiwaniu pracy	– liczba osób dotychczas bezrobotnych, podejmujących pracę zawodową lub zakładających własną działalność gospodarczą

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
2.3.3.	Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz integracji społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem była rozbudowa zaplecza instytucjonalnego służącego działaniom na rzecz integracji społecznej – powierzchnia w m² zaplecza instytucjonalnego przeznaczonego na działania na rzecz integracji społecznej – liczba projektów tworzących zaplecze pozainstytucjonalne na rzecz integracji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba mieszkańców powiatu świdwińskiego objęta działaniami programów na rzecz integracji społecznej – liczba mieszkańców powiatu korzystających każdego roku z zaplecza instytucjonalnego służącego integracji społecznej
2.4.	Cel 2.4. Podejmować działania w kierunku likwidacji barier infrastrukturalnych i instytucjonalnych dla zwiększania dostępności do obiektów publicznych i miejsc zamieszkania oraz zwiększenie samodzielności osób starszych i niepełnosprawnych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.4.1.	Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem jest likwidacja barier architektonicznych w miejscach publicznych, obiektach kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób niepełnosprawnych, osób starszych korzystających samodzielnie z dostępu do obiektów użyteczności publicznej, kultury, rekreacji i wypoczynku
2.4.2.	Tworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba utworzonych mieszkań chronionych na terenie powiatu świdwińskiego dla osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystających z mieszkań chronionych na terenie powiatu świdwińskiego
2.4.3.	Stworzenie osobom niepełnosprawnym i starszym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem było stworzenie warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób niepełnosprawnych i starszych, którzy uzyskali zdolność do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym w skutek realizacji programów specjalnie w tym celu przygotowanych
2.4.4	Działanie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem było zintegrowanie osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób niepełnosprawnych i starszych uczestniczących w programach mających na celu integrację ze środowiskiem aktywnym zawodowo

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
3.	PRIORYTET 3: Społeczność lokalna.		
3.1.	Cel 3.1. Tworzyć warunki do szerszej współpracy sektora publicznego i pozarządowego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.1.1.	Tworzenie partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.	– liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu powiatu pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi	– liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych programami pomocy organizowanej w ramach partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi
3.1.2.	Wykorzystanie w sektorze pozarządowym wysokiego zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.	– liczba projektów i programów do których sektor publiczny włączył zaangażowanych i kreatywnych liderów pomocy społecznej – liczba liderów pomocy społecznej włączonych przez sektor publiczny do realizowanych przez ten sektor projektów i programów	– liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych programami pomocy organizowanej przez sektor publiczny z udziałem liderów pomocy społecznej włączonych do realizacji tych programów
3.1.3.	Tworzenie i propagowanie podstaw do realizacji projektów opartych o partnerstwo publiczno – społeczne.	– liczba projektów i szkoleń propagujących zasady tworzenia partnerstw publiczno – społecznych, jak i możliwe formy prawne i instytucjonalne takiej współpracy	– liczba powołanych do życia partnerstw publiczno – społecznych na terenie powiatu świdwińskiego dla realizacji założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych
3.1.4.	Rozwijanie różnych form wolontariatu wspomagającego realizowanie zadań pomocy społecznej.	– liczba zidentyfikowanych obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu – liczba szkoleń tematycznych dla wolontariuszy zorganizowanych na terenie powiatu świdwińskiego – liczba projektów promujących wolontariat wśród starszej młodzieży szkół średnich i policealnych	– liczba wolontariuszy pracujących dla sektora publicznego i pozarządowego realizujących politykę społeczną na terenie całego powiatu świdwińskiego

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
3.2.	Cel 3.2. Podjąć działania na rzecz wzrostu wyrozumiałości i tolerancji społecznej.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.2.1.	Kreowanie postaw wyrozumiałości i tolerancji poprzez eksponowanie przez decydentów udziału beneficjentów pomocy społecznej w różnych projektach powiatu i gmin.	– liczba projektów, których celem jest podwyższenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów społecznych oraz wykreowanie postaw wyrozumiałości i tolerancji z udziałem decydentów i beneficjentów tej pomocy	– liczba mieszkańców powiatu świdwińskiego, do których każdego roku dociera pakiet informacji o problemach społecznych powiatu i kreuje postawy wyrozumiałości i tolerancji
3.2.2.	Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych i ich możliwości.	– liczba projektów o charakterze edukacyjnym, których celem jest edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych i ich możliwości	– liczba inicjatyw społecznych, powstałych na terenie powiatu podnoszących jakość i komfort życia osób niepełnosprawnych – liczba dostosowanych obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych – liczba osób niepełnosprawnych pracujących zawodowo
3.3.	Cel 3.3. Wykorzystać zaangażowanie i kreatywność osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.3.1.	Tworzenie projektów kształcących pracowników pomocy społecznej na liderów Lokalnych Grup Działania.	– liczba szkoleń specjalistycznych przeznaczonych dla pracowników pomocy społecznej, których celem jest kształcenie na liderów Lokalnych Grup Działania	– liczba przeszkolonych pracowników pomocy społecznej każdego roku w powiecie świdwińskim na liderów Lokalnych Grup Działania – liczba pracowników pomocy społecznej będących liderami Lokalnych Grup Działania
3.3.2.	Kojarzyć liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.	– liczba inicjatyw, których efektem było skojarzenie liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej	– liczba skojarzonych liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
3.3.3.	Szkolenie zaangażowanych pracowników pomocy społecznej w kierunku tworzenia autorskich projektów.	– liczba szkoleń dla pracowników pomocy społecznej, mających na celu pomoc w kierunku tworzenia autorskich projektów	– liczba pracowników pomocy społecznej, korzystających ze szkoleń z zakresu tworzenia autorskich projektów – liczba autorskich projektów utworzonych przez zaangażowanych pracowników pomocy społecznej
4.	PRIORYTET 4: Infrastruktura.		
4.1.	Cel 4.1 Podjąć działania w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o infrastrukturę społeczną.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.1.1	Tworzenie Ośrodków Wsparcia dla uzależnionych.	– liczba Ośrodków Wsparcia zorganizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem jest pomoc osobom uzależnionym	– liczba osób uzależnionych korzystających z oferty Ośrodków Wsparcia
4.1.2.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej.	– powstanie Centrum Integracji Społecznej	– liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystających z oferty Centrum Integracji Społecznej w powiecie świdwińskim
4.1.3.	Wspieranie i udzielanie pomocy samorządom lokalnym w realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej.	– liczba projektów organizowanych na szczeblu powiatu, których celem jest udzielanie pomocy merytorycznej samorządom lokalnym w zakresie realizacji lokalnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej	– liczba pracowników samorządowych szczebla powiatowego przeszkolonych w zakresie skutecznej realizacji programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej – liczba wspartych programów samorządowych przez instytucje zewnętrzne, których celem były zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
4.2.	Cel 4.2. Tworzyć właściwą i o wysokim standardzie bazę dla realizacji zadań społecznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.2.1.	Restrukturyzacja i standaryzacja Domów Pomocy Społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba obiektów pomocy społecznej spełniających standardy ustawowe i UE - powierzchnia w m² obiektów spełniających standardy ustawowe i UE 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej korzystających z oferty DPS o standardach ustawowych i UE
4.2.2.	Tworzenie Środowiskowych Domów Samopomocowych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych Środowiskowych Domów Samopomocowych 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba beneficjentów korzystających z pomocy Środowiskowych Domów Samopomocowych
4.2.3.	Stworzenie bazy infrastrukturalnej dla Rodzinnych Domów Dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba Rodzinnych Domów Dziecka na terenie powiatu świdwińskiego - powierzchnia w m² Rodzinnych Domów Dziecka na terenie powiatu świdwińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci objętych opieką Rodzinnych Domów Dziecka
4.3.	Cel 4.3. Efektywnie wykorzystać funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych na terenie powiatu.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.3.1.	Stworzenie nadzoru merytorycznego nad świetlicami wiejskimi.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba projektów z zakresu tworzenia nadzoru merytorycznego nad świetlicami wiejskimi 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba świetlic wiejskich objętych nadzorem merytorycznym
4.3.2.	Stworzenie realnych programów funkcjonalno – użytkowych dla świetlic.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów, realizowanych na terenie powiatu, których celem jest poprawa funkcjonalności i użyteczności świetlic 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystająca ze świetlic wiejskich w oparciu o stworzone programy funkcjonalno - użytkowe
4.3.3	Aktywizacja kadry placówek pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w prace terapeutyczne na terenie świetlic.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań, szkoleń, których celem jest aktywizacja pracowników pomocy społecznej i pracowników organizacji pozarządowych na rzecz pracy terapeutycznej na terenie świetlic 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystających z pracy terapeutycznej wyspecjalizowanej kadry w świetlicach wiejskich

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
4.4.	Cel 4.4. Stworzyć warunki do rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.4.1.	Modernizacja istniejących placówek oświatowych dla potrzeb sportowych i rekreacyjnych ogółu mieszkańców.	– liczba zmodernizowanych placówek oświatowych dla potrzeb sportowych i rekreacyjnych	– liczba osób korzystających ze zmodernizowanych placówek sportowych i rekreacyjnych
4.4.2.	Zwiększyć dostępność istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego z jednoczesną rozbudową jego infrastruktury technicznej.	– powierzchnia w m ² dostępnego zaplecza rehabilitacyjnego	– liczba osób, beneficjentów pomocy społecznej korzystających z istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego
5.	PRIORYTET 5: <i>Finanse</i>		
5.1.	Cel 5.1. Podjąć działania w kierunku pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.1.1.	Sponsoring na rzecz wspierania konkretnych projektów z zakresu problematyki społecznej.	– liczba programów i projektów organizowanych na szczeblu lokalnym przez sektor publiczny i pozarządowy wspartych przez kapitał prywatny	– liczba beneficjentów pomocy społecznej objętej programami pomocy sponsorowanej przez kapitał prywatny
5.1.2.	Tworzenie partnerstw z organizacjami pozarządowymi dla realizacji wspólnych zadań i projektów.	– liczba powstałych partnerstw samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi dla realizacji wspólnych projektów i zadań z zakresu pomocy społecznej	– liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych programami pomocy organizowanej w ramach partnerstw publiczno - społecznych
5.1.3.	Zakładanie fundacji i stowarzyszeń z udziałem partnerów dla realizacji długookresowych programów.	– liczba nowo założonych stowarzyszeń i fundacji rozwiązujących konkretne problemy społeczne	– liczba beneficjentów pomocy społecznej objęta pomocą społeczną świadczoną przez organizacje pozarządowe
5.2.	Cel 5.2. Podjąć działania na rzecz wsparcia finansowego rodzin.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.2.1.	Wsparcie materialne i instytucjonalne dla rodzin wielodzietnych.	– liczba projektów i programów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem jest wsparcie materialne i instytucjonalne rodzin wielodzietnych	– liczba rodzin wielodzietnych objętych wsparciem materialnym i instytucjonalnym

Nr ker. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2008 lata oceny: 2011, 2015	
5.2.2.	Realizacja projektów z zakresu kompensacji i solidaryzmu dla rodzin niepełnych.	– liczba zrealizowanych projektów opartych o zasady kompensacji i solidaryzmu i skierowanych do rodzin niepełnych	– liczba rodzin niepełnych objętych projektami realizowanymi na zasadach kompensacji i solidaryzmu
5.3.	Cel. 5.3. Podjąć działania w kierunku zabezpieczenia szeroko rozumianych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.3.1.	Wspieranie niepublicznych jednostek realizujących zadania pomocy społecznej.	– liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu świdwińskiego, których celem było wsparcie niepublicznych jednostek realizujących zadania pomocy społecznej	– liczba jednostek realizujących zadania pomocy społecznej wspartych przez sektor publiczny
5.3.2.	Zlecenie zadań z zakresu rozwiązywania problemów.	– liczba projektów z zakresu pomocy społecznej realizowanych na terenie powiatu świdwińskiego na zasadach outsourcingu	– liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń realizowanych w oparciu o outsourcing zadań rozwiązujących konkretne problemy społeczne

11. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

WYKAZ TABEL:

Tabela 1 Dokumenty Unii Europejskiej dotyczące polityki społecznej.	12
Tabela 2 Najważniejsze akty prawne odnoszące się do polityki społecznej- obecnie obowiązujące w Polsce.	14
Tabela 3 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w Województwie Zachodniopomorskim dotyczące obszaru polityki społecznej.....	22
Tabela 4 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w powiecie świdwińskim dotyczące obszaru rozwiązywania problemów społecznych.	27
Tabela 5 Podstawowe dane demograficzne – stan na 31 XII w 2006 i 2007 r.....	30
Tabela 6 Ludność w powiecie świdwińskim i gminach powiatu stan na 31.12.2007 roku	30
Tabela 7 Ludność według płci: Polska, województwo i powiat - stan na 31.12.06 r.	32
Tabela 8 Urodzenia, zgony, przyrost naturalny na terenie powiatu świdwińskiego- stan na 31.12.2006 r.....	36
Tabela 9 Liczba osób bezrobotnych w powiecie świdwińskim w latach 2004-2007.....	37
Tabela 10 Zestawienie liczby bezrobotnych w powiecie świdwińskim na tle powiatów i województwa zachodniopomorskiego w latach 2005 – 2007. (w tys.)	39
Tabela 11 Stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim, podregionach i powiatach w latach 2005-2008.	41
Tabela 12 Bezrobotni na terenie powiatu świdwińskiego według wykształcenia – stan na 31.12.2007 r.....	43
Tabela 13 Struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON – sektor prywatny w powiecie świdwińskim z podziałem na gminy – stan na koniec 2006.....	44
Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarczych w powiatach i w województwie zachodniopomorskim w latach 2004 - 2006	44
Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg wybranych sekcji w latach 2004-2006.	45
Tabela 16 Struktura szkół wg rodzaju na terenie powiatu świdwińskiego.....	46
Tabela 17 Personel medyczny w powiecie i województwie, stan na 31.12.2006 r.....	48
Tabela 18 Osoby niepełnosprawne, w powiecie świdwińskim i w województwie zachodniopomorskim wg stanu na dzień 31.12.2002 r.....	50
Tabela 19 Osoby niepełnosprawne objęte opieką Ośrodków Pomocy Społecznej w powiecie świdwińskim w 2007 roku	53
Tabela 20 Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w powiecie świdwińskim stan na 31.12.2007 r.....	54
Tabela 21 Analiza osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej w 2007 roku.....	55
Tabela 22 Pomoc z powodu bezradności w sprawach bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu świdwińskiego w 2007 roku	57
Tabela 23 Alkoholizm wg rozpoznania ośrodków pomocy społecznej stan na 31.12.07 r.	57
Tabela 24 Narkomania - wg rozpoznania Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie powiatu świdwińskiego, stan na 31.12.2007 r.	58
Tabela 25 Rodziny dotknięte problemem przemocy w rodzinie na terenie powiatu świdwińskiego w 2007 roku.....	61
Tabela 26 Priorytety, cele szczegółowe i kierunki działania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego na lata 2008-2015.	86
Tabela 27 Wskaźniki monitoringu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdwińskiego na lata 2008-2015.	103

WYKAZ WYKRESÓW:

Wykres 1 Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn – stan na 31.12.2007 r.....	31
Wykres 2 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym – stan na 31.12.07 r.	31
Wykres 3 Struktura procentowa ludności według płci, stan na 31.12.2007 r.....	32
Wykres 4 Struktura procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na terenie powiatu świdwińskiego – stan na 31.12.2007 r.	33
Wykres 5. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	33
Wykres 6 Urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności – stan na 31.12.07 r....	35
Wykres 7 Zgony w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności stan na 31.12.07 r.....	35
Wykres 8 Struktura procentowa osób posiadających prawo do zasiłku do liczy bezrobotnych ogółem - 31.12.2007r.	37
Wykres 9 struktura procentowa bezrobocia według płci - 31.12.2007r	38
Wykres 10 Odsetek bezrobocia na terenie powiatu świdwińskiego – stan na 31.12.07 r.....	39
Wykres 11 Stopa bezrobocia w powiecie świdwińskim na tle województwa i kraju w latach 2004 – 2007	40
Wykres 12. Struktura procentowa bezrobocia w powiecie świdwińskim według poziomu wykształcenia - stan na 31.12.2007 r.....	43
Wykres 13 Liczba łóżek na 10 tys. ludności wg powiatów, stan na 31.12.2006 r.	47
Wykres 14 Osoby niepełnosprawne w powiecie świdwińskim stan na dzień 31.12.2002 r.	50
Wykres 15 Niepełnosprawni bezrobotni w 2005r. Struktura wg wieku	51
Wykres 16 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym – stan na 31.12.2007 r.	59
Wykres 17 Przyrost naturalny liczony metodą: (urodzenia żywe - zgony): urodzenia żywe.....	60
Wykres 18 Wzrost - spadek wypadków w poszczególnych jednostkach KMP/KPP woj. Zachodniopomorskiego, stan na 31.12.2006 r.....	64

WYKAZ RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Ludność na 1 km ² w roku 2006	34
Rysunek 2 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 mieszkańców w 2006 r.....	36
Rysunek 3 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2006 roku.....	40
Rysunek 4 Długotrwale bezrobotni w % ogółem w 2006 roku.....	42
Rysunek 5 Bezrobotni zarejestrowani w wieku do 25 lat w % ogółem w 2006 roku	42